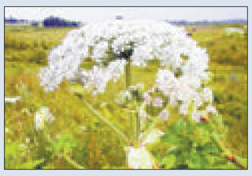

ШКОДНАЯ КВЕЦЕНЬ ЗАХОПЛІВАЕ ТЭРЫТОРЫЮ МС

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

НАМ ЗАСТАЛАСЯ СПАДЧЫНА... І ШТО ДАЛЕЙ? 5

7 ВЕРАСНЯ 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 172 (28788)

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ +TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар ЖУК, старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў:

«Дакладны алгарытм работы са старым і пустуючым жыллём паспрыяе наведзенню парадку ў сельскіх населеных пунктах і гарадах. Скарачэнне выдаткаў і дакументаабароту, больш аператыўныя спосабы ўключэння ў абарот, магчымасць прамога продажу або выстаўлення на аўкцыён станоўча адаб'юцца на вырашэнні гэтага пытання. У Гродзенскай вобласці работа па ўключэнні ў абарот старых і пустуючых дамоў вядзецца сістэмна. Для вырашэння праблемы створана рабочая група. Распрацаваны метадычныя мерапрыемствы, дзе былі дадзены тлумачэнні розных нюансаў, а іх пры гэтым працэсе нямала. Актыўна выкарыстоўваецца вопыт раёнаў, дзе найбольш паспяхова працуюць у гэтым кірунку. Новы ўказ дазволіць актывізаваць і зрабіць працу ў гэтым кірунку больш эфектыўнай».

РАКАЎСКІ ПЛЕНЭР

Паліна Паўлавец і Паліна Стрыга, Марыя Хадаркевіч і Аляксандра Сівакова, удзельніцы студыі мінскага мастака Уладзіміра Сайко, прыехалі на аднадзённы пленэр, каб маляваць архітэктуру старажытнага Ракава — былога мястэчка, а цяпер — аграгарадка ў Валожынскім раёне. На гэтым фота дзяўчынкі са сваімі работамі, на якіх — парафіяльны касцёл Маці Ружанцовай і Святога Дамініка. Юныя мастачкі выбралі месца для малявання насупраць франтона будынка, але, згадзіцеся, работы атрымаліся розныя — і па ракурсе, і па кампазіцыі, і па колерах: у кожнага творцы сваё бачанне, настрой, стыль — мова, якой яны перадаюць адносіны да навакольнага свету. І ў тым ліку да Ракава і яго славутасцяў.

Не першы год дзяўчынкі наведваюць мастацкую студыю. Аляксандра СІВАКОВА *(на фота справа)* сёлета паступіла ў Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт на факультэт мастацтва і камп'ютарнай графікі. Побач з Аляксандрай пазіруе Марыя ХАДАРКЕВІЧ, якая стала студэнткай Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, але па-ранейшаму працягвае займацца жывапісам, з эцюднікам і мальбертам ездзіць у творчыя экспедыцыі, удзельнічае ў пленэрах. Дзве Паліны — ПАЎЛАВЕЦ і СТРЫГА — вучацца ў сёмым класе (дарэчы, у адной школе — у пасёлку Бараўляны і нават у адным класе). Іх аб'яднала захапленне маляваннем, і дзяўчаты з поспехам пракладваюць сваю дарогу ў свет высокага мастацтва.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КОРАТКА

- **Нацыянальная бібліятэка Беларусі ўзнагароджана дыпломам Нацыянальнай камісіі па справах ЮНЕСКА.**
- Паркі сямейных дрэў з'явяцца ў Беларусі ў 2019 годзе. Гэта будуць месцы, дзе кожная сям'я зможа пасадзіць сваё дрэва з нагоды шлюбу, нараджэння дзіцяці.
- **Прэм'ера оперы «Саламея» ў Нацыянальным тэатры оперы і балета перанесена.**
- Сям'я — пераможца рэгіянальнага этапу конкурсу «Уладар сяла» ў Віцебскай вобласці ў якасці прыза атрымае цяля.

- **Два новыя дзіцячыя садкі — у раёне Лябяжы і мікрараёне Сухарава — адкрылі ў Мінску да Дня горада.**

ISSN 1990 - 763X
18172

■ Занятасць

Ці хапае ў Оршы працоўных месцаў?

І чаму на асобных прадпрыемствах бяда са спецыялістамі

«Маладых нават месца ў інтэрнаце не трымае. 305 рублёў — ну што гэта, нармальны заробак для іх? Адпрацоўваюць два гады і з'язджаюць: хто — у Віцебск, хто — у Гомель», — прызнаюцца на адным з аршанскіх заводаў. Днямі ў Оршы прайшоў кірмаш вакансій. «Звязда» пабывала там, каб даведацца пра сітуацыю з работай у буйным прамысловым раёне, які апошні час знаходзіцца пад пільнай увагай усёй краіны.

Ад грузчыка да вядучага інжынера-энергетыка

На пачатак верасня ў раёне налічвалася 816 вакансій. Большасць з іх (77 працэнтаў) — па рабочых прафесіях.

Так, шмат работнікаў патрабуецца ў будтрэст № 18. Па дзесяць маляроў-тынкоўшчыкаў і муляраў, чатыры электраманцёры, тры страхары...

— Новых аб'ектаў хапае, узводзім цяпер жылыя дамы, таму патрэбны людзі. Бяром толькі са спецыяльнай адукацыяй, за выключэннем падсобных рабочых, — расказвае прадстаўніца прадпрыемства. — Заробак здзельна-прэміяльны, у асноўным 400—450 рублёў у нас атрымліваюць.

СТАР. 4

■ Багаты час

БУДЗЕМ З БУЛЬБАЙ І З ЯБЛЫКАМІ

А яшчэ сёлета ў нас урадзілі чарніцы — у сем разоў больш, чым летась

Эксперты разлічваюць, што сёлета ва ўсіх катэгорыях гаспадарак збяруць каля 6,2 мільёна тон бульбы, 1,8 мільёна тон агародніны і 534 тысячы тон пладоў і ягад, паведаміла намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення раслінаводства Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Таццяна КАРБАНОВІЧ. Гэты ўраджай дазволіць забяспечыць як патрэбы ўнутранага рынку, так і пастаўкі на экспарт. Арганізацыі ўжо пачалі збор агародніны і садавіны.

Пладоў і ягад ужо ў разы больш

Па даных на 5 верасня, у краіне ўжо ўбрана 3,5 тысячы гектараў бульбяных палеткаў (12 %), накапана 113 тысяч тон клубняў пры сярэдняй ураджайнасці 332 ц/га. Сабрана 121 тысяча тон агародніны (113 % у адносінах да даных на аналагічную дату мінулага года), 10,4 тысячы тон пладоў і ягад (у тры разы больш, чым летась). Ураджайнасць па многіх культурах вышэйшая за мінулагодні ўзровень. У прыватнасці, чакаецца багаты ўраджай яблыкаў. Найбольшыя аб'ёмы пладоў збяруць аграрыі ў Брэсцкай і Гродзенскай абласцях.

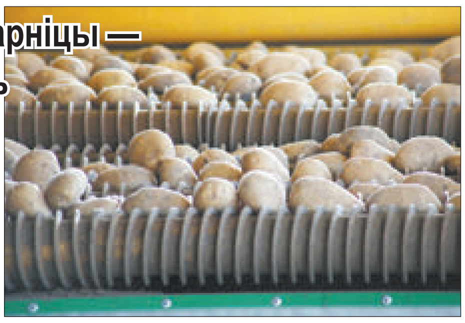

Фота БелТА.

Запас бяды не чыніць

Сёлета плануецца нарыхтаваць на насенне 190 тысяч тон бульбы, на прамысловую перапрацоўку — 180 тысяч тон, у гандлёвыя арганізацыі, на закладку стабілізацыйных фондаў — 165 тысяч тон. Каля 645 тысяч тон караняплодаў плануецца рэалізаваць на рынках і кірмашах, а таксама накіраваць на экспарт. Што датычыцца агародніны, то 180 тысяч тон паступіць у гандлёвую сетку, яшчэ 40 тысяч тон — на перапрацоўку, 349 тысяч тон — у продаж на кірмашах і рынках. Для захоўвання прадукцыі ў сельгасарганізацыях створаны неабходныя ўмовы. Так, магутнасць бульбасховішчаў складае 775 тысяч тон, агароднінасховішчаў — 158 тысяч тон, пладасховішчаў — 103 тысячы тон.

СТАР. 3

БЮДЖЭТ, ЕЎРАПЕЙСКІЯ ГУЛЬНІ І ФУТБОЛ

Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам прэм'ер-міністра Сяргея Румаса

Прэзідэнт папрасіў коратка выкласці сітуацыю па гэтым годзе: як развіваецца эканоміка Беларусі з улікам тых выклікаў, якія ёсць і якія магчымыя. «Натуральна, з выхадам на фінансы, паколькі вы, як ужо дасведчаны банкір, сітуацыю, напэўна, зможаце ацаніць, асабліва на гэтай пасадзе», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Другі момант — гэта планаванне бюджэту на наступны год. Беларускі лідар адзначыў, што «чуе» сродкі масавай інфармацыі, якія паведамляюць аб тым, што пакуль ідуць спрэчкі паміж новым урадам і былымі яго членамі з нагоды неабходнасці вярстаць бюджэт на два-тры гады, а то і на пяць гадоў наперад. Кіраўнік дзяржавы папрасіў выкласці пункт гледжання цяперашняга складу ўрада наконт гэтага.

«Тым не менш, пакуль мы тут разважаем пра нейкія больш працяглыя тэрміны, у нас наперадзе 2019 год, мы традыцыйна яго плануем. Як работа ва ўрадзе вядзецца? — пацікавіўся Аляксандр Лукашэнка. — Трэцяе: у мяне быў Качыянчыч (прэзідэнт Еўрапейскіх алімпійскіх камітэтаў. — **«Зв.»**), мы з ім абмяркоўвалі праблемы нашай еўрапейскай алімпіяды. Яшчэ раз хачу падкрэсліць: мы не павінны замахвацца на вялікія выдаткі, як гэта было, дапусцім, у Азербайджане. У нас няма такіх грошай, ды і не патрэбна».

На думку кіраўніка дзяржавы, Беларусь павінна вызначыцца сваёй «душэўнасцю, адкрытасцю дзяржавы і народа і правесці прыгожыя Еўрапейскія гульні». «Як ідуць справы ў гэтым аспекце?» — такое пытанне адрасаваў ён Сяргею Румасу.

Прэзідэнт задаў пытанні прэм'еру і як кіраўніку Беларускай федэрацыі футбола: «Народная гульня, самая маштабная гульня, якая прыцягвае больш за ўсё насельніцтва. Радавацца асабліва тут няма чаму, але, тым не менш, якія там у нас ёсць перспектывы?»

У размове былі закранутыя пытанні фарміравання ўрада.

У адказ Сяргей Румас яшчэ раз падзякаваў Прэзідэнту ад прызначаных членаў урада і сябе асабіста за аказаны давер. Паводле яго слоў, усе новыя людзі без разварушвання ўключыліся ў працу і сёння ўрад функцыянуе ў штатным рэжыме, вырашаючы вызначаныя для яго задачы.

Прэм'ер-міністр далажыў Аляксандру Лукашэнку аб выніках работы эканомікі краіны за студзень — ліпень бягучага года, а таксама аб прагнозе па ключавых пазіцыях да канца года, які маецца ва ўрадзе. «Сёння асноўная задача ўрада — гэта падрыхтоўка прагнозных дакументаў на 2019 год. Мы разгледзелі на мінулым тыдні на пасяджэнні Саўміна праект прагнозу, праект бюджэту ў комплексе са зменамі ў Падатковы кодэкс, і ўсё гэта, вядома, ва ўвязцы з асноўнымі напрамкамі грашова-крэдытнай палітыкі. Мы прынялі неабходныя рашэнні і ўжо павінны былі ўнесці дакументы, але трошкі зацягнулася ў нас узгадненне з Камітэтам дзяржкантролю», — адзначыў Сяргей Румас.

Па выніках сустрэчы з Прэзідэнтам прэм'ер-міністр пагутарыў з журналістамі.

«Кіраўніку дзяржавы было дalожана, што ўсе асноўныя паказчыкі, якія вызначаны прагнозам і бюджэтам на 2018 год, будуць выкананы. І ўрад усе свае намаганні прыкладае на тое, каб шэраг паказчыкаў аказаўся вышэйшы за прагноз», — падкрэсліў прэм'ер-міністр.

Ён нагадаў, што сёння рост ВУП перавышае паказчыкі, устаноўленыя ў прагнозе, хоць на працягу апошніх месяцаў — другога і трэцяга кварталаў — азначылася пэўнае запаволенне, звязанае ў асноўным са знешнімі фактарамі. Аднак урад сёння працуе над тым, каб выкарыстоўваць іншыя рэзервы і змяніць гэту негатыўную тэндэнцыю, дадаў Сяргей Румас.

Паводле слоў прэм'ер-міністра, беларускі лідар падрабязна цікавіўся 2019 годам у кантэксце складаных узаемаадносін з Расійскай Федэрацыяй. Ён адзначыў, што на працягу некалькіх дзён пакет дакументаў (прагноз на наступны год, праект бюджэту са зменамі ў Падатковы кодэкс, грашова-крэдытная палітыка) будзе ўнесены ў Адміністрацыю кіраўніка дзяржавы.

На фармуляванне прапаноў па змяненні структуры ўрада Сяргей Румас папрасіў у Прэзідэнта час. «Ёсць пэўныя погляды, якая структура павінна быць. У нас 36 членаў урада, напэўна, гэта для маленькай, кампактнай краіны вельмі вялікая колькасць», — сказаў ён.

У адказ на пытанне пра тое, ці абмяркоўваліся з Прэзідэнтам будучыя перагаворы з Расіяй, Сяргей Румас нагадаў, што ў панядзелак адбылася яго размова з Дзмітрыем Мядзведзевым. У цэлым урады актыўна рыхтуюцца да сустрэчы 21 верасня. «У нас вельмі шырокі парадак дня, тых пытанняў, якія мы хацелі б абмеркаваць, і, галоўнае, паставіць кропку, а не шматкроп'е, — падкрэсліў прэм'ер-міністр. — Мы дамовіліся з Дзмітрыем Анатольевічам, што віцэ-прэм'еры па напрамках прапрацуюць гэтыя пытанні для таго, каб нейкія дробныя і зразумелыя для абодвух бакоў пытанні не выносіць на суд Прэзідэнтаў як нявырашаныя, а адразу па іх прыняць рашэнне».

Ён падкрэсліў: выкананне задачы кіраўніка дзяржавы па дыверсіфікацыі нашага экспарту і выхадзе на рынкі трэціх краін неабходна для таго, каб залежнасць ад аднаго партнёра не была такая значная.

Акрамя таго, прэм'ер-міністр расказаў журналістам, што ў планах на 2019 год — рэфінансаваць адзін мільярд долараў, гэта адно з пытанняў вялікага парадку дня, якія ёсць з Расіяй. Вядзецца абмеркаванне гэтага аспекту, пацвердзіў Сяргей Румас. Што датычыцца траншаў па лініі Еўразійскай фонду стабілізацыі, то, па словах прэм'ера, шосты і сёмы не паступілі, гэтыя пытанні таксама на парадку дня 21 верасня.

Таксама на сустрэчы абмяркоўвалі II Еўрапейскія гульні. Па словах Румаса, пад яго кіраўніцтвам ужо праведзена першае пасяджэнне арганізацыйнага камітэта. Ён адзначыў, што ўсе мерапрыемствы ідуць па плане, ёсць пэўныя складанасці з часовай інфраструктурай, не да канца выпрацавана схема, як яна будзе ўвезена ў Беларусі. Тым не менш профільны камітэт пад кіраўніцтвам мэра Мінска ведае гэтыя пытанні і ў найбліжэйшы час з гэтым вызначацца, запэўніў Румас.

Што датычыцца футбола, то кіраўнік дзяржавы папрасіў прем'ера дапрацаваць тэрмін на чале з Беларускай федэрацыяй.

Сяргей Румас таксама пракаментаваў сітуацыю ў беларускім футболе ў цэлым: «Вядома, мы ўсе знервавaліся, калі «Дынама-Мінск» прайграла «Зеніту» з такім буйным лікам і не здолела прайсці далей, але ў суботу нацыянальная зборная правودзіць першы матч на стадыёне «Дынама». Я запрашаю ўсіх заўзятараў прыйсці і падтрымаць нашу нацыянальную зборную ў вельмі важным для нас турніры, у Лізе нацый, якая сапраўды дае магчымасць беларусам, прайшоўшы не вельмі складаны адбор у звычайнай групе на чэмпіянат Еўропы, прысутнічаць у якасці ўдзельніка гэтых спаборніцтваў», — дадаў Сяргей Румас.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

■ На варце кібербяспекі

ВЫРАСЛА КОЛЬКАСЦЬ ЗЛАЧЫНСТВАЎ У СФЕРЫ ВЫСОКІХ ТЭХНАЛОГІЙ

Пра гэта паведаміў журналістам старшыня Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь Іван НАСКЕВІЧ па выніках нарады ў кіраўніка дзяржавы, на якой было далажана пра стан злачыннасці ў краіне.

У пачатку рабочай сустрэчы Аляксандр Лукашэнка папрасіў Івана Наскевіча выкласці ў агульных рысах сітуацыю, якая склалася ў рабоце Следчага камітэта. Беларускі лідар адзначыў, што пільна сочыць за работай ведамства.

Другое пытанне — крымінальныя справы, якія знаходзяцца на кантролі ў Прэзідэнта. «Як ідзе следства па гэтых крымінальных справах? — запытаў кіраўнік дзяржавы. — Ці ўсё там сумленна, аб'ектыўна і справядліва?»

Акрамя таго, Прэзідэнт папрасіў выкласці сітуацыю пра ўзаемаадносіны Следчага камітэта з расійскімі калегамі.

Журналістам Іван Наскевіч паведаміў лічбы, якія былі агучаны Прэзідэнту: за восем месяцаў бягучага года ўзровень злачыннасці ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года знізіўся на 3 %, прыкладна на 6 % зменшылася колькасць цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў, забойстваў — прыкладна на 5 %.

Па словах кіраўніка Следчага камітэта, змянілася структура злачынстваў: на 70 % у параўнанні з мінулым годам вырасла колькасць парушэнняў закона ў сферы высокіх тэхналогій. Прычыны ў тым, што стала больш сродкаў камунікацый — ноўтбукаў, планшэтаў, тэлефонаў, а таксама ў невысокім узроўні прававой культуры людзей. Разам з тым у праваахоўнікаў з'явілася новая тэхніка і магчымасці. У астатнім, дадаў ён, структура злачыннасці тая ж, што і ў мінулыя гады.

Акрамя таго, Іван Наскевіч інфармаваў Аляксандра Лукашэнку пра рэзанансныя справы, якія знаходзяцца на кантролі ў Прэзідэнта. У прыватнасці, пра крымінальную справу па факце гібелі радавога Аляксандра Коржыча, судовае следства па якім праводзіцца ў цяперашні час. «Не прадвызначаючы рашэнне суда, мною далажана аб усіх абставінах справы, аб прычынах і ўмовах, якія спрыялі гэтаму выпадку», — растлумачыў ён.

Таксама Прэзідэнт заслухаў справаздачу па справах карупцыйнай накіраванасці. Асобную ўвагу кіраўнік дзяржавы надаў пытанням расследавання крымінальных спраў мінулых гадоў, асабліва — забойстваў. Па словах Івана Наскевіча, з улікам новых магчымасцяў крыміналістычнай тэхнікі і судовых экспертыз штогод да дзесяці крымінальных спраў па фактах забойстваў мінулых гадоў накіроўваецца ў суд.

Кіраўнік дзяржавы быў праінфармаваны, што матэрыял праверкі па факце гібелі дзіцяці пасля прышчэпкі ў Ганцавіцкім раёне прыняты ў вытворчасць галоўным следчым упраўленнем цэнтральнага апарату СК. Высвятляецца прычына смерці, акрамя таго, следчыя звернуць увагу на пытанні закупкі гэтай вакцыны. Аляксандр Лукашэнка даручыў Івану Наскевічу ўзяць гэтую справу пад персанальны кантроль. «Высновы яшчэ рабіць, вядома ж, заўчасна. Нават аб прычынах смерці можна пакуль толькі ў меркаваным варыянце весці размову. Заключэнне экспертаў мы яшчэ не атрымалі», — дадаў кіраўнік СК.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Японія хоча павысіць пенсійны ўзрост

Японія, самая ўзроставая краіна ў свеце, задумалася над пенсійнай рэформай. Прэм'ер-міністр Сіндза Абе прапануе японцам выходзіць на пенсію пасля 70 у абмен на павышаныя выплаты.

Сіндза Абе ўзначальвае ўрад ужо шэсць гадоў, і ў верасні ён, хутчэй за ўсё, атрымае яшчэ адзін трохгадовы мандат. Гэты тэрмін ён хоча скарыстаць для рэформы сацыяльнай сферы і вырашэння галоўнай праблемы краіны — дэмаграфічнай, піша вядучая японская газета Nikkei.

За час яго праўлення эканоміка Японіі вырасла больш чым на 8 %, нягледзячы на імклівае старэнне і скарачэнне насельніцтва. Шмат у чым гэта стала магчымым дзякуючы ўключэнню пенсіянераў у эканоміку: калі ў 2012 годзе сярод занятых працай доля людзей старэйшых за 65 гадоў не перавышала 20%, то цяпер яна складае 23,5 %.

Гэтую тэндэнцыю трэба замацаваць і развіваць, лічыць Абе. Ён хоча дазволіць японцам адмаўляцца ад пенсійных выплат і пасля 70 гадоў, але затое потым атрымліваць больш.

Кіраўнік МУС ФРГ назваў пытанне міграцыі «крыніцай усіх палітычных праблем» у краіне

Міністр унутраных спраў ФРГ Хорст Зеехофер лічыць, што падзенне рэйтынгаў вядучых нямецкіх партый, у тым ліку кансерватыўнага блока ХДС/ХСС, звязана з праблемай міграцыі. Пра гэта ён заявіў у апублікаваным у чацвер інтэрв'ю газеце Rheinische Post.

«Пытанне міграцыі — гэта крыніца ўсіх палітычных праблем у краіне, я паўтараю гэта ўжо тры гады, і гэта пацвярджаюць многія апытанні», — адзначыў Зеехофер.

«У нас упершыню з'явілася партыя «больш правая, чым ХДС/ХСС», якая можа ў сярэднетэрміновай перспектыве ўмацаваць свае пазіцыі. Мы маем расколатую краіну і недастатковую падтрымку народных партый у грамадстве», — сказаў ён, гаворачы пра ўзмацненне на палітычным небасхіле ФРГ правапапулісцкай «Альтэрнатывы для Германіі». Па словах Зеехофера, многія немцы звязваюць свае сацыяльныя асцярогі з міграцыйным пытаннем.

Кіраўнік МУС таксама адзначыў складанасці пры пошуку агульнаеўрапейскага вырашэння праблемы бежанцаў. «Возьмем, напрыклад, пагадненне з Італіяй: за кожнага бежанца, якога вяртаем, мы павінны ўзяць іншага. Гэта гульня з нулявым вынікам, гэта, праўда, спрые ўсталяванню парадку, але не абмежаванні міграцыі», — лічыць ён.

WP: у адміністрацыі ЗША шукаюць аўтара артыкула аб «руху супраціўлення» ў Белым доме

Прэзідэнт ЗША Дональд Трамп і яго памочнікі прыступілі да пошукаў аўтара артыкула ў газеце The New York Times, супрацоўніка амерыканскай адміністрацыі высокага рангу, які напісаў пра «рух супраціўлення» ў Белым доме. Пра гэта паведаміла газета The Washington Post.

Па звестках выдання, артыкул выклікаў у прэзідэнта приступ «вулканічнага гневу» і «прывёў яго ў бязмерную лютасць». Ён расцаніў артыкул як здраду і паведаміў даверaным асобам, што падазрае супрацоўнікаў, якія займаюцца пытаннямі нацыянальнай бяспекі або якія працуюць у Міністэрстве юстыцыі. Артыкул уразіў шмат каго з супрацоўнікаў Белага дома, адзначае WP, яны адмянілі свае працоўныя сустрэчы і заняліся пошукамі яго аўтара. Памочнікі аналізуюць моўныя канструкцыі, якія выкарыстоўваліся ў матэрыяле газеты, каб паспрабаваць распазнаць асобу аўтара ці хаця б высветліць ведамства, дзе ён працуе.

Па словах крыніцы газеты, «праблема прэзідэнта складаецца ў тым, што многія людзі» ў яго адміністрацыі маглі б напісаць гэты артыкул.

Выданне Politico са спасылкай на свае крыніцы паведаміла, што матэрыял у NYT прывёў да «сапраўднага калапсу» ў адміністрацыі.

■ Медыяпрастора

Сяброўства: кніжная матэрыялізацыя

Пра тое, як можна «любіць Беларусь нашу мілую», раскажуць выдаўцы і дзеячы культуры краіны на XXXI Маскоўскай міжнароднай кніжнай выстаўцы-кірмашы, якая праходзіць днямі ў павільёнах ВДНГ. Гэта маштабны агляд кніжнай прадукцыі 25 краін-удзельніц.

Нацыянальны павільён Беларусі раскрывае сутнасць Года малой радзімы. Літаратура, якая распавядае пра нашу радзіму, кнігі па краязнаўстве і выданні, якія дапамогуць тым, хто захоча прыехаць да нас у госці, — на гэта зроблены, паводле **міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь Аляксандра КАРЛЮКЕВІЧА**, акцэнт сёлета. Але тыя, хто завітаюць у павільён, знойдуць самыя розныя выданні, што даюць магчымасць зразумець кніжную палітру Беларусі дзякуючы гандлёваму прадпрыемству «Белкніга». З навінкамі айчынных выдавецтваў таксама можна пазнаёміцца гэтымі днямі ў Маскве: досвед папярэдніх удзелаў беларускай дэлегацыі сведчыць пра цікавасць да экспазіцыі з боку нашых землякоў, якія жывуць у Расіі.

Дарэчы, з творамі беларускіх пісьменнікаў сёння можна знаёміцца на розных мовах свету — і гэта адна з тых разынак, чым уражвае Нацыянальны павільён краіны на Маскоўскай міжнароднай кніжнай выстаўцы-кірмашы. Таму невыпадкова, што ў дні работы выстаўкі вакол беларускай дэлегацыі гуртуюцца сябры-пісьменнікі: у Дзелавым і культурным комплексе Пасольства Рэспублікі Беларусь у Расійскай Федэрацыі адбыўся круглы стол на тэму «Літаратурнае пабрацімства: традыцыі ўзаемных перакладаў». Яго арганізатарамі сталі Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, Выдавецкі дом «Звязда», выдавецтва «Мастацкая літаратура». У размове ўдзельнічалі беларускія і расійскія пісьменнікі і рэдактары літаратурна-мастацкіх часопісаў.

Гэтым разам размова была падмацаваная матэрыяльнымі прыкладамі супрацоўніцтва, якое з расійскім бокам іздзе вельмі актыўна, у тым ліку дзякуючы нашым землякам, якія жывуць у суседняй краіне. Напрыклад, паэтэса і літаратурны крытык Любоў Турбіна стала аўтарам зборніка «Людзі на балоце. Экалогія як дамінанта беларускай літаратуры другой паловы XX стагоддзя», які быў выдадзены ў Маскве. Але ў Мінску выйшаў зборнік апавяданняў «У добрыя рукі» расійскай пісьменніцы Алены Тулушавай у перакладзе на беларускую Уладзіміра Саламахі. Творы беларускіх паэтаў выходзяць у перакладах народнага паэта Татарстана Рэната Харыса і Юрыя Шчарбакова, што жыве ў Астрахані. А розныя беларускія выдавецтвы апошнім часам усё больш выдаюць перакладныя кнігі літаратуры народаў Расіі (Татарстана, Чувашыі, Башкірыі, Чачні, Дагестана) і іншых краін. Калі выдаюць — значыць, гэта патрэбна.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Традыцыйныя СМІ прымаюць лічбавы выклік

На наступным тыдні Мінск і сталічны рэгіён прымуць Беларускі міжнародны медыяфорум «Партнёрства ў імя будучыні: лічбавая павестка для медыяпрасторы». Прафесійны кангрэс, які праводзіцца ў нашай краіне з 2006 года, сёлета пройдзе з 11 па 14 верасня і збярэ больш як 300 кіраўнікоў СМІ, палітолагаў і сацыёлагаў, медыяэкспертаў як з Беларусі, так і з некалькіх дзясяткаў краін СНД, блізкага і далёкага замежжа — напрыклад, упершыню на форуме будуць прадстаўленыя Манголія, В'етнам і Бангладэш.

«Асноўнай тэмай форуму стане лічбавізацыя медыяпрасторы і ўкараненне новых тэхналогій медыяменеджменту, якое мы назіраем фактычна штодзённа, прыход у журналістыку новых фарматаў, методык і падыходаў. Акрамя таго, на парадку дня — абмеркаванне тэмы захавання традыцыйных СМІ ва ўмовах каласальнага ціску з боку сацыяльных сетак і медыя, — адзначыў **першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі Павел ЛЁГКІ**. — Мы хацелі б дасягнуць большай практыка-арыентаванасці, каб форум стаў пляцоўкай для абмену вопытам, якая дазваляе журналістам (і асабліва гэта датычыцца журналістаў рэгіянальных СМІ) атрымаць новыя, сучасныя веды ў прафесійнай сферы».

Асноўнымі мерапрыемствамі форуму стануць пленарнае пасяджэнне і работа чатырох тэматычных секцый: «Інтэрнэт-рэсурсы як эфектыўны інструмент фарміравання грамадскай думкі», круглы стол «Саюзная дзяржава ў эпоху новых медыя: стратэгія пазіцыянавання», «Тэлебачанне і новыя сеціўныя тэхналогіі: выклікі або новыя магчымасці», «Лічбавізацыя медыяпрасторы: новае аблічча традыцыйных СМІ», у межах якіх адбудуцца прафесійныя дыскусіі і абмен практычным вопытам.

Дыскусіі абяцаюць быць гарачымі, заўважыў **саветнік аналітычнага аддзела інфармацыйна-аналітычнага дэпартамента Выканкама СНД Ігар ЗЕЛЯНКЕВІЧ**, бо праблемы, якія спарадзіла развіццё лічбавай медыяпрасторы, надзвычай актуальныя і вострыя: гэта і распаўсюджанне фэйкавых навін, і размяшчэнне ў сеціўных медыя зневажальных каментарыяў, якія могуць закранаць інтарэсы як пэўнай сацыяльнай групы, так і агульнадзяржаўныя, і засмечванне інфармацыйнай прасторы запазычанымі словамі, а значыць, збядненне ўласнай мовы... «Ні ў якім выпадку не заклікаю да вяртання цэнзуры, але, на мой погляд, наспеў час для распрацоўкі пэўнай журналісцкай канвенцыі, якая вырашала б гэтыя праблемы і ставіла інфармацыйную заслонуняпраўдзе», — дадаў Ігар Зелянкевіч.

Яшчэ адзін з важных пунктаў праграмы — Летняя школа журналістыкі, у якой па традыцыі праводзяць майстар-класы і тэматычныя лекцыі «гуру» беларускіх і замежных СМІ.

Вікторыя ЗАХАРАВА ■

■ Аты-баты

ПАЧАЛІСЯ МАШТАБНЫЯ ВУЧЭННІ

У Беларусі распачалося каманднa-штабное вучэнне. У ім задзейнічана да 7,5 тысячы вайскоўцаў, 260 адзінак бронетэхнікі, каля 30 самалётаў і верталётаў. Пра гэта паведамілі ў прэс-службе Міністэрства абароны.

Тэмай вучэння абрана падрыхтоўка і прымяненне войскаў у інтарэсах адбіцця агрэсіі супраць нашай краіны. Тэма вызначана з улікам новых выклікаў і пагроз ваеннай бяспецы, якія ўзнікаюць у свеце.

Вучэнне будзе праходзіць у два этапы. Яго мэта — праверыць узровень навучанасці органаў кіравання, іншых войскаў і воінскіх фарміраванняў і іх здольнасць кіраваць сіламі і сродкамі пры выкананні задач па прызначэнні.

Вайскоўцы задзейнічаюць вучэбна-матэрыяльную базу шасці палігонаў, а таксама раёны і ўчасткі мясцовасці ў Брэсцкай, Гродзенскай, Мінскай і Магілёўскай абласцях.

Вучэнне скончыцца 12 верасня.

Валяр'ян ШКЛЕННІК ■

ФАКТЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ

13 ЖЫХАРОЎ СТАЛІЦЫ БУДУЦЬ УЗНАГАРОДЖАНЫ ВЫСОКІМ ЗВАННЕМ

Напярэдадні Дня горада вызначыліся лаўрэаты конкурсу «Мінчанін года», паведамілі ў прэс-службе сталічнай мэрыі.

За высокія дасягненні ў працы, асаблівы асабісты ўклад у сацыяльна-эканамічнае і культурнае развіццё Мінска ганаровага звання сёлета ўдастоены 13 чалавек, якіх выбралі са 118 прэтэндэнтаў. Цырымонія ўшанавання лаўрэатаў адбудзецца 8 верасня ў гарадскім Палацы культуры.

Сяргей КУЛАКОЎ.

НЕБЯСПЕЧНЫЯ АПТЭЧКІ Ў БАМБАСХОВІШЧЫ

У Мінску праваахоўнікі ў бамбасховішчы, што дэмантуецца і знаходзіцца на тэрыторыі аднаго з заводаў, былі выяўлены індывідуальныя аптэчкі «АІ-2».

У іх утрымліваўся лекавы прэпарат «Тарэн», які з 2009 года ўключаны ў спіс прэпаратаў, што змяшчаюць псіхатропныя рэчывы. Усяго канфіскавана каля 1000 таблетак, паведамілі ў прэс-службе ГУУС Мінгарвыканкама. Як вядома, пастановай Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь ад 31.07.2009 года ў спіс прэпаратаў, якія змяшчаюць псіхатропныя рэчывы, уключаны таблеткі «Тарэн», якімі ўкамплектаваны індывідуальныя аптэчкі «АІ-2», пастаўленыя ў 1980—1990 гады ва ўсе прадпрыемствы і арганізацыі па лініі грамадзянскай абароны ў якасці сродкаў хімабароны.

У ПАЛІКЛІНІЦЫ ЗНАЙШЛІ РТУЦЬ

У Наваполацку ратавальнікі правялі дэмеркурызацыйныя работы ў будынку лячэбнай установы: у паліклініцы па вуліцы Блахіна выявілі ртуць.

Вадкі метал знайшлі ў службовым кабінеце стаматалагічнага аддзялення. Гаворка ішла пра 30 грамаў ртуці. Высветлілася, што яе заўважыў загадчык гаспадаркі пры правядзенні рамонтных работ па замене каналізацыйнага трубаправода, пра што ён і паведаміў у МНС. Работнікамі аддзялення хімічнай і радыяцыйнай аховы ртуць была сабрана і дастаўлена для ўтылізацыі. Па інфармацыі МНС, пагрозы жыццю і здароўю людзей няма.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БУДЗЕМ З БУЛЬБАЙ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Таццяна Карбановіч кажа, што асноўныя віды прадукцыі ў спецыялізаваных сховішчах сельскагаспадарчых арганізацый захоўваюцца да новага ўраджаю. У мінулым годзе на экспарт рэалізавана 391 тысяча тон бульбы, 366 тысяч тон агародніны і 33 тысячы тон садавіны. Падобна на тое, што ў гэтым сезоне за мяжу мы прададзім яшчэ больш.

Буякі, журавіны, вінаград...

Паводле слоў спецыяліста Мінсельгасхарча, пакуль айчынныя вытворцы не ў поўнай меры забяспечваюць патрэбнасці рынку ў яблыках і іншай садавіне, а таксама ягадах. У краіне прынята праграма, якая прадугледжвае развіццё пладаводства і аграрнага бізнесу. У тым ліку вытворцам аказваецца дзяржаўная падтрымка. Штогод у краіне плануецца закладка 500 га садоў. Сёлета вясной саджанцы ўжо высаджаны на плошчы каля 100 га. Асноўныя пасадкі запланаваны на восень.

Дзяржаўная падтрымка аказваецца на конкурснай аснове, у гэтым годзе пераможцамі конкурсаў сталі 35 арганізацый. За кошт плоданашэння маладых садоў, як чакаецца, да 2020 года вытворчасць пладова-ягаднай прадукцыі павялічыцца да 160 тысяч тон. У апошнія гады ў краіне пашыраюцца плантацыі такіх культур, як буякі, аронія, журавіны і вінаград.

...і кавуны

Фота БелТА.

Бахчавыя культуры мы на прамысловай аснове сталі вырошчваць досыць нядаўна. Сёлета кавуны былі высаджаны на плошчы каля 26 гектараў, асноўныя ўчасткі размешчаны ў Брэсцкай, Гродзенскай, Гомельскай і Мінскай абласцях. Аграрыі разлічваюць атрымаць ураджай не меншы за мінулагодні — каля 500 тон. Ужо сабрана каля сямі тон.

Валюта і самім патрэбна

Сёлета сталі менш закупляць за мяжой агародніны і садавіны, паведаміла **намеснік начальніка аддзела спажывецкага рынку Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю Таццяна КРАСНЮК.** А ў выніку ў I паўгоддзі ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года імпарт бульбы скараціўся на 54 %, цыбулі і часнаку — на 79 %, таматаў — на 41 %, капусты — на 34 %, агуркоў — на 29 %, яблыкаў — на 64 %.

Удзельная вага продажу беларускай агародніны і грыбоў у студзені — чэрвені склала 70,4 %. Па некаторых пазіцыях гэтая доля значна вышэйшая. Так, каля 91 % рэалізуецца ў гандлёвай сетцы цыбулі айчыннай вытворчасці, тады як летась — толькі 61 %, яблыкаў — 20 % (плюс 4 %). Міністэрства трымае на кантролі пытанні пастаўкі ў крамы айчыннай прадукцыі. Праводзіцца маніторынг гандлёвых аб'ектаў.

Таццяна Краснюк нагадала, што ўвосень ва ўсіх рэгіёнах краіны пройдуць сельскагаспадарчыя кірмашы. Сезон стартуе з 15 верасня, а ўжо з 22 верасня абавязкова арганізуюцца кірмашы выхаднога дня. Акрамя таго, вытворцам у гарадах вылучаюцца пляцоўкі для рэалізацыі агародніны і садавіны. Так, у Мінску на 16 рынках арганізавана каля трох тысяч месцаў, дзе гаспадаркі, фермеры, фізічныя асобы, прадпрыемствы спажывецкай кааперацыі могуць рэалізоўваць сваю прадукцыю. Пенсіянерам і інвалідам такая паслуга аказваецца бясплатна.

Эксперт агучыла лічбы, якія характарызуюць густы беларусаў у ежы. Па спажыванні бульбы на душу насельніцтва мы займаем першае месца сярод краін постсавецкай прасторы — 171 кг штогод. Напрыклад, ва Украіне і Расіі гэтыя лічбы складаюць 140 кг і 113 кг адпаведна. Што датычыцца бахчавых культур і агародніны, прадуктаў іх перапрацоўкі, то краіна тут займае пятую пазіцыю. Кожны беларус спажывае ў год 146 кг такой прадукцыі. А вось па садавіне мы недацягваем — 90 кг пры норме 98,6 кг.

Ягады збіралі цэлымі вёскамі

Белкаапсаюз сёлета закупіў у насельніцтва ў сем разоў больш чарніц, чым летась, паведаміў **намеснік начальніка ўпраўлення нарыхтовак рэспубліканскага саюза спажывецкіх таварыстваў Юрый САКАЛОЎСКІ.**

Толькі чарніц было нарыхтавана 1,8 тысячы тон. Зараз арганізавана закупка журавін, дурніц і грыбоў, а таксама яблыкаў. У сярэднім, па словах Юрыя Сакалоўскага, Белкаапсаюз у год закупляе сельскагаспадарчай прадукцыі і дзікарослай сыравіны на 250—300 млн, у тым ліку ў насельніцтва — на 120—150 млн рублёў. Перад пачаткам сезона праводзяцца сустрэчы з фермерамі ў абласцях, вызначаюцца аб'ёмы і віды прадукцыі, абмяркоўваюцца пытанні цэнаўтварэння.

— За восем месяцаў ужо закупілі прадукцыі на 200 мільёнаў рублёў, у тым ліку ў насельніцтва — на 110 мільёнаў. Закупляем па цэнах, сфарміраваных рынкам, зыходзячы з попыту і прапановы, — адзначыў Юрый Сакалоўскі.

Сяргей КУРКАЧ.

ЦІ ХАПАЕ Ў ОРШЫ ПРАЦОЎНЫХ МЕСЦАЎ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Оршабудматэрыялы» шукае токара і фрэзероўшчыка (і той, і той на паўстаўкі за 250 рублёў у месяц), кіроўцу пагрузчыка (ад 500 рублёў) і падсобных рабочых. Камбінату хлебапрадуктаў патрабуюцца трактарысты-машыністы, кіроўца аўто, слесар-рамонтнік. Для тых, у каго няма кваліфікацыі, адкрыта вакансія грузчыка — з заробкам у 350 рублёў.

Прадпрыемства «Орша-Сэрвіс» аб'ядноўвае сетку крам і кавярняў. Гатовы ўзяць прыбіральшчыка і кухара ў школьную сталовую.

— Бяром і тых, хто быў на навучанні ад цэнтра занятасці, — тлумачыць кадравік па апошняй вакансіі. — Яны праходзяць практыку, потым ужо глядзім, ці пакінем. Вядома, кандыдат мусіць быць без шкодных звычак: побач жа дзеці.

Сюды ж неабходны прадавец чацвёртага разраду — пажадана жанчына, бо калектыў жаночы.

Інжынеры-энергетыкі патрэбны на спецаўтабазу. З вышэйшай тэхнічнай адукацыяй і вопытам працы па прафесіі. «Вядучага спецыяліста ўжо паўтара месяца шукаем», — заўважаюць на прадпрыемстве. Заробак на гэтай пасадзе — 575 рублёў.

Спецкамбінат, які аказвае рытуальныя паслугі, шукае прыбіральшчыка тэрыторыі. Работа, скажам так, спецыфічная, бо працаваць давядзецца на могілках, якіх на балансе прадпрыемства больш за 200.

У Аршанскай цэнтральнай паліклініцы патрэбу ў сярэднім медперсанале нядаўна закрылі: набралі маладых спецыялістаў. А вось дактароў па-ранейшаму не хапае. Калі казаць пра аплату, то «голы» аклад акушэра-гінеколага, напрыклад, складае 412 рублёў. Медсёстры з улікам усіх надбавак маюць каля 450 рублёў у месяц.

На кірмашы вакансій прысутнічаў і прадстаўнік Аршанскага інструментальнага завода — таго самага, чый стан нядаўна жорстка раскрытыкаваў Прэзідэнт.

— Вы ведаеце, што завод цяпер у стадыі мадэрнізацыі, ідзе рамонт, але вытворчасць не стаіць, — адзначаюць на прадпрыемстве. — Нам патрэбны гатовыя спецыялісты, трэці разрад і вышэй — шліфоўшчыкі, фрэзероўшчыкі, інжынер-тэхнолаг. Навучанне пакуль не праводзім, да новага года не будзе магчымасці.

Заробкі абяцаюць невялікія. Работнікі са стажам, кваліфікацыяй атрымліваюць па 500—600 рублёў, пачаткоўцы, вядома, значна менш. На прадпрыемстве прызнаюцца: са спецыялістамі бяда (з улікам умоў працы відавочна, чаму).

— Сёлета ў навучальныя ўстановы 22 заяўкі падалі — толькі 12 закрылі, і тое на сёння з іх засталіся чатыры чалавекі: астатнія будуць далей вучыцца.

«Гатовы рвануць у Маскву»

Па афіцыйнай статыстыцы, сярэдні заробак у раёне за ліпень склаў 795 рублёў. У сельскай, лясной і рыбнай гаспадарках плацяць 743 рублі, у прамысловасці — 800, у будаўніцтве — 618, у аптовым і рознічным гандлі — 731, у сферы транспарту — 1217. У галіне адукацыі сярэдні заробак — 558 рублёў, ахове здароўя — 666, творчасці, спорту, забаў, адпачынку — 481.

Але, па назіраннях гараджан, даходы куды больш сціплыя.

— Практычна ўсе мае знаёмыя атрымліваюць ад 400 да 500 рублёў, — дзеліцца Валянціна. Сама яна ў пошуках работы ўсяго тыдзень, дагэтуль працавала прыёмнай маці — за мінімалку.

— Дзіця было вельмі складанае, — успамінае жанчына. — Другога ўзяць ужо не змагу. Адбылося прафесійнае выгаранне.

Па адукацыі Валянціна настаўнік пачатковых класаў. Але па спецыяльнасці працавала даўно, таму трэба перавучвацца. «А мне 50 гадоў, ужо мазгі не тыя і праграма змянілася цалкам».

Жанчына думала ўладкавацца выхавальніцай у групу прадоўжанага дня — там не аказалася месцаў. У цэнтры занятасці прапанавалі перавучыцца на кухара, але гэта не яе — Валянціне было б больш па душы мець справу з раслінамі ці жывёламі.

Яшчэ адна мясцовая жыхарка, інжынер-тэхнолаг харчовай вытворчасці з вопытам, 15 месяцаў не можа знайсці працу. Кажа, у асноўным трапляюцца «мужчынскія» вакансіі — інжынер па метале, інжынер-электрык. Яе сітуацыю ўскладняе яшчэ і нядаўна атрыманая група інваліднасці.

— А заробкі абяцаюць мізэрныя! — абураецца Алена. — Максімум 500 рублёў — гэта пры высокай кваліфікацыі і вялікім стажы. А на некаторых прадпрыемствах і яшчэ менш, 300 рублёў — нават няма сэнсу хадзіць на такую работу.

Праўда, дадае яна, ёсць у раёне арганізацыі, дзе добра плацяць. Напрыклад, «Белтэлекам», «Легмаш», чыгунка. Але шмат моладзі ўсё роўна з'язджае на заробкі — у краіны Прыбалтыкі, Польшчу.

На першым паверсе адзін з мужчын вывучаў стэнд з вакансіямі. Цікавіўся прапановамі для тынкоўшчыкаў.

— Хоць бы 500 рублёў прапаноўвалі! Мне ж многа не трэба, дзеці ўжо дарослыя, сябе толькі забяспечыць.

Цяпер мужчына падпрацоўвае ў прыватніка, але, калі што, гатовы «рвануць у Маскву».

Падабраць вакансіі ўсім

Па словах **намесніка начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Аршанскага райвыканкама Наталлі ДРАЗДОВАЙ**, сітуацыя на рынку сёлета палепшылася. Усяго за студзень-жнівень па садзейнічанне ў пошуку работы да спецыялістаў звярнуліся 4128 чалавек (з іх 1776 былі зарэгістраваны ў якасці беспрацоўных). Амаль 70 працэнтам змаглі падабраць вакансіі. На перанавучанне адправілі 6,8 % грамадзян — кожнага чацвёртага з іх рыхтавалі пад заказ наймальніка. Яшчэ 22 жыхарам раёна выдалі субсідыю на арганізацыю прадпрымальніцкай дзейнасці, 7 — на адкрыццё рамесніцкай справы.

На пачатак верасня на ўліку ў якасці незанятых стаяла 403 чалавекі — гэта амаль на палову менш, чым было год таму. Узровень зарэгістраванага беспрацоўя складае 0,6 працэнта. Ледзь не кожны другі, хто афіцыйна не мае работы, скончыў толькі школу. З вышэйшай адукацыяй — дзясятая частка беспрацоўных.

У Оршы знаходзяцца дзве папраўчыя калоніі. Але ў цэнтры занятасці тлумачаць, што ім не так часта даводзіцца мець справу з былымі асуджанымі: пасля вызвалення тыя з'язджаюць па месцы прапіскі. Так, з пачатку года ў раёне было працаўладкавана 14 чалавек, якія выйшлі з папраўчых устаноў. Вакансіі розныя: забойшчык жывёлы, трактарыст-машыніст, швачка, падсобныя рабочы.

— У асноўным гэта некваліфікаваная праца. Нават калі ў былых асуджаных ёсць спецыяльная адукацыя, то стаж невялікі, — каментуюць па ўпраўленні. — І, вядома, у гэтай катэгорыі часта няма жадання працаваць. Рэгіструюцца ў нас, каб атрымаць матэрыяльную дапамогу, а не садзейнічанне ў пошуку работы.

Служба занятасці стараецца наладзіць кантакт беспрацоўных з аддзеламі кадраў прадпрыемстваў. Нават калі там цяпер няма вакансій, магчыма, у будучыні з'явяцца прапановы.

...Падчас нядаўняга візіту сюды кіраўніка краіны губернатар Віцебскай вобласці Мікалай Шарснёў адзначыў, што акцэнт у развіцці будзе рабіцца на тыя раёны, якія валодаюць асноўнай працоўнай сілай. Сярод іх — і Аршанскі. Гэта актуальнае пытанне не толькі для занятасці, але і для напаўняльнасці бюджэту. Сёння датацыі Аршаншчыны раўняюцца суме датацый дзесяці раёнаў.

Тады ж губернатар паведамляў, што ў вобласці падрыхтавана спецыяльная праграма, якая мае на ўвазе рэалізацыю інвестыцыйных праектаў у кожным раёне на агульную суму каля 6,5 мільярда рублёў. Па падліках, гэта дапаможа працаўладкаваць прыкладна палову незанятых у эканоміцы грамадзян. Прадугледжваецца стварэнне новых прадпрыемстваў, развіццё сферы турызму, лесанарыхтовак і дрэваапрацоўкі, будаўніцтва транспартна-лагістычных цэнтраў. Абяцаюць таксама стварыць дадатковыя прывабныя ўмовы для моладзі, каб тая не імкнулася з'язджаць з малых населеных пунктаў і райцэнтраў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ,
г. Орша.

Зважай

Пра вызваленне — у сацсетках

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны аб'яўляе адметную акцыю ў сацыяльных сетках.

23 верасня спаўняецца 75 гадоў з дня пачатку вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У гэты дзень у 1943-м быў вызвалены першы раённы цэнтр рэспублікі — гарпасёлак Камарын Палескай вобласці. Падчас наступальных аперацый восенню і зімой 1943—1944 гадоў удалося скаваць сілы групы армій «Цэнтр», нанесці вялікія страты ворагу і вызваліць 36 раённых і 2 абласныя цэнтры — Гомель і Мазыр. Савецкія войскі занялі выгадныя пазіцыі, з якіх улетку 1944 года пачалася пераможная беларуская наступальная аперацыя «Баграціён».

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны запрашае айчынныя і замежныя музеі, а таксама архівы і бібліятэкі 23 верасня ўзяць удзел у акцыі «Вызваленне Беларусі», прымеркаванай да юбілейнай даты. Удзельнікам прапануецца на працягу дня на старонках у сацыяльных сетках публікаваць інфармацыю аб сваіх экспанатах і музейных прадметах, дакументах, фотаздымках і іншых матэрыялах, звязаных з вызваленнем Беларусі. Таксама арганізатары запрашаюць падтрымаць акцыю ўсіх ахвотных, чые сямейныя архівы захоўваюць памяць аб гэтай старонцы гісторыі.

Як заўважылі ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, публікацыі могуць быць прысвечаны асноўным датам і эпізодам вызвалення, яго ўдзельнікам, гістарычнай памяці. Запісы варта пазначаць тэгамі #ОсвобождениеБеларуси75 і #BelarusLiberation75. Вітаюцца спасылкі на акаўнты Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны як ініцыятара акцыі: «УКантакце» — vk.com/warmuseumby, «Фэйсбук» — facebook.com/warmuseumby, «Інстаграм» — instagram.com/warmuseumby

Надвор'е

А Ў НАС ЯШЧЭ ЛЕТА

Тэмпературны фон гэтых дзён на 3-8 градусаў перавышае норму

Другі тыдзень верасня працягвае радаваць нас камфортным летнім надвор'ем. Гэтак жа цёпла і суха чакаецца ў нашай краіне і ў выхадныя, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

А сёння надвор'е ў асноўным будзе вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў цёплым паветры. Чакаецца невялікая воблачнасць, будзе ў асноўным без ападкаў. Вецер прагназуецца ўсходні ўмераны. Максімальная тэмпература паветра ў другой палове дня будзе дасягаць ад плюс 21 да плюс 27 градусаў.

На гэтых выхадных надвор'е будзе вызначаць у асноўным вобласць павышанага атмасфернага ціску ад шырокага антыцыклону, які атабарыўся над еўрапейскай часткай Расіі. Разам з ім да нас прыйдзе цёплая паветраная маса. У Белгідрамецэ спецыяльна адзначылі, што прырода парадуе мінчан і гасцей сталіцы цудоўным летнім сухім надвор'ем у Дзень горада. У суботу па краіне чакаецца пераменная воблачнасць. Будзе пераважна без ападкаў, толькі раніцай і днём у асобных раёнах па крайнім поўдні краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай месцамі магчымы слабы туман. Вецер прагназуецца ўсходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 8 да плюс 15 градусаў, днём стане значна цяплей — 20—26 градусаў вышэй за нуль.

Пераважна без ападкаў будзе і ў нядзелю. Вось толькі ўначы і раніцай месцамі магчымы слабы туман. Вецер прагназуецца ўсходні, паўднёва-ўсходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы складзе 8—15 цяпла, а днём сонца прыгрэе ад плюс 21 да плюс 27 градусаў. Згодна з папярэднім прагнозам айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня атмасферны ціск пачне павольна зніжацца. З'явіцца больш аблокаў, паступова наблізіцца да нашых рэгіёнаў франтальныя падзелы, пачнуцца дажджы. Тэмпературны фон панізіцца. Магчыма, да сярэдзіны месяца ён вернецца да кліматычнай нормы, адзначылі ў Белгідрамеце.

І яшчэ. Цёплыя ў першыя дні восені бывае не так часта: за апошнія 70 гадоў гэта трэці раз. Вада на рэках і вадаёмах краіны добра падаграваецца: па звестках гідролагаў, яе тэмпература цяпер у асноўным у межах ад 17 да 22 цыпла.

Сяргей КУРКАЧ

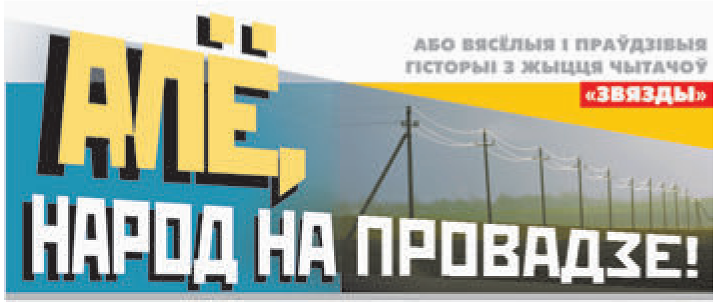

ШТО ВЫРАСЦЕ, ТОЕ ВЫРАСЦЕ?

У тыя часы служба ў войску была справай гонару. Прызвалі хлопца — значыць, здаровы, ганьбы няма. «Продкі» маглі ганарыцца!

Так атрымалася, што іх, сваіх родных, Міша не ведаў: бацька сабакам сена касіў, маці, можна сказаць, таксама. Хлопчык гадаваўся ў бабулі. Значыць, яна і выправы спраўляла: сабрала якую-ніякую радню, суседзяў. Людзі старэйшыя больш сядзелі за сталом, моладзь ішла на танцы. У нашых мясцінах яны часта тады канчаліся бойкамі.

Вось і той раз бліжэй да раніцы завязалася нейкая спрэчка. Удзельнікаў паспрабаваў было спыніць, але... Так выйшла — «падкруціўся» ён пад Мішаў кулак, можна сказаць, пудовы. А далей — загадчыца клуба выклікала міліцыю і хуткую дапамогу. Першая машына забрала прызыўніка, другая — пацярпелага. А ў выніку замест войска Мішу «замялі» ў калонію, здаецца, у Рэспубліцы Комі, і вярнуўся ён адтуль гадоў праз дзесяць (некалькі, праўда, папрацаваў, каб зарабіць «пад'ёмных», бо ні бацькоў, ні бабулі да таго часу ўжо не было)... Добра, што хата яшчэ засталася, і Міша, трохі ў ёй прыбраўшыся, мог распачаць новае жыццё — недзе сумнае, а недзе і трохі смешнае.

...Справа ў тым, што ў вёску ён вярнуўся вясной — людзі бульбу якраз садзілі. Міша хацеў таксама, і яму нават пашчасціла: суседка-дачніца выставіла на вуліцу пакунак з насеннай: бярыце, маўляў, каму трэба.

Міша ўзяў.

Назаўтра ж за пуняй у зацішку падняў лапік дзірвану і са словамі «што вырасце, тое вырасце» пасадзіў — роўна 60 клубняў.

Потым не ленаваўся іх дагледзець: матычыў пустазелле, акучваў.

А вось з «каларадамі» ўжо не змагаўся — патрэбы не было. Уся вёска стагнала, што населі жукі, што аж чырвана ад іх, што ядуць бульбоўнік. А Міша толькі пасмейваўся: на яговых градках не было не тое што ніводнага крылатага, нават дарослай лічынкі!

Гэта гаспадара, вядома ж, цешыла, а што засмучала — бульба яго зусім не кусцілася: сцяблінкі танкаватымі дудкамі гнала ўверх.

Стаміўшыся думаць, чаму б гэта, Міша неяк спыніў паштальёнку.

— Можа, зайшлі б, — папрасіў жанчыну, — паглядзелі б на бульбу. Нейкая дзіўная... Новы сорт тут ці што?

Жанчына — ёй не ўпершыню — смела зайшла на падворак, глянула на градкі і як туды не скацілася:

— Ага, — рагатала, — сорт — навейшы за новы: зацвіце — ахнеш! Вось толькі есці не будзе чаго.

— Як гэта не будзе? — насцярожыўся Міша.

— А так: ты замест бульбы вяргінь насадзіў!

— ?!

— Жаніцца табе, хлопча, трэба, гаспадыню шукаць...

— З маёй біяграфіяй?

— З любой! А твая ж яшчэ толькі пачынаецца, праўда? — падбадзёрыла хлопца жанчына.

Так ці інакш, але Міша яе паслухаў: кветкі адразу ж скасіў — на ўсякі выпадак (не хапала, каб людзі да мянушкі «зэк» прыстакку «кветквод» прыляпілі), бульбай сваёю больш не хваліўся. А ўзімку ўжо яму чужую: жонка прывезла. У якасці пасагу.

А. Верамей,

г. Магілёў.

СХЛУСІЎ? І НЕ РАЗ? ДЫК ХТО ТАБЕ ПАВЕРЫЦЬ?!

...Здарылася мне прысутнічаць на памінальным абедзе. Пахавалі старэйшыну роду бабу Люсю. Ёй за 90 было — доўгае жыццё. Родзічы па чарзе падымаліся з месцаў, нешта сваё ўспаміналі, плакалі... І, вядома ж, усміхаліся!

«Пра бабулю ўсе казалі праўду, — прызнаў нарэшце яе першы ўнук. — І гаспадыня яна — якіх пашукаць, і працаўніца, і добрая маці, а ўжо бабуля... Праўда, канфлікты з ёй у нас былі. І на роўным месцы — таксама.

Я вучыўся ў пятым класе, калі бабуля датэрмінова (даяркі мелі на гэта права) пайшла на пенсію. Але ж працавала яна ўсё роўна шмат: дзеці, сям'я, гаспадарка, грыбы-ягады, нарыхтоўкі...

вялічкі, лёгенькі, складны... Ну, такі, каб з ім і ў грыбы добра збегаць» (яна ўжо цяжкавата хадзіла, але ж думала яшчэ, што бегае), і бульбачкі калі абабраць».

Ножык я знайшоў хутка, на рынку ў райцэнтры. Кажу бабулі: «Давай грошы — куплю». А яна ў адказ (відаць, успомніўшы мае «подзвігі»): «Не, унучак... Давай мы з табой удваіх з'ездзім і купім».

Назаўтра ж яна стала збірацца ў горад. Хораша прыбралася. І грошы — я сам гэта бачыў — паклала ў свой стары кашалёк, яго — у сваю чаргу — у такі ж дагістарычны рыдыкюль.

І вось мы ўжо на рынку. Ножык бабулі яўна падабаецца. «Колькі просіш?» — пытае ў гандляра. Той называе цану. Бабуля не яе адразу ж згаджаецца, апускае руку ў сумачку і...

Я бачу, як мяняецца яе твар, бо кашалька там... няма, знік: ці па дарозе згубіўся, ці хто выцягнуў. Але ж факт застаецца фактам: ні кашалька, ні грошай, ні ножыка!

Я, помню, казаў ёй: «Такой бяды. Будзе свята, мы купім табе такі ж, нават лепшы! У падарунак».

Яна, здаецца, верыла мне і ў той жа час... не верыла. Быццам прадчувала, што гэтая страта яшчэ не апошняя.

У той год яна хварэла, ляжала ў раённай бальніцы і кожны дзень збі-

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Пасля ўрокаў я часцяком забягаў да яе: калі падсілкавацца, калі дапамагчы, а калі...

Не так часта, як мне хацелася б, але гэта было — бабуля даставала грошы і адпраўляла мяне ў краму. Я купляў там хлеб, алей, макарону, мыла, усё, што загадвала, усё, што трэба было, — ёй. Але ж шмат чаго хацелася мне самому: тых жа пернікаў, цукерак, ліманаду. Грошай на гэта ў мяне не было.

Дык я да чаго дадумаўся: спачатку нешта з прысмакаў купляў для сябе, потым — і «паштучнае» (накшталт трох булак хлеба, двух батонаў, бутэлькі алею...) — па «заяўцы» бабулі, а нарэшце прасіў прадавачку, каб узважыла тога ж цукру (яго ды розныя крупы завозілі тады мяхамі і прадавалі на вагу)...

Такім чынам, у бабуліну торбачку альбо крамны пакет можна было ўсыпаць ці два кілаграмы цукру ці... паўтара, напрыклад, а то і меней — у залежнасці ад таго, колькі заставалася грошай.

Карацей, і воўк быў сыты, і козы цэлыя. Гэта як мне здавалася. А таму апетыты мае раслі і раслі. Аж да таго, што бабуля ўсё часцей стала непакоіцца: маўляў, неяк хутка цукар «з'еўся», скончылася груца, хоць зусім жа нядаўна купляла...

Урэшце, як і варта было чакаць, яна ўзяла бязмен, падчапіла на яго прынесены мною тавар і, вядома ж, пайшла ў краму «шукаць праўды», высвятляць, хто ж тут махлюе: прадавачка абвешвае любімага ўнука ці ўжо той...

Праўда была для яе нечакана, крыўда — вялікая і, можна сказаць, пажыццёвая, бо ў краму мяне больш ніколі не пасылалі...

Хоць патрэбы, вядома ж, былі, прычым самыя розныя. Неяк, напрыклад, бабуля папрасіла: «Награздзь мне, Андрэйка, ножык — не-

ралася дамоў. «Ты, унучак, прапалі ў печы, — папрасіла мяне, калі я праведваў, — працяплі маю хатачку».

(Тут трэба сказаць, што дочкі бабуліны — у тым ліку і мама — клікалі, бралі яе жыць да сябе, угаворвалі пераехаць — хоць на зіму. Бабуля адмаўлялася наадрэз, казала: «Я са сваёй хатачкі анікуды не паеду. У ёй і пamру».)

Дык вось. Выканаў я тую просьбу: прапаліў у печы.

А бабуля потым успомніла, што перад ад'ездам у бальніцу за дровамі схавала ад злодзеяў... грошы.

Яны, вядома ж, згарэлі, я не быў у тым вінаваты, але...»

Згодзен, мала ў гэтай гісторыі смешнага. А вось сумнага ды павучальнага, мне здаецца, шмат. Ва ўсякім разе, калі б не тыя «крамныя» фокусы, адносіны ўнука з бабуляй былі б куды цяплейшыя. А так...

Праўду кажучы: схлусіў і не раз? Дык хто табе паверыць?

Валерый Гаўрыш,

г. Чавусы.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

АД ЯЕ Ж чарговы напамін, што ўсе «вясёлыя і праўдзівыя гісторыі з жыцця чытачоў» на старонках «Звязды» не проста друкуюцца — яны ўдзельнічаюць у конкурсе на найлепшую. Вынікі будуць падведзены на пачатку наступнага года. Журы — і вялікае чытацкае пад старшынствам **спадарыні Соф'і Кусянковай з Рагачоўшчыны**, і маленькае рэдакцыйнае на чале з **першым намеснікам галоўнага рэдактара спадарыняй Наталляй Карпенкай** — працуе, гісторыі пошта прыносіць... Адзінае, дасылаючы іх, калі ласка, паведамляйце свае пашпартныя даныя і — на ўсякі выпадак — нумар тэлефона для аператыўнай зваротнай сувязі.

■ Неасабісты суб'ектыў

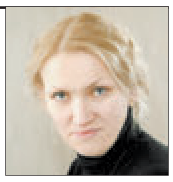

ЦЯЖАР НЕРУХОМАСЦІ

Чаму, вырашыўшы «не прадаваць бацькаўшчыну», мы паводзім сябе з ёй як кошка з жабай

НА нашым сайце падрабязны каментарый да падпісанага за дзень да яго публікацыі ўказа «Аб пустуючых і старых дамах» ужо з самай раніцы набраў рэкордную, можна сказаць, колькасць праглядаў. Думаю, што і друкаваны нумар газеты, дзе змешчаны гэты каментарый, будзе карыстацца не меншай папулярнасцю. Таму што гэты дакумент датычыцца вельмі многіх людзей. Мы з калегамі самі, яшчэ рыхтуючы матэрыял да друку, уважліва яго чыталі і абмяркоўвалі. Я асабіста асноўныя моманты перачытала некалькі разоў. Каб запомніць і разабрацца самой. Каб расказаць і патлумачыць сябрам і знаёмым. Бо гэта ім таксама будзе цікава. У XXI стагоддзі ўласнікаў патэнцыяльных «пустуючых і старых дамоў» стала вельмі шмат. Можна сказаць, у грамадстве з'явіўся новы клас.

МАЮ на ўвазе гараджан у першым пакаленні, якія атрымалі ў спадчыну родную хату ў вёсцы. Да нядаўняга часу для іх (ці правільней — для нас) было ўсё проста. Кватэра і праца ў горадзе і — вёска. Асобным радком у біяграфіі, скразная лінія праз усё жыццё. На выхадныя і ў адпачынак — туды, бо там чакаюць, бо там круглы год патрэбна дапамога (калі не садзіць грады, дык палоць іх; калі не капаць бульбу, дык калоць дровы; калі не нанасіць вады, дык расчысціць снег). Не проста ў вёску — дадому прыязджаю да самых родных людзей, і хата заўсёды была — ніякая не дача, а менавіта родная хата — цёплая, утульная, з нагрэтай печчу, з водарам зёлак у сенцах. І даглядаць яе разам са сталымі гаспадарамі было не абавязкам — задавальненнем: сёлета шпалеры пераклеіць і падлогу са столлю пафарбаваць, налета ганак падрамантаваць, праводку новую пакласці... Здавалася, так будзе заўжды.

Толькі людзі не жывуць вечна. Сыходзяць у нябыт сапраўдныя гаспадары, тыя, што ЖЫЛІ ў хаце, клапаціліся аб ёй, даглядалі — і стаяць каля халоднай печы разгубленыя спадчыннікі, іхнія дзеці і ўнукі, не ведаючы, што з гэтай самай спадчынай рабіць, калі сам стала жыць у ёй дакладна не будзеш, бо ў горадзе — праца, кватэра, сябры, усе выгоды цывілізацыі. Хтосьці ідзе самым простым шляхам — прадаць. Але гэты крок і самы складаны псіхалагічна: як гэта — прадаць бацькаўшчыну?! Пазбавіць самога сябе дзяцінства, успамінаў, магчымасці вярнуцца, «запаснога аэрадрома», калі хочаце (у жыцці рознае можа здарыцца). І многія гераічна вырашаюць: прадаваць — ні за што! Яшчэ не разумеючы, што іх чакае наперадзе.

А чакае шмат праблем, пра якія многія з новых гаспадароў — дарослыя і дасведчаныя ў многіх пытаннях людзі — нават не здагадваліся. (Гэта я пра тых, хто нарадзіўся ў вёсцы, хто прыязджаў бацькам дапамагаць. А што ўжо казаць не пра дзяцей — пра ўнукаў, якія выраслі ў горадзе, у бабулі-дзядулі бывалі наездамі, больш гулялі, чым працавалі.) Напрыклад, пра тое, што пустую хату на зіму мала надзейна замкнуць, каб не залезлі якія лёзныя людзі ды не пакралі ці не папсавалі нажытае некалькімі пакаленнямі. У хаты, дзе зімой ніхто не жыве, ёсць іншыя ворагі. Напрыклад, вільгаць. Яна, халодная, усюдыісная, пранікае ва ўсе шчыліны, пасяляе плесень пад шпалерамі, робіць мокрымі і смярдзючымі падушкі і коўдры, псуе бытавую тэхніку — калі, напрыклад, тэлевізар на зіму не звезці з сабой або не запакаваць надзейна ў цэлафан, увесну, калі ўключыце, ён у лепшым выпадку скажа вам ціхае «пшык» і патухне... Ці яшчэ мышы. Гэтыя нахабныя шэрыя істоты ўмомант адчуваюць, што хата засталася без гаспадара. Калі нічога не рабіць, яны тут жа пасяляюцца ў ёй, робяць гнёзды ў канапах, ва ўжо згаданых коўдрах і падушках (вільгаці яны не баяцца), і грызуць, грызуць, грызуць усё, што трапіцца ім на зубы... А вось яшчэ печ. Вялікая, дыхтоўная, на трэць хаты — яна, здаецца, будзе стаяць вечна. Але калі яе не прапаліць хаця б некалькі разоў за год (а некаторыя спадчыннікі, якія прыязджаюць толькі ўлетку, не лічаць патрэбным гэта рабіць, бо ў хаце цёпла), яна... праваліцца. Так, у ёй з-за той самай вільгаці абрушыцца чарэнь, і тады ў хаце заўсёды будзе сыра і холадна, нават у самы спякотны дзень, і гэта будзе праблема з праблем, бо падрамантаваць такую печ практычна немагчыма, а разабраць... Вы ўяўляеце, што такое — разабраць вялікую рускую печ?..

ГЭТЫЯ праблемы (апісаныя тут — далёка не ўсе) і ёсць, здаецца, тая самая адпраўная кропка, з якой вельмі нармальная хата пачынае станавіцца «старой і пустуючай», а там, глядзіш, і аварыйнай, якую ўжо без размоў трэба будзе «пад знос». Таму што, сутыкнуўшыся з такімі праблемамі, спадчыннікі са здзіўленнем пачынаюць усведамляць, што вясковая нерухомасць на руках — гэта не толькі магчымасць выехаць летам за горад, не толькі «запасны аэрадром». Гэта яшчэ і адказнасць, і клопат, і праца, і сродкі (прычым немалыя), якія трэба ў гэту нерухомасць укладаць, каб яна элементарна не развалілася. Многія да такой неспадзяванкі аказаліся проста не гатовыя, высакародна вырашыўшы «не прадаваць бацькаўшчыну», яны з гэтай самай бацькаўшчынай паводзяць сябе як кошка з жабай — і брыдка з'есці, і жаль пакінуць. Я перабольшваю? Адкуль жа тады гэтыя лічбы, агучаныя ў згаданым вышэй каментарыі: «у беларускіх вёсках больш за 30 тысяч дамоў прызнаныя старымі і звыш 10 тысяч — пустуючымі»? Гэтыя дзясяткі тысяч хат, што не маюць законных гаспадароў? Вельмі слаба ў гэта верыцца...

У новым указе, дарэчы, шмат пазіцый менавіта ў абарону, у інтарэсах уласнікаў. Напрыклад, раней, каб тваю хату не прызналі пустуючай, у ёй трэба было жыць не менш за месяц кожны год на працягу трох гадоў. «Цяпер не будуць прызнавацца пустуючымі дамы, у якіх асобы, якія маюць правы валодання і карыстання імі, пражывалі на працягу апошніх трох гадоў хоць бы адзін дзень».

КАЛІ ўспрыняць літаральна і прыехаць у хату на адзін дзень за тры гады... Ад статусу «пустуючая» гэта яе выратуе. Ад статусу «старая» (у сэнсе — «трухлявая», «лядашчая», чытай — «аварыйная») — наўрад ці. Зрэшты, гэта ўжо ў плоскасці не закона, хутчэй — адказнасці і сумлення.

Алена ЛЯЎКОВІЧ ■

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Калинковичский мясокомбинат», Гомельская обл., г. Калинковичи, ул. Северная, 8

Предмет аукциона
Месторасположение: **Гомельская обл., Калинковичский р-н, Липовский с/с, аг. Липов, ул. Советская, 26**

Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
Здание комплексного приемного пункта	161,4 кв. м	333/С-24121

Сведения о земельном участке: пл. **0,0415 га** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания комплексного приемного пункта

Начальная цена с НДС 20 % – 12 793,91 бел. руб.,
(снижена на 20 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30** (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 24.07.2018

Аукцион состоится 20.09.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и **необходимые документы принимаются по 18.09.2018** до 17.00 по указанному адресу. Тел: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. www.cpo.by**. Email: auction@cpo.by**

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ООО «Юридическая компания «Приоритет», 211415, г. Полоцк, ул. Нижнепокровская, 41-Б, пом. 26
Продавец	Унитарное предприятие «Торговый дом «Коптево», г. Новополоцк, пер. Рижский, 10

Предмет аукциона: складская база в составе: **арочный склад № 1** (701,6 кв. м, инв. № 252/С-3602), **арочный склад № 2** (701,8 кв. м, инв. № 252/С-8822), **резервуары пожарного запаса № 2** (инв. № 252/С-21147) и **№ 3** (инв. № 252/С-21148) по 75 куб. м **(Витебская обл., г. Новополоцк, пер. Рижский, д. 10 (корп. 4, 5)**).
Территория включена в СЭЗ «Витебска» согласно Указу Президента Республики Беларусь от 22.08.2018 № 346

Начальная цена с НДС 20 % – 133477,20 руб.
Шаг аукциона: 6673,86 руб.

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY39ALFA30122369400010270000 (BYN) в ЗАО «Альфа-Банк» г. Минск, BIC ALFABY2X. Получатель платежа – ООО «Юридическая компания «Приоритет», УНП 391609018

Аукцион состоится: 18.09.2018 в 11.00 по месту нахождения организатора торгов.
Дата и время окончания приема документов: 17.09.2018 до 17.00 по указанному адресу организатора торгов. **E-mail: yur_k_prioritet@mail.ru. Тел.: +375 0214 462589; +375 29 2314901.**
Подробная информация размещена в газетах «Рэспубліка» от 17.07.2018, «Звязда» от 25.08.2018

Считать недействительными утерянные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки квитанций и страховых полисов:

– квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии СВ №№ 2266410, 0192620, 0559988, 2281667, 2281668, 0561763, 0208959, 0553855, 2264548, 2264569, 2264570, 2264571, 2276172, 2280439, 0554283, 2261013 и серии КС № 8679653;

– полисы «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 1414427, 1414428, 1550655, 1657999, 1578464, 1728875, 1651083, 1664791, 1700414, 1615696, 1615707, 1734822, 1230104, 1501668, 1609193, 1672068, 1582969, 1741344 – 1741348, 1544637, 1593490, 1676630, 1399197 – 1399198;

– полисы «Добровольное страхование наземных транспортных средств (авто-каско)» формы 2РН, 2РП серии АК №№ 0125666, 0074145, 0140665;

– полисы «Добровольное страхование от несчастных случаев» формы 2РН, 2РП серии НС №№ 0032205, 0038423, 0033947;

– полисы «Добровольное страхование имущества физических лиц; Добровольное страхование гражданской ответственности владельцев квартир» формы 2РН, 2РП серии БИ № 0019716, 0048507, 0048509.

УНП 100782388

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению торгово-производственного унитарного предприятия «Слуцкая база ОПС» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже:

Лот № 1: здание канализационно-насосной станции общей площадью **35,6 кв. м,** инв. № **640/С-99386**, расположенное на земельном участке с кадастровым номером **624650100001009132** (предоставлен на праве аренды) площадью **0,0089 га**, по адресу: **Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. Пугачева, 44А**.

Начальная цена с НДС (20 %) – **25 080,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **2 508,00** бел. руб.).

Лот № 2: склад общей площадью **68,0 кв. м,** инв. № **640/С-99488**, расположенный на земельном участке с кадастровым номером **624650100001009133** (предоставлен на праве аренды) площадью **0,0913 га**, по адресу: **Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. Максима Богдановича, 146**.

Начальная цена с НДС (20 %) – **16 200,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **1 620,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в следующем размере: по лоту № 1 – 7 (семь) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, по лоту № 2 – 10 (десять) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **10.10.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **09.10.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МЗКТ»

Лот № 1, состав: 1. Столовая с инв. № 420/С-4449. Г. п. – 1987. Число этажей – 2. Общ. площадь – 3087,5 кв. м. Составные части и принадлежности: проезжая часть (а1), пешеходная часть (а2), пешеходная часть (а3), пешеходная часть (а4), площадка (а5), ограждение (а6), ворота (а7), калитка (а8). Примечания: двухэтажное из сборных железобетонных панелей здание столовой (А2/к). Адрес: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Жукова, 1.
2. Ливневая канализация с инв. № 420/С-60930. Дата ввода в эксплуатацию – 1987. Примечания: сооружение ливневой канализации протяженностью 102,1 м. Адрес: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Жукова, ливневая канализация к зданию столовой.
3. Хозяйственно-бытовая канализация с инв. № 420/С-60929. Дата ввода в эксплуатацию – 1987. Примечания: сооружение хозяйственно-бытовой канализации протяженностью 115,6 м. Адрес: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Жукова, хозяйственно-бытовая канализация к зданию столовой.
4. Тепловая сеть с горячим водоснабжением с инв. № 420/С-60931. Дата ввода в эксплуатацию – 1987. Примечания: сооружение тепловой сети с горячим водоснабжением протяженностью 48,5 м. Адрес: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Жукова, тепловая сеть с горячим водоснабжением к зданию столовой.
5. Пожарно-питьевой водопровод с инв. № 420/С-60927. Дата ввода в эксплуатацию – 1987. Примечания: сооружение пожарно-питьевого водопровода, протяженностью 60,3 м. Адрес: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Жукова, пожарно-питьевой водопровод к зданию столовой.
Начальная цена – 1 207 032,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток – 120 703,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %

Земельный участок: земельный участок площадью 0,5690 га с кадастровым номером 423650100001000988. Целевое назначение земельного участка: для обслуживания здания столовой. Право постоянного пользования. Описание права, ограничения (обременения) прав:
– ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах магистральных трубопроводов, площадь – 0,0409 га.
Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

Обременение: аренда: часть капитального строения с инв. № 420/С-4449 сдается по договору аренды от 02.10.2017 сроком на три года (площадь, сдаваемая в аренду, – 135,2 кв. м)

Условия аукциона: 1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Лот № 1 по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку должен подписать с Продавцом договор купли-продажи Лота № 1 в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
2. Оплата стоимости приобретенного на аукционе Лота № 1 осуществляется Победителем аукциона (Претендентом на покупку) Продавцу в порядке, установленном договором купли-продажи.
3. Обязанность по оформлению всех документов для заключения сделки купли-продажи, а также оплата расходов, связанных с оформлением сделки, возлагаются на Победителя аукциона (Претендента на покупку).
4. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 1,5 % (одного целого пяти десятых процента) от цены продажи Лота № 1 в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
5. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством для Победителя аукциона

Аукцион состоится 08.10.2018 в 11.00 по адресу:
г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.
Задаток перечисляется нар/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «МЗКТ», проводимом 08.10.2018.
Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений 04.10.2018 в 11.00. Организатор аукциона или Продавец вправе снять лот с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.
Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом. Контактное лицо для осмотра Объекта – Дранкович Александр Викторович, тел.: 8-015-46-5-26-01, 8-015-46-5-26-00

Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 10.10.2018 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-42061, общей площадью 577,4 кв. м, год постройки – 1979, расположенное по адресу: Минская область, Молодечненский район, г. Молодечно, ул. Сухая, 89/8. Назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: сборно-троссовая мастерская. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 642000000001000776 площадью 5,3062 га. **Начальная цена продажи – 78 840,00 рубля, задаток – 7 884,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-47310, общей площадью 132,2 кв. м, год постройки – 1975, расположенное по адресу: Брестская область, г. Брест, ул. Янки Купалы, 136/4. Назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: навес контрольно-пропускного пункта. Составные части и принадлежности: асфальтовое покрытие, бетонное покрытие, забор бетонный на бетонных столбах, забор металлический, забор из металлической сетки на бетонных столбах. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 140100000001020299 площадью 6,0393 га. **Начальная цена продажи – 909 000,00 рубля, задаток – 90 900,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-49333, общей площадью 1212,3 кв. м, год постройки – 1985, расположенное по адресу: Минская область, Молодечненский район, г. Молодечно, ул. Тамары Дудко, 2. Назначение: здание специализированное транспорта, наименование: вспомогательный корпус. Составные части и принадлежности: две кирпичные пристройки основного назначения. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 642000000003000030 площадью 4,4298 га. **Начальная цена продажи – 143 640,00 рубля, задаток – 14 364,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Незавершенное незаконсервированное капитальное строение с инвентарным номером 200/U-, общей площадью 6727,7 кв. м, готовность – 42 %, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 240100000002000511 площадью 0,4872 га, по адресу: Витебская область, г. Витебск, ул. Космонавтов, 10А. **Начальная цена продажи – 1 570 500,00 рубля, задаток – 157 050,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %**

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ

Аукцион состоится 10.10.2018 в 14.00 по адресу:
г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001, БИК POISBY2X, ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк», 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот №___, проводимом 10 октября 2018 года.
Заявление на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 14А, управление реализации недвижимости и арендных отношений в рабочие дни: пн. – чт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений – 05.10.2018 в 14.00.
Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменном указанию Департамента в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона: +375 17 351 00 01; +375 17 380 27 37; +375 44 763 62 63

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Солигорскторг» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в составе:

лот № 1: одноэтажное кирпичное здание склада продовольственных товаров № 1, общ. пл. 1 604,9 кв. м (инв. № 644/С-34916), включая многолетние насаждения (береза, 5 шт.), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625000000012002429 площадью 0,5314 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий – 1.

Начальная цена с НДС – 173 754,60 бел. руб. **Цена снижена на 50 %.** Задаток 10 % от начальной цены – **17 375,00** бел. руб.

Лот № 2: одноэтажное кирпичное здание мебельного склада, общ. пл. 972,9 кв. м (инв. № 644/С-34933), включая многолетние насаждения (береза, 2 шт.), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625000000012002430 площадью 0,3498 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий – 1.

Начальная цена с НДС – **58 991,94** бел. руб. **Цена снижена на 65 %.** Задаток 10 % от начальной цены – **5 899,00** бел. руб.

Лот № 3: здание склада № 6,9 общей площадью 1 724,9 кв. м (инв. № 644/С-2073), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625000000012002780 общей площадью 0,3752 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий – 1.

Начальная цена с НДС – **145 154,52** бел. руб. **Цена снижена на 65 %.** Задаток 10 % от начальной цены – **14 515,00** бел. руб.

Лот № 4: мастерские торговой базы, общей площадью 489,0 кв. м (инв. № 644/С-34913), расположенные на земельном участке с кадастровым номером 625000000012002779 площадью 0,1250 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий – 1. **Начальная цена с НДС (20 %) – 99 168,00** бел. руб. **Цена снижена на 20 %.** Задаток 10 % от начальной цены – **9 916,00** бел. руб.

Лот № 5: павильон, общей площадью 120,0 кв. м (инв. № 644/С-34948), 1980 года постройки, расположенный на земельном участке с кадастровым номером 625050100001003022 площадью 0,0306 га по адресу: Минская область, Солигорский район, г. Солигорск, ул. Ленинского Комсомола, 44. **Начальная цена с НДС (20 %) – 83 160,00** бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – **8 316,00** бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. **Возможно предоставление рассрочки оплаты** за объекты с внесением платежей в следующем порядке:

условиями оплаты имущества:

– по объектам №№ 1–4 – оплата 40 % стоимости имущества в течение 20 (двадцати) календарных дней после заключения договора с возможной рассрочкой оплаты оставшихся 60 % в течение 3 календарных месяцев (по 20%) либо по соглашению между сторонами на иных условиях договора;

– по объекту № 5 – оплата 40 % стоимости имущества в течение 20 (двадцати) календарных дней после заключения договора с возможной рассрочкой оплаты оставшихся 60 % в течение 2 календарных месяцев (по 30 %) либо по соглашению между сторонами на иных условиях договора.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в следующем размере: по лотам №№ 1, 3 в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, по лотам №№ 2, 4, 5 – 4 (четырех) процентов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущие извещения опубликованы в газете «Звязда» от 24.01.2017, 30.08.2017, 21.10.2017 и 06.03.2018.

Аукцион состоится **26.09.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **25.09.2018** до 16.00 по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении повторных торгов в виде открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, по поручению Бобруйского межрайонного отдела управления по Могилевской области Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь

ЛОТ № 1: **31/100 доли капитального строения с инв. № 710/С-1389 – жилой дом 23, адрес: Могилевская обл., г. Бобруйск, пер. Декабристов, 23.** Начальная цена продажи **15 573,60 бел. руб**. Сумма задатка – 1 557,36 бел. руб.

Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, номер счета в формате IBAN BY21BPSB30121543370109330000, BIC банка BPSBBY2X

Аукцион проводится 24 сентября 2018 года в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352 – офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: 21 сентября 2018 года до 15.00

Срок и условия оплаты приобретенного с аукциона имущества: в течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона на расчетный счет Организатора аукциона

Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звязда» от 07.10.17, 06.04.18 и 19.07.18

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375 222 72-41-14, +375 29 624-26-25, +375 44 738-18-99

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении повторных торгов в виде открытого аукциона по продаже имущества

Лот № 1: МАЗ 9919 00-012, р/з Т1032А (инв № по бух. учету 81491k). Начальная цена продажи: 6 814,51 бел. руб. без учета НДС; Сумма задатка – 681,45 бел. рублей

Продавец	РУП «Белоруснефть-Могилевоблнефтепродукт», УНП 790254859, Могилевская обл, Могилевский р-н, Буйничский с/с, 2
Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, BIC банка BPSBBY2X
Дата, время и место проведения аукциона	**Аукцион проводится 28 сентября 2018 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: 27 сентября 2018 года до 15.00
Срок и условия оплаты приобретенного с аукциона имущества	Победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона. В течение 10 (десяти) календарных дней со дня подписания протокола о результатах аукциона с победителем заключается договор купли-продажи. Оплата производится в течение 10 (десяти) календарных дней со дня подписания договора купли-продажи

Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звязда» от 28.03.2018, 12.05.2018

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375 222 72-41-14, +375 44 767-65-36, +375 44 738-18-99

Центр Промышленной Оценки
- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703
Продавец	РУП «СМТ № 22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54. Тел: + 375 (214) 48-30-01, 48-30-02, 48-30-03

Лот № 1

Имущество в составе объектов недвижимости, оборудования, материалов, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	4234,2 кв. м	250/D-36006

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Канализационная насосная станция ливневая (составные части и принадлежности: подземная часть, бетонное покрытие (2833 кв. м); ограждение (панели железобетонные) длиной 193,2 м; ограждение (кирпичи) длиной 9,6 м; дороги и проезды заводской территории наружной площадью 159 кв. м (покрытие бетонное; плиты железобетонные); ворота (1/2 часть)	223,1 кв. м	250/С-34540

Адрес: Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Г, в 0,3 км к востоку от д.Ксты

Сведения о земельном участке	Для обслуживания здания канализационной насосной станции предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 0,6463 га

Внеплощадочная канализационная сеть ливневая (составные части и принадлежности: участок сети (трубопровод напорный от КНС (ливневой) до К1, колодец К1, трубопровод безнапорный от К1 до К)	785 м	250/С-39078

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12 в 0,3 км к востоку от д. Ксты, внеплощадочная канализационная сеть ливневая от КНС (ливневой) до колодца в г. Полоцке, р-н ул. Строительной, 30/6

Сеть ливневой канализации (составные части и принадлежности: сеть ливневой канализации, в т. ч. трубопровод безнапорный, 87 колодцев, 12 дождеприемников, 25 выпусков)	2160,5 м	250/С-36840

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, сеть ливневой канализации

В состав лота входит следующее оборудование:
насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05150, насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05151, насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05152, мост. кран 16-5к-22.5-16-УЗ, инв. № 02244, мост. кран 16-5к-22.5-16-УЗ, инв. № 02245, электротельфер канатный 0,5 т, б/н, насос «Гном», б/н

С перечнем материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 286 966,87 белорусского рубля
Шаг аукциона: 14 348,35 белорусского рубля

Порядок ознакомления по лоту № 1: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 (29) 5163232

Лот № 2

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	5694,7 кв. м	250/D-36976

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Кран мостовой электрический однобалочный Л-595	41070	Кран мостовой 16-5К-22,5	41071

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 1 150 522,04 белорусского рубля
Шаг аукциона: 57 526,10 белорусского рубля

Лот № 3

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус (составные части и принадлежности: бетоносмесительный цех, склад готовой продукции; общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	11371,2 кв. м	250/D-36977

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Внутриплощадочная канализационная сеть (составные части и принадлежности: трубопровод, безнапорный, трубопровод, 45 колодцев, 4 дождеприемника, 17 выпусков)	1707,0 м	250/С-37674

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с,12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, канализационная сеть

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Кран мостовой 16-5К-22,5	41067	Кран мостовой 16-5К-22,5	41068
Кран мостовой 16-5К-22,5	41069	Кран мостовой 16-5К-22,5	41058
Трансформаторная подстанция ТМ-1000	40036	Трансформаторная подстанция ТМ-1000	40037
Подмости шарнирно-панельные	07403	Подмости шарнирно-панельные	07404
Формы для изготовления бетонных образцов 100*100 (5 компл. по 2 шт.)	44102	Формы для изготовления бетонных образцов 100*100 (2 компл. по 3 шт.)	44106

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 2 054 737,69 белорусского рубля
Шаг аукциона: 102 736,89 белорусского рубля

Лот № 4

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: рампа (59/100); общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	970,8 кв. м	250/D-36978

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Нивелир С-330	00081	Нивелир С-330	00519
Аппарат сварочный АС-150	42017	Трансформатор ТДМ-403 У2	00482
Инвертор сварочный ZX7-160	00480	Блок снижения напряжения БСН1СУ3	00489
Насос «Гном» 16*16	00487		

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 93 253,79 белорусского рубля
Шаг аукциона: 4 662,69 белорусского рубля

Лот № 5

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: рампа (41/100); общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	683,5 кв. м	250/D-36979

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-4, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование: линия по производству блоков из ячеистого бетона, инв. № 41080

Начальная цена с НДС 20 %: 66 006,00 белорусского рубля
Шаг аукциона: 3 300,30 белорусского рубля

Лот № 6

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственное помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	551,6 кв. м	250/D-36980

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-5, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 66 384,39 белорусского рубля
Шаг аукциона: 3 319,22 белорусского рубля

Лот № 7

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	709,4 кв. м	250/D-36981

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-6, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 80 820,00 белорусского рубля
Шаг аукциона: 4 041,00 белорусского рубля

Лот № 8

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	364,9 кв. м	250/D-36982

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-7, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 47 459,68 белорусского рубля
Шаг аукциона: 2 372,98 белорусского рубля

Лот № 9

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение со стоянкой для автомашин (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	1093,7 кв. м	250/D-36983

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-8, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 119 640,00 белорусского рубля
Шаг аукциона: 5 982,00 белорусского рубля

Лот № 10

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	190,3 кв. м	250/D-36984

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-9, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Начальная цена с НДС 20 %: 24 960,00 белорусского рубля
Шаг аукциона: 1 248,00 белорусского рубля

Порядок ознакомления по лотам №№ 2–10: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 (29) 5163232

Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе

Лот №	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
11	01153	Автомобиль ГАЗ 31105 2224ВА-2	1 037,60	51,88
12	02218	Кран башенный БМ-401П	47 976,00	2 398,80
13	03454	Дизмолот сваебойный МСДШ	3 792,00	189,60
14	31800	Агрегат сварочный АДД 4002 М2, 2006 г. в.	1 056,00	52,80
15	31801	Агрегат сварочный АДД 4003, 2000 г. в.	912,00	45,60
16	05063	Дистиллятор	60,00	3,00
17	00086	Измеритель дымности отработавших газов МЕТА-01 МП.01, 2009 г.	118,60	5,93
18	31798	Сварочный аппарат JASIC ARC-140, 2007 г. в.	9,60	0,48
19	05071	Станок шлифовальный 3К-634, 1987 г. в.	60,00	3,00
20	31816	Трансформатор ТДМ-403 У2	64,80	3,24
21	41227	Автоматический станок для резки штапика СКУ-501	582,60	29,13
22	42021	Выпрямитель дуговой сварки ВДМ-1202С, 2007 г.	273,00	13,65
23	47228	Комплект тензометрии BSS-2t с индикаторmCi 6001	38,40	1,92
24	40221	Парогазогенератор ПГГ-2	864,00	43,20
25	40015	Сварочный аппарат ВДМ-1201,1991 г.	184,80	9,24
26	41228	Станок для зачистки углов профиля КТ-504/2, 2009 г.	1 212,00	60,60
27	41044	Станок настольно-сверлильный ВШ-029	696,00	34,80
28	41048	Станок правильно-отрезной СМЖ 357К	792,00	39,60
29	44095	Станок шлифовальный 3К-1334	184,80	9,24
30	00464	Трансформатор сварочный ТДМ-252 У2	74,40	3,72
31	41065	Установка горизонтальная СМЖ-54А	1 608,00	80,40
32	40024	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1, 1996 г. в.	275,40	13,77
33	8911	Блок-контейнер	729,20	36,46
34	04131	Штукатурная станция СШ-6	984,00	49,20
35	00485	Блок снижения напряжения БСН 1 СУ3, 2008 г. в.	57,60	2,88
36	00486	Блок снижения напряжения БСН 1 СУ3, 2008 г. в.	57,60	2,88
37	01138	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	613,80	30,69
38	01139	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	613,80	30,69
39	00490	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г. в.	31,20	1,56
40	00491	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г. в.	31,20	1,56
41	00463	Трансформатор ТДМ-403У2, 2008 г. в.	64,80	3,24
42	01130	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3	2 224,80	111,24

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00. **По лотам №№ 11–34** ответственное лицо: Зызников Виктор Иванович, заведующий базой, тел. +375336774509. **По лотам №№ 35–42** ответственное лицо Свердлов Михаил Данилович, ведущий энергетик, тел. +37529516311З

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с **BY60BLBB30120191021390001001** в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: по лотам №№ 1–10: не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи).
По лотам №№ 11–42 при цене продажи предмета аукциона в сумме до 49 999,99 BYN – срок оплаты не более **10** (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи. При цене продажи предмета аукциона в сумме свыше 50 000,00 BYN – срок оплаты не более **20** (двадцати) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5 %

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 15.08.2018

Дата и время проведения аукциона: 28.09.2018 в 13.00 по адресу: РУП «СМТ № 22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54, актовый зал

Дата и время окончания приема документов: 26.09.2018 до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**

Тел.: +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

---

Центр Промышленной Оценки
- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29**

Предмет аукциона

Лот № 1. Квартира № 81, общ. пл. **63,2 кв. м**, инв № **500/D-592148**, по адресу: **г. Минск, пр-д Слободской, д. 18, кв. 81.** Начальная цена без НДС – **119 589,33 бел. руб.**

Лот № 2. Квартира, общ. пл. **74,3 кв. м**, инв. № **500/D-70591**, по адресу: **г. Минск, ул. Карла Маркса, 33-2.** Начальная цена без НДС – **244 000,00 бел. руб.**

Лот № 3. Квартира 12, общ. пл. **67,8 кв. м,** инв. № **500/D-70611**, по адресу: **г. Минск, ул. Карла Маркса, 33-12.** Начальная цена без НДС – **224 000,00 бел. руб.**

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок заключения договора купли-продажи: 20 рабочих дней после проведения аукциона

Ограничения (обременения) прав на недвижимое имущество, установленные в связи с присвоением ему статуса памятника историко-культурного наследия по Лотам № 2, № 3. Новый собственник материальной историко-культурной ценности обязан в течение тридцати календарных дней со дня приобретения права собственности подписать охранное обязательство. Невыполнение этого требования является основанием для признания сделки недействительной

Условия оплаты предмета аукциона: победитель аукциона или единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % (далее – единственный участник аукциона), обязан произвести оплату в размере 100 % стоимости имущества не позднее **10** рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.
Передача предмета аукциона победителю аукциона (единственному участнику аукциона), заключившему договор купли-продажи, производится по акту приема-передачи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента полной оплаты стоимости недвижимого имущества.
Победителю аукциона (единственному участнику аукциона) обратиться за государственной регистрацией перехода права собственности на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке.
Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением (удостоверением) договора купли-продажи, в том числе оплатой государственной пошлины, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, а также с удостоверением сделки, включая оплату государственной пошлины, несет победитель аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи

При приобретении Лота № 1 победитель аукциона или единственный участник аукциона заключает с Продавцом договор купли-продажи следующего имущества: водомер горячей воды (инв. № 60033855) – 25,94 бел. руб. с увеличением на сумму НДС, водомер холодной воды (инв. № 60039504) – 25,94 бел. руб. с увеличением на сумму НДС, счетчик СЕ102 BYS6145AKV электрической энергии (инв. № 61692379) – 33,54 бел. руб. с увеличением на сумму НДС.
При приобретении Лота № 2 победитель аукциона или единственный участник аукциона заключает с Продавцом договор купли-продажи следующего имущества: водомер (счетчик горячей воды) (инв. № 61692577) – 60,25 бел. руб. с увеличением на сумму НДС, водомер (счетчик холодной воды) (инв. №61692576) – 60,25 бел. руб. с увеличением на сумму НДС, кухонная плитка CEZARIS ПГ 2100-01 (инв. № 61692982) – 119,12 бел. руб.
При приобретении Лота № 3 победитель аукциона или единственный участник аукциона заключает с Продавцом договор купли-продажи следующего имущества: счетчики учета воды (инв. № 60004411) – 20,63 бел. руб. с увеличением на сумму НДС, счетчики учета воды (инв. № 60004412) – 20,63 бел. руб. с увеличением на сумму НДС

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении повторного аукциона опубликовано в газете «Звязда» 09.08.2018 г.

Дата и время проведения аукциона	**10.10.2018** в 15.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**08.10.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by**

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ
«ВМЕСТЕ К МОРЮ – 2»

1. Сведения об организаторе:

1.1. Наименование – Общество с ограниченной ответственностью «Еврофасадсервис» (ООО «Еврофасадсервис»), УНП 190797364, зарегистрированное решением Минского городского исполнительного комитета № 146 от 26 января 2007 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190797364.

1.2. Местонахождение организации:

1.2.1. юридический адрес: г. Минск, ул. Машиностроителей, 13, кабинет 3;

1.2.2. почтовый адрес: 220118, г. Минск, ул. Машиностроителей, 13.

2. Наименование рекламной игры – «Вместе к морю – 2». Свидетельство № 3228 о государственной регистрации рекламной игры «Вместе к морю – 2», зарегистрированной 16 марта 2018 г.

3. Территория проведения игры – Республика Беларусь.

4. Сроки проведения рекламной игры:

4.1. Срок начала рекламной игры: 2 апреля 2018 г.;

4.2. Срок окончания рекламной игры: 9 октября 2018 г.

5. Розыгрыш приза проводился 4 сентября 2018 года в 14.00.

6. Количество участников рекламной игры – 709 человек.

7. Сведенья о победителе и выигрыше:

Призовой фонд в размере 1 377,06 (одна тысяча триста семьдесят семь рублей 06 копеек) был разыгран полностью.

8. Информация о победителе представлена в таблице.

	Ф.И.О.	Приз
1	Белякович Светлана Евгеньевна (номер купона 06-3237)	**Сертификат на поездку в Турцию на двоих человек стоимостью 1 213 руб. 90 коп. и денежная часть приза в размере 163 руб. 16 коп. для уплаты подоходного налога.** Описание призового фонда: Даты заезда и выезда: 11 октября 2018 г. – 18 октября 2018 г.; отель Sunstar Resort Hotel 5*; продолжительность – 7 ночей; категория номера Standard; питание – все включено (шведский стол); авиаперелет Киев – Турция (Алания) – Киев; трансфер групповой аэропорт – отель – Аэропорт. Медицинская страховка. Победитель самостоятельно осуществляет трансфер до Киева и обратно

Телефоны для справок:
(городской) 388-10-60, (мобильный) 8 044 789 19 40, время работы с 9.00 до 18.00, за исключением выходных и праздничных дней.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Пажадана рэалістычна ацаніць свае сілы і магчымасці, павелічэнне аб'ёму працы можа негатыўна адбіцца на вашым здароўі. У сераду ёсць рызыка адчуць сябе не ў сваёй талерцы нават у кампаніі блізкіх сяброў. Але да пятніцы гэта пройдзе, дзень прынясе прыемную вестку. У выхадныя нечакана абвастраць адносіны са сваякамі, паспрабуйце быць дыпламатычнымі.

ЦЯЛЕЦ. Важна верыць у сябе, але не стаць напышлівым і ганарыстым чалавекам. Пралічваць кожны свой крок загадзя. Удзяліце належную ўвагу блізкім людзям і іх інтарэсам. Аўторак можа аказацца важным днём для пачатку ўвасаблення ў жыццё новых праектаў. На сераду не варта планаваць важныя перагаворы, паспрабуйце кантраляваць негатыўныя эмоцыі. Пятніца абяцае парадаваць энергетычным уздымам, добрым настроем і ўвагай з боку навакольных.

БЛІЗНЯТЫ. Для поспеху на гэтым тыдні вельмі важныя новыя творчыя ідэі. Далей паласа шанцавання пашырыцца, і вы атрымаеце новы цікавы вопыт і прыбытак. Душэўную раўнавагу можа парушыць адчуванне, што вы ўпусцілі нейкі бліскучы шанц. Нічога падобнага, наадварот, варта падзякаваць лёсу за тое, што вы шчасліва пазбеглі праблем, з гэтым шанцам звязаных.

РАК. Аднастайнасць і спакой на гэтым тыдні можа злёгку надакучыць. Але не варта ўпадаць у роспач, падумайце пра павышэнне ўзроўню адукацыі. У канцы тыдня паспрабуйце як мага больш паважліва разамаўляць з начальствам, не варта дазваляць сабе ні найменшага намёку на свабоду адносін, нават калі ў вас усё вельмі дэмакратычна. Не выключана, што блізкія маюць патрэбу ў вашай дапамозе, прапануйце яе.

ЛЕЎ. У панядзелак будзе нямала мітусні. У аўторак знойдзецца прымяненне вашаму інтэлектуальнаму патэнцыялу, ён дапаможа дамагчыся поспеху і прызнання навакольных. У чацвер пажадана не спрачацца з начальствам і не ствараць канфліктнай сітуацыі ў калектыве. Паспрабуйце рэальна ацэньваць свае магчымасці і не засмучацца па дробязях. У выпадку няўдачы проста выпраўце допушчаныя памылкі, і дасягняце мэты. Давайце паменш абяцанняў: выканаць іх будзе цяжка.

ДЗЕВА. На гэтым тыдні вас могуць парадаваць дзеці або каханы чалавек. На працы магчымая дадатковая нагрузка, якая наўрад ці прынясе прыбытак. У выніку атрымаеце пшык, а выматаецеся моцна. Трымайце ў тайне вашы намеры, паменш кажыце пра тое, што збіраецеся рабіць. З панядзелка па сераду можа паступіць цікавая інфармацыя, звязаная з новай працай. У пятніцу добра было б канцэнтраваць не толькі свае дзеянні, але і думкі, каб не ўпасці ў роспач.

ШАЛІ. Вы павінны быць адкрытыя для дзелавых прапаноў, і яны пачнуць паступаць у нарастальным тэмпе. У рашэнні асабістых пытанняў больш спадзявайцеся на інтуіцыю, логіка наўрад ці прывядзе да жаданых вынікаў. У аўторак будуць удалымі дзелавыя паездкі і перагаворы. У чацвер не варта ісці на поваздзе ў эмоцый, губляць галаву ад гневу або любові. Магчымыя перапады настрою. Выхадныя правядзіце ў коле сям'і.

СКАРПІЁН. Тыдзень абяцае быць напоўнены разнастайнымі прыемнымі падзеямі. Ужо ў панядзелак можна разлічваць на поспехі ў справах, разуменне і прызнанне з боку кіраўніцтва. У пятніцу зможаце расслабіцца і з пачуццём выкананага абавязку пайсці на выхадныя. У суботу вам абяцаная гармонія са светам, з сабой і з каханым чалавекам.

СТРАЛЕЦ. Змена планаў, тэрміновыя справы — нібы ў калейдаскопе прамільгне гэты ўзрушальны тыдзень. У панядзелак і ў аўторак збярыцеся з сіламі і не адкладайце складаныя пытанні на потым. Калі штосьці не будзе атрымлівацца, паспрабуйце не ісці напралом, прыдумайце абыходны манеўр. Чым менш будзеце расказваць пра свае намеры і планы, тым хутчэй яны ажыццявяцца. Не дазваляйце апатыі і ляноце падабрацца да вас занадта блізка.

КАЗЯРОГ. Вы будзеце бліскаць досціпам, у вас ёсць усе шанцы зрабіць уражанне і набыць новых сяброў. У сярэдзіне тыдня давядзецца папрацаваць больш за звычайнае, аднак, якім бы дзіўным гэта ні здавалася, вы ўспрымеце гэта з лёгкасцю, калі не з задавальненнем. Не спрабуйце змяніць сваіх блізкіх, прымайце іх такімі як ёсць. Найбольш спрыяльныя дні на гэтым тыдні — чацвер і пятніца, неспрыяльны — аўторак.

ВАДАЛІЎ. Давядзецца паказаць навакольным, на што вы здольныя. Трэба будзе адстойваць сваё меркаванне і, магчыма, змагацца за інтарэсы сяброў, родных або дзелавых партнёраў. У панядзелак не варта ні спяшацца, ні спрабаваць займацца некалькімі справамі адначасова. Энергія вам спатрэбіцца пазней, пакуль трэба вычакаць. Зручны момант для ажыццяўлення задуманага наступіць у другой палове тыдня.

РЫБЫ. Тыдзень можа аказацца стракатым і напружаным, але гэта не павінна палохаць. Больш за тое, спроба ігнараваць уласныя праблемы можа ўзвесці іх у квадрат. У аўторак не саромейцеся праявіць свае арганізатарскія і лідарскія якасці. У чацвер і пятніцу самай важнай праблемай могуць стаць узаемаадносіны ў сям'і. Паспрабуйце не даваць волі эмоцыям. Дзецям можа спатрэбіцца ўвага і падтрымка.

Даты | Падзеі | Людзі

7 ВЕРАСНЯ

У краіне

1805 год — нарадзіўся (мястэчка Смілавічы) Ян Бараноўскі, фінансіст, вынаходнік. Скончыў Мінскую класічную гімназію, затым Віленскі універсітэт са ступенню кандыдата права. Служыў у Польскім банку, пазней — у банках Францыі, з 1843 года інспектар бухгалтэрыі чыгункі Парыж — Руан — Гаўр. На сусветных выстаўках узнагароджаны: медалём за такс-машыну для кантролю праязных білетаў (Парыж, 1849 год), у Лондане ў 1851 годзе — вялікім медалём за машыну для друкавання і кантролю чыгуначных білетаў. Распрацаваў сістэму аўтаматычнай сігналізацыі на чыгунцы. Памёр у 1888 годзе.

1938 год — нарадзіўся (г. Слуцк) Генадзь Сцяпанавіч Горын, беларускі вучоны ў галіне трактарабудавання, доктар тэхнічных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па абгрунтаванні цягава-энергетычных паказчыкаў паваротвальнасці і ўстойлівасці руху машынна-трактарных агрэгатаў.

У свеце

1870 год — нарадзіўся Аляксандр Купрын (1870—1938), рускі пісьменнік. У 1903 годзе зблізіўся з М. Горкім, супрацоўнічаў у яго выдавецтве «Знание». У 1919 годзе эмігрыраваў у Францыю, але ў 1937-м вярнуўся на радзіму. Пасля паездкі на Палессе ў 1897 годзе напісаў цыкл апавяданняў «У лясной глушы», «На глушцоў», аповесць «Алеся». Аўтар аповесцяў «Яма», «Вадкае сонца», цыкла нарысаў «Кіеўскія тыпы», рамана «Юнкеры». Многія творы пісьменніка экранізаваны. Сярод іх: «Алеся», «Паядынак» і іншыя.

1908 год — нарадзіўся Майкл Дэбейкі (1908—2008), амерыканскі кардыяхірург, распрацоўшчык шматлікіх важных метадаў лячэння захворванняў сэрца, у тым ліку аортакаранарнага шунціравання (1964). У 1953 годзе першым у свеце зрабіў паспяховую аперацыю на соннай артэрыі, адкрыўшы магчымасць хірургічнага лячэння інсульта.

1923 год — на міжнародным кангрэсе ў Вене была створана Міжнародная камісія крымінальнай паліцыі, з 1956 года — Інтэрпол.

1945 год — з нагоды перамогі ў Другой сусветнай вайне ў Берліне адбыўся парад саюзных войскаў СССР, Вялікабрытаніі, Францыі і ЗША. Ідэя правядзення гэтага парада належала маршалу Жукаву.

1953 год — пленум ЦК КПСС выбраў першым сакратаром ЦК КПСС былога сакратара МГК і МК КПСС М. С. Хрушчова (кіраваў партыяй і краінай да кастрычніка 1964 года).

Запрашальнік

УСЁЙ СЯМ'ЁЙ — НА ДЗЕНЬ ТАНКІСТА

У найбліжэйшую нядзелю, 9 верасня, у мінскім парку Перамогі адбудзецца грандыёзнае свята — гарадскі сямейны фестываль «Дзень танкіста — 2018».

Падзея мае быць яшчэ больш цікавая і насычаная, чым летась. Арганізатар — кампанія Wargaming — пры падтрымцы Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта абяцае цэлы мех розных забаў і цікавінак. Гасцей свята, ад самых маленькіх да самых сталых, чакаюць: сапраўдныя танкі — гістарычныя Т-34-85 і ІС-2, сучасны Т-72Б3, вялізная гульнявая зона для аматараў World of Tanks, зона па навучанні і стральбе на спецыяльным трэнажоры, 55 лакацый з актыўнымі гульнямі і спаборніцтвамі, 15 фотазон і арт-аб'ектаў, сустрэчы са знакамітымі беларускімі спартсменамі, больш за 100 фуд-кортаў і г. д. На фестываль арганізатары запрасілі знакамітыя музычныя калектывы — «Танцы мінус», IOWA, «Бумбокс», а таксама Прэзідэнцкі аркестр Рэспублікі Беларусь. Трансляцыя свята будзе весціся ў інтэрнэце на старонцы World of Tanks Vkontakte — vk.com/worldoftanks. Уваход вольны, пачатак а 14-й гадзіне.

Іван КУПАРВАС

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.28	19.46	13.18
Віцебск —	6.16	19.38	13.22
Магілёў —	6.18	19.36	13.18
Гомель —	6.17	19.31	13.14
Гродна —	6.43	20.01	13.18
Брэст —	6.46	19.59	13.13

Месяц

Апошняя квадра 3 верасня.

Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. Варфаламея, Міны, Уладзіміра.

К. Рэгіны, Маркa, Рычарда, Сцяпана.

Фота Ліны МАЛІНІНАЙ.

ЗАЎТРА

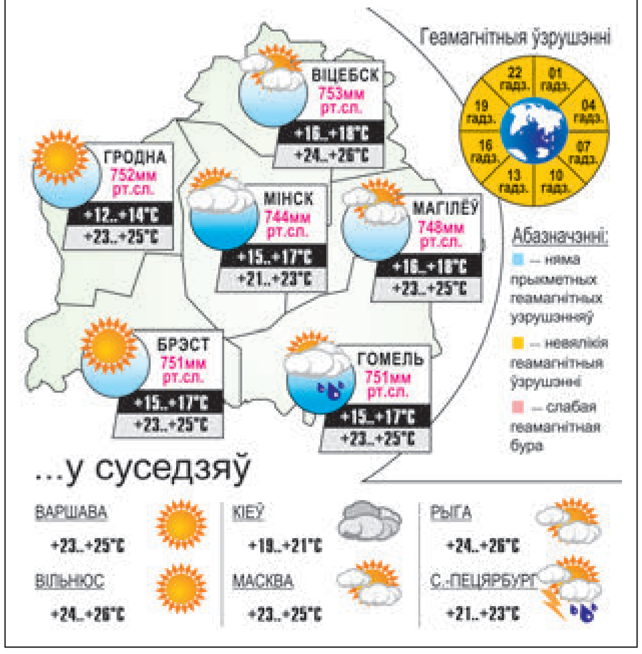

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3255.

Нумар падпісаны ў 19.30 6 верасня 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

7 верасня 2018 г. № 36 (469)

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

«ЗЯЛЁНЫЯ» НАСТУПАЮЦЬ

Інвазійныя расліны наносяць шкоду прыродзе, здароўю людзей і эканоміцы краіны. Якім чынам можна гэтаму супрацьстаяць?

Папаўненне беларускай флоры новымі раслінамі, мэтанакіравана ці выпадкова прывезенымі з іншых краін, на жаль, не заўсёды праходзіць бяскрыўдна. Некаторыя з «чужаземцаў» выходзяць з-пад кантролю і пачынаюць захопліваць усё большыя тэрыторыі. Спецыялісты называюць такія расліны інвазійнымі.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ — на 4-16-й стар.

ІНІЦЫЯТЫВА

Альтанкі для сталых, горкі для юных

Гамяльчанам прапануюць добраўпарадкоўваць двары на долевых умовах

САМЫМІ прывабнымі дварамі становяцца тыя, дзе парадак наводзілі самі жыхары. Гэтую думку да тых, хто жыве на вуліцы Мінскай, паспрабавалі данесці кіраўніцтва і спецыялісты КЖРЭУП «Савецкае». Для чаго і правялі сустрэчу з людзьмі.

Дырэктар камунальнага прадпрыемства, дэпутат гарадскога Савета Міхаіл ПРУС прапанаваў жыхарам фінансава паўдзельнічаць у добраўпарадкаванні тэрыторыі. За сабраныя сродкі можна ўсталяваць гульневае абсталяванне, лаўкі, іншыя малыя формы.

Мяркуецца, што са свайго боку КЖРЭУП сплануе тэрыторыю, выдзеліць тэхніку і працоўныя рукі. На жаль, на большае разлічваць не даводзіцца, бо грошы на гэтыя мэты цяпер не выдаткоўваюцца. Некалькі гадоў таму з тэхнічнага абслугоўвання жыллёвага фонду выключылі работы па добраўпарадкаванні тэрыторый каля дамоў. Прапанавалі шукаць спонсараў, каб за іх кошт абсталёўваць прыгожыя дзіцячыя пляцоўкі.

І такія выпадкі здараюцца. Напрыклад, зусім нядаўна ў Рэчыцы грамадзянін падараваў двару дзіцячы спарткомплекс, які каштуе прыкладна паўтары тысячы рублёў. Пры гэтым вырашыў застацца невядомым для грамадскасці.

Індывідуальны прадпрымальнік з уласнай ініцыятывы ўстанавіў у мікрараёне Наварэчыцкі вулічны спартыўны комплекс беларускай вытворчасці з усімі неабходнымі для падобных збудаванняў

Дырэктар камунальнага прадпрыемства «Савецкае», дэпутат гарадскога Савета Міхаіл ПРУС на сустрэчы з жыхарамі.

сертыфікатамі. Ён кампактны, выкананы з металу, абсталяваны турнікамі, лесвіцамі, рукаходам і іншымі элементамі. Пры гэтым супрацоўнікі мясцовага ЖЭУ ўзгаднялі месца ўстаноўкі і дапамагалі з мантажом.

Аднак падобныя ініцыятывы пакуль рэдкасць, і таму камунальнікі Савецкага раёна ідуць па іншым шляху.

стар. 16

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Рабочая група ў дзеянні

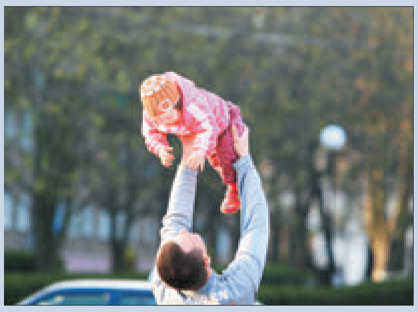

Бурныя дыскусіі і спрэчкі вакол праекта змяненняў у закон. стар. 2

Да форуму рэгіёнаў

У Магілёве гарачая пара: працягваецца падрыхтоўка аб'ектаў. стар. 3

Нельга чакаць

Нават невялікае прамаруджванне дасць «агрэсару» шанц. стар. 13

На свае вочы

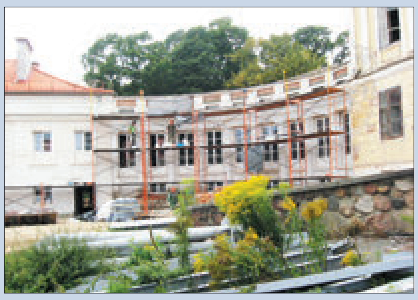

Палацава-паркаваму комплексу пагражае... нашэсце сумніку. стар. 15

Адпачнулі на бульбафэсце

Дбайных людзей славілі ды весела час бавілі. стар. 16

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

НОВОМУ ПОКОЛЕНИЮ — ПРИВЕТ!

В День знаний к детям на линейки отправились чиновники, депутаты и парламентарии всех уровней, чтобы поделиться собственным опытом и дать наставления. Куда же в этот важнейший для школьников, их родителей и учителей день поехали члены Совета Республики Национального собрания Беларуси?

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению Александр ПОПКОВ направился в Лиозно, где принял участие в торжественных мероприятиях в местной средней школе № 1. Парламентарий поздравил учителей, учащихся и их родителей с началом учебного года и пожелал школьникам отличной учебы и успехов, а учителям — плодотворной и конструктивной работы.

Кроме того, Александр Попков побеседовал с педагогами государственного учреждения образования об актуальных вопросах учебного процесса.

На этом работа не завершилась: в тот же день парламентарий совместно с председателем правления Белкоопсоюза Валерием Ивановым посетил ряд объектов потребкооперации. Во время посещения Лиозненского хлебозавода делегация встретилась с руководством и сотрудниками предприятия, чтобы совместно обсудить проблемные аспекты и перспективы.

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики по экономике, бюджету и финансам Владимир ПАНТЮХОВ посетил Чаусскую областную среднюю школу, где обратился к учащимся и педагогическому коллективу с пожеланием, чтобы новый учебный год стал ярким, успешным, полным новых побед и открытий.

Владимир ПАНТЮХОВ (крайний слева) во время посещения Чаусской областной средней школы.

По мнению парламентария, ребятам для достижения по-настоящему высоких результатов необходимо ставить большие цели и приложить все усилия для того, чтобы их добиться. В качестве примера упорного труда, который был щедро вознагражден, Владимир Пантюхов назвал олимпийскую чемпионку Динару Алимбекову, которая заканчивала именно эту школу. Кстати, спортсменка также присутствовала на торжественной линейке.

Поздравления и подарки Чаусская областная средняя школа получила в том числе и от представителей ОАО «Могилевхимволокно», Могилевской таможни, Чаусского райисполкома и других организаций.

Заместитель председателя Постоянной комиссии Совета Республики по образованию, науке, культуре и социальному развитию Виктор СИРЕНКО в День знаний посетил Деревнянскую среднюю школу Столбцовского района Минской области.

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики по законодательству и государственному строительству Алла БОДАК отправилась в Несвиж, где приняла участие в торжественных мероприятиях в средней школе № 1.

***

В начале же рабочей недели **Алла БОДАК** провела выездной личный прием граждан и юридических лиц на СП ООО «Фармлэнд» в Несвиже. Во время встреч с людьми поднимались вопросы правил пребывания иностранных граждан на территории Республики Беларусь и правового статуса молодых специалистов. Кроме того, говорили о применении законодательства в сфере жилищных правоотношений. На каждый из проблемных моментов парламентарий дала исчерпывающий ответ.

Ранее личный прием граждан и прямую телефонную линию в Горбовичском сельском Совете депутатов Могилевской области провел **Владимир ПАНТЮХОВ**. Граждан интересовали следующие темы: порядок на земле, благоустройство и санитарное содержание населенных пунктов, кредитование молодых специалистов. Отдельный момент — это вопросы жилья: постановка на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий, предоставление жилых помещений государственного жилищного фонда. Всем были даны разъяснения, а некоторые вопросы взяты на контроль.

Владислав ЛУКАШЕВИЧ.

НАД ЧЫМ ПРАЦУЕМ

ДОНАР? АЛЬБО ТАТА?

Праект змяненняў у Закон «Аб дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогіях» выклікаў дыскусію ў верхняй палаце парламента

Законапраект, нагадаем, быў унесены ў Палату прадстаўнікоў напрыканцы чэрвеня і цяпер рыхтуецца да першага чытання. Асноўныя навацыі: павелічэнне ўзроставага парога пэўных катэгорый донараў палавых клетак; увядзенне кантролю за донарскімі палавымі клеткамі з банкаў замежных дзяржаў; павелічэнне ўзроставага парога для сурагатнай маці ў выпадках, калі яна з'яўляецца сваячкай пацыенткі, і магчымасць вынасіць у такім выпадку дзіця незамужняй жанчыне (пры наяўнасці паўналетніх дзяцей і адсутнасці непаўналетніх); адказнасць за парушэнне заканадаўства ў сферы дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогій...

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Названыя змены не выклікалі прынцыповых спрэчак сярод членаў рабочай групы, якая працавала над законапраектам. Але гэтага нельга сказаць пра ўдакладненне да артыкула 19 дзеючага Закона — яно датычыцца донарства палавых клетак для жанчыны, якая не знаходзіцца ў афіцыйна зарэгістраваным шлюбе. Менавіта гэты пункт выклікаў гарачыя і шматгадзінныя, па словах удзельнікаў рабочай групы, дыскусіі да ўнясення дакумента ў парламент. Каменем спатыкнення «шлюбнае пытанне» стала і падчас круглага стала, які правяла Пастаянная камісія Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці.

Законапраект дазваляе жанчыне, якая не знаходзіцца ў зарэгістраваным шлюбе, скарыстацца палавымі клеткамі толькі ананімнага донара. Гэта азначае забарону на выкарыстанне клетак мужчыны, з якім яна жыве. Большасць членаў працоўнай групы, у якую ўвайшлі як юрысты і чыноўнікі, так і практыкуючыя ўрачы, не бачаць у гэтым ніякай праблемы.

І Ала Камлюк, загадчыца аддзялення планавання сям'і і дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогій Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра «Маці і дзіця», і Святлана Жукоўская, дырэктар Цэнтра рэпрадуктыўнай медыцыны «ЭКА», сцвярджаюць, што дастаткова пагаварыць з парай, якая звяртаецца да рэпрадуктолагаў, і яна рэгіструе шлюб. Маўляў, тых, хто прынцыпова не афармляе адносіны, адзінкі. Такія вымушаны ехаць па атрыманне медыцынскай паслугі за мяжу. (У Расіі і на Украіне наяўнасць зарэгістраванага шлюбу для зачацця дзіцяці ў лабараторных умовах не абавязковая.)

Разам з тым ніхто дакладна не ведае, колькі людзей у нас жыве фактычна сям'ёй, якую, тым не менш, не афармляюць юрыдычна, колькі з іх маюць дзяцей, колькі лечыцца ад бясплоднасці і гатовы выкарыстаць рэпрадуктыўныя тэхналогіі. У нас няма такой статыстыкі. А калі няма ўліку, то ёсць вялікая спакуса з гэтай катэгорыяй грамадзян не лічыцца. Менавіта гэта выклікала абурэнне намесніка старшыні профільнай камісіі Савета Рэспублікі Віктара Сірэнкі, які выступіў мадэратарам абмеркавання законапраекта ў верхняй палаце. Пазіцыя сенатара заслугоўвае павагі: заплюшчваючы вочы на рэаліі жыцця, мы рызыкуем выпусціць закон, які не будзе працаваць, правілы ў ім будуць самі па сабе, жыццё людзей — само па сабе. У нас ёсць такія законы. Дык ці варта памнажаць іх колькасць?

Само паняцце «бясплоднасць» адрозніваецца ў Беларусі і ў свеце. Сусветная арганізацыя аховы здароўя гэтым тэрмінам называе «нездольнасць сексуальна актыўнай пары, якая не выкарыстоўвае кантрацэпцыю, дабіцца цяжарнасці на працягу года». Ала Камлюк прывяла наступнае вызначэнне бясплоднасці, паводле, як яна патлумачыла, беларускіх дакументаў: «Гэта адсутнасць жаданай цяжарнасці ў шлюбнай пары на працягу года рэгулярнага палавога жыцця». З-за розніцы ў тэрміналогіі ў нас і лічаць толькі шлюбныя пары, пакідаючы па-за статыстыкай мужчын і жанчын, якія не афармілі адносіны ў ЗАГСе.

— Вы не жадаеце бачыць такіх людзей і іх праблему, называеце гэта сацыяльнай безадказнасцю, але ад гэтага праблема не знікае, і яе ігнараванне стварае глебу для карупцыі або садзейнічае вывазу грошай за межы краіны, — звярнуўся да ўдзельнікаў круглага стала Віктар Сірэнка. — Але дзяржава аднолькава клапоціцца пра ўсіх сваіх грамадзян, у тым ліку і пра тых, хто не можа зацяжарыць натуральным чынам.

Аргументы працоўнікаў выкарыстання ЭКА парай, якая не афарміла адносіны, заснаваны, галоўным чынам, на немагчымасці на сёння рэгуляваць у такім выпадку донарства мужчынскіх палавых клетак. Немагчыма праверыць, ці сапраўды па дапамогу звярнулася сталая пара, а не жанчына з малазнаёмым мужчынам, які сёння выступае донарам для яе ў адным цэнтры, а заўтра пойдзе з іншай жанчынай у іншы цэнтр. У такім выпадку ўзнікае верагоднасць адразу некалькіх непажаданых наступстваў. Дзеці ад аднаго бацькі і розных жанчын у будучыні могуць сустрэцца і пабрацца шлюбам, не ведаючы, што яны адзінакроўныя брат і сястра, што паступова прывядзе да назапашвання генных мутацый. Яшчэ адзін аргумент — абарона правоў дзіцяці. Маўляў, такі донар можа або адмовіцца ад утрымання дзіцяці або, наадварот, выступіць з прэтэнзіяй на бацькоўства з усімі наступствамі, якія з гэтага выцякаюць. Нарэшце, палавыя клеткі неананімных донараў не праходзяць своеасаблівы каранцін і такое ж дасканалае даследаванне, як ананімных, а гэта павышае рызыку перадачы інфекцыйных хвароб.

Аднак узнікае пытанне: чаму нельга дасканала даследаваць здароўе ўсіх мужчын, якія прыйшлі па дзіця разам з жанчынамі? Чаму нельга ўлічыць усіх донараў мужчынскіх палавых клетак і стварыць адзіны банк даных, каб пазбегнуць злоўжывання? Чаму, нарэшце, дакладна не агаварыць бацькоўскія правы адносна будучага дзіцяці? Таму што працасі не заўважаюць?

Калісьці дзеці, народжаныя па-за шлюбам, былі па-за законам. Цяпер гэта перажытак мінулага. Дык чым адрозніваюцца ад іх дзеці, у зачацці якіх бяруць удзел урачы? Ці не ханжаства, апелюючы да сям'і як да вышэйшай каштоўнасці ў дзяржаве, адмаўляць людзям, якія, па сутнасці, сям'я, у дапамозе мець дзяцей — толькі на той падставе, што юрыдычна яны сям'ю не афармілі? Пры гэтым, заўважым, закон не забараняе жанчыне зацяжарыць з дапамогай рэпрадуктыўных тэхналогій ад незнаёмага мужчыны (ананімнага донара) без усякіх абавязацельстваў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

❍ Даведка:

✓ Згодна з апошнім перапісам, у Беларусі 25 % сем'яў (зарэгістраваных у ЗАГСе) не маюць дзяцей па розных прычынах.

✓ Па недакладных падліках, 14 % шлюбных пар у краіне сутыкнуліся з праблемай бясплоднасці.

✓ Першая платная паслуга па экстракарпаральным апладненні (ЭКА) у Беларусі была аказана ў 1993 годзе ў Гомельскім абласным дыягнастычным медыка-генетычным цэнтры «Шлюб і сям'я».

✓ У нашай краіне восем цэнтраў аказваюць медыцынскія паслугі з выкарыстаннем дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогій: тры дзяржаўныя і пяць недзяржаўных.

✓ Штогод у краіне нараджаецца каля 1000 немаўлят, якія былі зачатыя з дапамогай рэпрадуктыўных тэхналогій.

✓ Для правядзення ЭКА пацыенты могуць узяць ільготны крэдыт.

Пляцоўкай сімпозіума «Аграрная палітыка Саюзнай дзяржавы: вопыт, праблемы і перспектывы» стала найстарэйшая ВНУ Беларусі — Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія. Мерапрыемства доўжыцца два дні — з 6 па 7 верасня. Нагодай для сустрэчы навукоўцаў стаў V Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі, які адбудзецца ў кастрычніку ў Магілёве.

ФОРУМ РЭГІЁНАЎ

ІНАВАЦЫІ Ў КААПЕРАЦЫІ

Міжнародная канферэнцыя, прысвечаная тэме развіцця аграрнай палітыкі Саюзнай дзяржавы, праходзіць у Горках

— У рамках пленарнага пасяджэння канферэнцыі ўдзельнікі абмяркуюць фарміраванне інавацыйных сістэм жывёлагадоўлі Беларусі і Расіі, у прыватнасці магчымасці стварэння адзіных спецыялізаваных селекцыйна-генетычных цэнтраў. Размова таксама пойдзе аб распрацоўцы сістэм машын сельскагаспадарчага прызначэння і кааперацыі двух краін у гэтай сферы. У цэнтры ўвагі спецыялістаў будуць у тым ліку пытанні развіцця сістэм прафесійнай і вышэйшай аграрнай адукацыі ў Саюзнай дзяржаве, — паведамляе прэс-служба Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі.

У першы дзень навуковага форуму запланавана праца трох тэматычных секцый, а таксама выстаўка прадукцыі аграпрамысловых комплексаў Беларусі. У пятніцу пройдзе пленарнае пасяджэнне канферэнцыі з удзелам парламентарыяў, навукоўцаў, прадстаўнікоў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь і Міністэрства сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі. Мадэратарамі дыскусіі выступаюць старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Аляксандр Папкоў і намеснік старшыні Камітэта Савета Федэрацыі па аграрнахарчовай палітыцы і прыродакарыстанні Сяргей Белавусаў.

Марыя ДАДАЛКА.

ГЭТА БУДЗЕ САПРАЎДНАЕ СВЯТА

У Магілёве працягваецца падрыхтоўка аб'ектаў да V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі

Магілёў за апошні час прыкметна папрыгажэў. Работы вядуцца з улікам таго, што гораду прыйдзецца прымаць у сябе гасцей высокага ўзроўню. Працэс кантралююць гарадскія, абласныя і рэспубліканскія ўлады. Нядаўна на знакавых аб'ектах форуму пабываў старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ.

Да прыёму гасцей гатовы

З удзелам спікера беларускага парламента адбылося ўрачыстае адкрыццё музея Бялыніцкага-Бірулі — філіяла Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі. Установа знаходзілася на рамонце доўгіх пяць гадоў, на яе аднаўленне з розных крыніц патрачана больш за тры мільёны рублёў. За час рамонту памянялася ўнутраная прастора музея — яе сучаснае аснашчэнне дасць магчымасць прымаць выстаўкі сусветнага ўзроўню. Новае выставачнае і мультымедыйнае абсталяванне, забеспячэнне ў памяшканнях неабходнага музейнага клімат-кантролю, нават пылапаглынальная сістэма — пра гэта раней маглі толькі марыць.

— Падчас работы форуму ў сценах музея адкрыецца выстаўка «Скарбы жывапісу» з фондаў Дзяржаўнай Траццякоўскай галерэі і Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі. Гэта творы блізкіх сяброў Бялыніцкага-Бірулі: Ісака Левітана, Мікалая Багданава-Бельскага, Аляксандра Маравава, Станіслава Жукоўскага, Ігара Грабара, Аляксея Сцяпанава і іншых, — удакладніла **загадчык музея В. К. Бялыніцкага–Бірулі Святлана СТРОГІНА.**

А трэці паверх установы стане шыкоўнай пляцоўкай для музейных заняткаў, лекцый, сімпозіумаў. Апаратура, якая тут устаноўлена, дазваляе праводзіць анлайн-канферэнцыі па самых высокіх стандартах.

Навука сусветнага ўзроўню

Вельмі змястоўнай была сустрэча Міхаіла Мясніковіча з выкладчыкамі і студэнтамі Беларуска-Расійскага ўніверсітэта.

— Наш універсітэт з'яўляецца ўнікальнай навучальнай установай Беларусі, бо рыхтуе студэнтаў адначасова па адукацыйных стандартах Беларусі і Расіі з выдачай дыпломаў дзяржаўнага ўзору абедзвюх краін, — адзначае **першы прарэктар універсітэта прафесар Міхаіл ЛУСЦЯНКОЎ.** — Гэта рэальны прыклад інтэграцыі адукацыйных сістэм дзвюх краін.

У сценах ВНУ рэалізуецца мадэль «універсітэт 3.0» — створана навукова-адукацыйнае асяроддзе, якое дазваляе рыхтаваць рынкава-арыентаваных спецыялістаў. Яны не проста валодаюць ведамі ў той ці іншай галіне тэхнікі, а здольныя падрыхтаваць высокатэхналагічны прадукт і знайсці для яго спажыўца на рынку ў адпаведнасці з ланцужком «адукацыя — навука — інавацыі — вытворчасць — камерцыялізацыя». Каб гэтую мадэль рэалізаваць, створана высокатанажная вытворчасць тэхналагічнай прадукцыі, а менавіта вытворчасць валаконных эндаскопаў тэхнічнага прызначэння. Акрамя гэтага, нядаўна пры ўніверсітэце адкрыўся інжынірынгавы цэнтр SimTech, які займаецца аптымізацыяй разнастайных канструкцый, працуе наўпрост з такімі гігантамі, як БелАЗ, і ўдзельнічае ў дзяржпраграмах навуковых даследаванняў, заключае дагаворы на выкананне работ з рознымі прадпрыемствамі машынабудавання.

Ва ўніверсітэце вельмі развіты студэнцкі навуковы складнік, ёсць студэнцкія канструктарскія бюро.

— Мы ўводзім сёлета дысцыпліны ў адукацыйныя планы па падрыхтоўцы спецыялістаў, каб павысіць іх кампетэнцыю ў галіне рынкавай эканомікі, — заўважае Міхаіл Лусцянкоў.

Плануецца, што да пачатку форуму будзе ўрачыста адкрыты дадатковы корпус Беларуска-Расійскага ўніверсітэта — ён ужо на 80 % гатовы.

Міхаіла Мясніковіча цікавіла, што новага распрацавана ва ўніверсітэце ў галіне навукі і тэхналогій. На выстаўцы ён азнаёміўся з навуковымі дасягненнямі ўніверсітэта.

— Усе распрацоўкі ўнікальныя, — паведаміў **дацэнт кафедры фізічных метадаў кантролю Фёдар ТРУХАЧОЎ.** — Вось гэта сістэма, напрыклад, ужо ўкаранёна ў Мінску. Раней у гарадскім транспарце пра чарговыя прыпынкі паведамляў бягучы радок, а зараз мы паставілі два цалкам аўтаматызаваныя мультымедыйныя экраны. Яны паказваюць, дзе вы едзеце, паведамляюць на дзвюх мовах пра перасадкі, славутасці, якія знаходзяцца на дадзеным адрэзку шляху, надвор'е і гэтак далей. Першы, доследны, узор быў пастаўлены два гады таму.

Спецыяліст дэманструе прыбор, якога пакуль няма ні ў адной краіне свету.

— Гэта электронны гід, які знаходзіцца ў кабіне ў кіроўцы і працуе ў аўтаномным рэжыме, — тлумачыць ён. — Сістэма цалкам з нуля распрацаваная ў нас, разлічана ў першую чаргу на турыстаў.

Фота БелТА.

Форум — гэта адказна

Старшыня Савета Рэспублікі азнаёміўся таксама з ходам рамонтных работ у Палацы культуры вобласці, дзе адбудзецца пленарнае пасяджэнне Форуму рэгіёнаў.

— Гэта вельмі адказнае мерапрыемства, у Беларусі яно ўпершыню праходзіць на рэгіянальнай пляцоўцы, — адзначыў Міхаіл Мясніковіч. — У ім будуць задзейнічаны ўсе рэгіёны Беларусі і Мінск. Плануюцца рознага роду мерапрыемствы, шоу сучаснай беларускай тэхнікі, шмат чаго іншага. Гэта будзе сапраўднае свята рэгіёнаў, сюды завітаюць прадстаўнікі гарадоў-пабрацімаў, бізнесу. На падставе тых матэрыялаў, якімі я ўжо валодаю, нашы прадпрыемствы, бізнесмены заключаць экспартныя кантракты з расійскімі партнёрамі на суму каля 500 мільёнаў долараў. Гэта значна больш, чым было ў папярэднія гады. Вельмі актыўна паводзяць сябе нашы Саветы дэпутатаў, ёсць жаданне і імкненне расійскіх калег з глыбінкі прыехаць і паглядзець на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў рамках Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі. Плануецца традыцыйны ўдзел у мерапрыемстве кіраўнікоў дзвюх дзяржаў — Аляксандра Лукашэнкі і Уладзіміра Пуціна. Гэта вельмі адказна і карысна як для структур улады, так і для насельніцтва.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

АКТУАЛЬНА

Купіць домік у вёсцы

Кіраўнік дзяржавы падпісаў указ № 357, накіраваны на змяншэнне колькасці безгаспадарных і аварыйных будынкаў

У беларускіх вёсках больш за 30 тысяч дамоў прызнаны старымі і звыш 10 тысяч — пустуючымі. Новы ўказ «Аб пустуючых і старых дамах» прадугледжвае магчымасць іх прамога продажу. Адпаведныя прапановы па асобных аб'ектах будуць публікавацца на сайтах мясцовых выканкамаў.

Толькі адзін ахвотны

Калі на працягу 30 дзён заяву на куплю падасць толькі адзін чалавек, з ім і будзе заключаны дагавор куплі-продажу. Правядзенне аўкцыёну прадугледжана пры паступленні некалькіх заяў. Пры гэтым магчымасць прамога продажу ёсць на ўсёй тэрыторыі краіны, за выключэннем абласных цэнтраў і Мінска.

Цяпер у грамадзян з'яўляецца магчымасць атрымаць зямельны ўчастак без выкупу пустога дома. Але гэта пры ўмове самастойнага зносу такога дома альбо фінансавання падобных работ. (Участак можна атрымаць без правядзення аўкцыёну на ўсёй тэрыторыі краіны, за выключэннем абласных цэнтраў.)

Прызнаецца пустуючым

Для выяўлення такіх дамоў спецыяльныя камісіі будуць двойчы ў год аглядаць нерухомасць на адпаведных тэрыторыях. Раней былі больш жорсткія ўмовы: дом прызнавалі пустуючым, калі гаспадар пражываў у ім менш за месяц штогод на працягу трох гадоў.

Цяпер не будуць прызнавацца пустуючымі дамы, у якіх уласнікі пражывалі хоць бы адзін дзень на працягу апошніх трох гадоў. Пустыя дамы будуць вызначаць камісіі пры візуальным аглядзе. Калі ўстановяць відавочную адсутнасць жыхароў на працягу доўгага часу, будзе правярацца наяўнасць аплаты камунальных плацяжоў, расходу электраэнергіі. У складзе камісій будуць і прадстаўнікі органаў унутраных спраў, якія апытаюць суседзяў, ці прыязджалі ў дом уласнікі або іншыя асобы, якія маюць правы валодання і карыстання ім. Матэрыялы апытання, фатаграфіі будуць прыкладацца да заключэння камісіі. На падставе праверкі ўсіх гэтых абставін мясцовыя выканкамы будуць прымаць рашэнне аб уключэнні дома ў рэестр пустуючых дамоў.

Механізм вяртання

Мінімальныя тэрміны аднаўлення або зносу дамоў падаўжаюцца да года. Пры гэтым калі ва ўласніка былі ўважлівыя прычыны, якія перашкаджалі аднаўленню дома, то пра іх можна паведаміць выканкаму, і гэты тэрмін можа быць прадоўжаны.

У новым указе прапісаны і механізм магчымага вяртання ўласніку пустуючага або старога жылога дома, ужо перададзенага ў камунальную ўласнасць. Калі ўласнік не падаў паведамленне ў выканкам і ў яго былі на гэта ўважлівыя прычыны, невядомы мясцоваму выканкаму, то гэты дом павінен быць яму вернуты.

Сяргей КУРКАЧ.

Знайсці і абясшкодзіць

Вынікі выканання работ па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага ў першым паўгоддзі былі разгледжаны ў рамках выязной калегіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, якая адбылася ў Лагойскім раёне.

Рэгуляванне распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага адносіцца да мерапрыемстваў па навядзенні парадку на зямлі. Яго выканаўцамі з'яўляюцца мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя дзяржаўныя органы і арганізацыі. Мінпрыроды, як каардынатар, вядзе кантроль за выкананнем гэтых работ.

Па выніках палявых абследаванняў і навуковых даследаванняў, выкананых у 2017 годзе, усяго на тэрыторыі краіны па стане на 1 студзеня гэтага года ўстаноўлена 1148 карыстальнікаў зямельных участкаў і водных аб'ектаў, у якіх выяўлена 4534 месцы росту баршчэўніку Сасноўскага на плошчы 2924 гектараў. Найбольш інвазіраванай у краіне з'яўляецца Віцебская вобласць (Ушацкі, Гарадоцкі, Віцебскі, Браслаўскі, Талачынскі і Сенненскі раёны), на другім месцы па ступені небяспекі стаіць Мінская вобласць (Лагойскі, Мінскі, Валожынскі, Слуцкі, Пухавіцкі, Барысаўскі і Нясвіжскі раёны).

Работа па выкананні мерапрыемстваў па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага, якая праводзілася ў першым паўгоддзі гэтага года, дазволіла стабілізаваць сітуацыю па краіне, разам з тым не ў поўным аб'ёме выкананы заданні па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці гэтай расліны на тэрыторыі Віцебскай вобласці, паведамляе сайт Мінпрыроды.

Па стане на 1 ліпеня мерапрыемствы па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага ў цэлым па краіне праведзены на плошчы 2845,7 гектара ці 97,3 працэнта ад устаноўленага задання на першае паўгоддзе. За выключэннем Віцебскай вобласці (85 працэнтаў ад устаноўленага задання на 1-е паўгоддзе), ва ўсіх астатніх абласцях і Мінску азначанае заданне выканана ў поўным аб'ёме.

> Найбольш інвазіраванай у краіне з'яўляецца Віцебская вобласць, на другім месцы па ступені небяспекі стаіць Мінская вобласць.

Не забяспечана выкананне мерапрыемстваў па барацьбе з баршчэўнікам у поўным аб'ёме шэрагам прадпрыемстваў міністэрстваў лясной гаспадаркі, транспарту і камунікацый, сельскай гаспадаркі і харчавання, энергетыкі.

Варта адзначыць, што асноўнымі праблемамі ў частцы рэгулявання распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага з'яўляецца адсутнасць дакладных даных аб колькасці і плошчах росту гэтай расліны і неабходнасць устанаўлення дакладных межаў зямельных участкаў, на якіх выяўлены баршчэўнік Сасноўскага, для ўстанаўлення землекарыстальніка.

Мінпрыроды ўзяло на кантроль правядзенне мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі палявых абследаванняў для выяўлення новых месцаў росту баршчэўніку з мэтай наступнага фарміравання паказчыкаў рэспубліканскага плана мерапрыемстваў па навядзенні парадку на зямлі на 2019 год.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ЗЯЛЁНЫЯ» НАСТУПАЮЦЬ

(Працяг. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Паводле даных Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В. Ф. Купрэвіча, у краіне зарэгістравана 348 відаў чужародных раслін, якія займаюць плошчу больш за 64 тысячы гектараў. Найбольш агрэсіўнымі прызнаныя звыш 54 відаў, а 30 з іх адносяцца да так званых трансформераў — раслін, здольных прыводзіць да карэннай трансфармацыі экасістэм на значных тэрыторыях.

Каб той ці іншы від раслін назваць інвазійным, спецыялісты правяраюць, ці адпавядае ён пэўным крытэрыям: як хутка распаўсюджваецца, як уплывае на абарыгенныя віды, ці можа наносіць — цяпер і ў перспектыве — значную эканамічную шкоду (у 1 тыс. і больш базавых велічынь).

Да найбольш небяспечных інвазійных раслін на тэрыторыі Беларусі аднесены гіганцкія баршчэўнікі (Сасноўскага і Мантэгаці), сумнікі канадскі і гіганцкі, эхінацыстыс лопасцевы, клён ясеналісты і рабінія лжэакацыя. Усе яны ўключаны ў пералік відаў раслін, распаўсюджванне і колькасць якіх падлягаюць рэгуляванню.

Гіганцкія парасонікі

Самую вялікую пагрозу нясуць два віды **баршчэўніку — Сасноўскага і Вільгельмса старая назва — Мантэгаці).** Гэтыя расліны нездарма адносяць да групы гіганцкіх: акрамя масіўнага сцябла, велізарных лісця і суквеццяў, яны маюць і магутную каранёвую сістэму, якая можа пранікаць на глыбіню да двух метраў.

— Гэтыя расліны ўтвараюць вялікую колькасць насення, якое захоўвае ўсходжасць ад некалькіх гадоў да дзесяцігоддзяў, — расказвае **Уладзімір ЛЯБЕДЗЬКА, навуковы супрацоўнік лабараторыі флоры і сістэматыкі раслін Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В. Ф. Купрэвіча.** — Калі своечасова не абкасіць баршчэўнік і даць яму сфарміраваць парасонікі, гэта прывядзе да «забруджвання» наваколля на вельмі доўгі час.

> Найбольш агрэсіўнымі прызнаныя звыш 54 відаў, а 30 з іх адносяцца да так званых трансформераў — раслін, здольных прыводзіць да карэннай трансфармацыі экасістэм на значных тэрыторыях.

Баршчэўнік, як вядома, выцясняе абарыгенныя віды раслін і жывёл, значна трансфармуе асяроддзе іх пражывання. Абодва віды ў сонечнае надвор'е выдзяляюць фуранакумарыны — рэчывы, якія, трапіўшы на скуру чалавека, пад уздзеяннем сонечных промняў выклікаюць моцныя хімічныя апёкі. Гэтыя расліны зніжаюць эстэтычную прывабнасць ландшафтаў, робяць немагчымым выкарыстанне зон адпачынку.

Сваё шэсце па Беларусі баршчэўнік Сасноўскага пачаў у 1955 годзе з... Цэнтральнага батанічнага сада Акадэміі навук. Так далёка ад сваёй радзімы (Каўказа) ён апынуўся дзякуючы насеннаму матэрыялу, які паступіў вучоным з Санкт-Пецярбурга. Першыя яго вытворчыя пасевы былі закладзены ў саўгасах Мінскага раёна, а потым і ў іншых рэгіёнах цэнтральнай часткі краіны. Менавіта таму сёння Мінская вобласць — адна з лідараў па распаўсюджанасці баршчэўніку.

Увогуле ж на тэрыторыі краіны выяўлена 4754 месцы росту гіганцкіх баршчэўнікаў агульнай плошчай звыш 3078 гектараў. 74 % іх размешчаны ў Віцебскай вобласці.

ЯК ЗМАГАЦЦА З БАРШЧЭЎНІКАМ:

✓ некалькі разоў на год праводзіць скошванне раслін, не дапускаючы фарміравання парасонікаў і, адпаведна, насення;

✓ прымяняць гербіцыды, якія шкодна ўздзейнічаюць не толькі на расліну, але і на насенне, што трапіла ў глебу, глыбока пераворваць апошнюю некалькі разоў;

✓ праводзіць перазалужэнне шматгадовымі злакамі;

✓ для прадухілення распаўсюджвання баршчэўніку ў лясах ствараць загушчаныя лесакультуры з мясцовых відаў.

З сумнікам сумна

Упершыню прадстаўнікі гэтых паўночнаамерыканскіх раслін былі адзначаны ў пачатку XX стагоддзя ў Навагрудскім раёне. А праз некаторы час пачалі распаўсюджвацца не толькі па кветніках, але і за межамі прысядзібных участкаў.

Сёння пагрозу наваколлю нясуць у асноўным два віды **сумнікаў — канадскі і гіганцкі.** Яны так падобныя адзін да аднаго, што адрозніць іх можа толькі спецыяліст. Але па сваім адмоўным уплыве расліны прыкладна раўназначныя.

— У 1990-я гады сумнікі былі вельмі папулярныя ў кветкаводстве, — расказвае Уладзімір Лябедзька. — Вырошчваючы сумнікі на сваіх участках, людзі не вельмі клапаціліся пра іх утылізацыю. Так насенне трапляла на пусткі, звалкі, узбочыны дарог, і паступова займала ўсё большыя тэрыторыі.

Па словах вучонага, у Беларусі пакуль не такая складаная сітуацыя, як, напрыклад, ва Украіне, але расслабляцца не трэба — і ў нас гэта расліна так трансфармуе некаторыя ўчасткі, што ў выніку там нічога, акрамя сумніку, не расце. У нашай краіне выяўлена больш за 1950 месцаў росту сумнікаў на плошчы 495 гектараў. Гэтыя расліны распаўсюджаны па ўсёй тэрыторыі, але асабліва шмат іх у Мінскай вобласці (95 % ад усёй іх плошчы). Асноўныя цэнтры рассялення — Мінскі, Смалявіцкі, Пухавіцкі і Маладзечанскі раёны.

ЯК ЗМАГАЦЦА З СУМНІКАМ:

✓ шматразова скошваць расліну на працягу сезона. Пажадана выдаляць нават невялічкія парасткі;

✓ узворваць глебу ў месцах, дзе ён расце, а таксама праводзіць залужэнне мясцовымі злакамі;

✓ на прысядзібных участках абавязкова зразаць мяцёлкі суквеццяў да таго, як яны пачнуць бурэць. Калі гэтага не рабіць, расліны змогуць сфарміраваць насенне, якое хутка разнясецца па наваколлі. Зрэзаныя часткі расліны неабходна ўтылізаваць у кампостных ямах. Пры гэтым у кампост нельга выкідаць сырое карэнішча — трэба спачатку яго здрабніць і падсушыць ці спаліць.

ШУКАЦЬ АГРЭСАРАЎ ДАПАМОГУЦЬ... КВАДРАКОПТАРЫ

Як расказалі ў прыродаахоўным ведамстве, гэтыя лятальныя апараты плануецца выкарыстоўваць пры абследаванні тэрыторый на прадмет росту інвазійных відаў раслін — баршчэўнікаў, сумнікаў і іншых. Іх вынікі дапамогуць тэрытарыяльным органам Мінпрыроды больш эфектыўна працаваць з мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці гэтых відаў раслін.

■ Тэлесеткі

У НАРОД ПА ТАЛЕНТЫ

Маштабны дзіцячы тэлепраект «Талент краіны» трэці раз рыхтуецца да выхаду ў эфір, а напярэдадні праводзіць дадатковы набор удзельнікаў. Трапіць у апошні вагон конкурсу змогуць таленавітыя дзеці ва ўзросце 5—15 гадоў і калектывы (да 3 чалавек), якія займаюцца харэаграфіяй і выступаюць у арыгінальным жанры.

Як распавялі «Звяздзе» на тэлеканале АНТ, які выступае адным з заснавальнікаў конкурсу, кастынг пройдзе ўжо на наступным тыдні, з 14 па 16 верасня, у Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі. 14—15 верасня з 10 да 18 гадзін адборачнае журы прагледзіць прэтэндэнтаў у намінацыі «Харэаграфія» (народная, класічная або сучасная), 16 верасня ў гэты ж час змогуць паказаць сябе прадстаўнікі арыгінальнага жанру («Акцёрскае майстэрства», «Мастацкая дэкламацыя», «Цыркавое мастацтва»). «Калі вы робіце нумар пад музыку, не забудзьцеся прыхапіць з сабой флэшку з патрэбнай музычнай кампазіцыяй», — нагадваюць арганізатары. Перавагу ў адборы будуць мець лаўрэаты і прызёры міжнародных конкурсаў, аднак па вялікім рахунку шанс гучна заявіць пра сябе гэтай восенню атрымае абсалютна кожны прэтэндэнт.

Вікторыя ЗАХАРАВА

Міжнародная федэрацыя шашак (IDF) з 25 жніўня па 4 верасня 2018 года ў пас. Кранева (Балгарыя) праводзіць камандны чэмпіянат свету па шашках-64. Спаборніцтвы праводзяцца паасобна сярод мужчынскіх і жаночых каманд па двух праграмах: класічнай і маланкавай. У першы дзень спаборніцтваў абедзве беларускія зборныя ў маланкавай праграме сталі пераможцамі чэмпіянату. За нашы каманды выступаюць міжнародныя гросмайстры Ігар Міхальчанка, Андрэй Валюк, Яўген Кандрачэнка і міжнародны майстар Сяргей Садоўскі ў мужчын, міжнародны гросмайстар Дар'я Федаровіч і міжнародныя майстры Вера Хвашчынская і Анастасія Барышава ў жанчын. Паралельна праходзіць яшчэ два чэмпіянаты свету сярод ветэранаў і сярод юніёраў.

ШАШКІ («Звязда»)

Для самастойнага рашэння ў шашкі-64 прапануюцца кампазіцыі ўкраінскага майстра шашачнай кампазіцыі Анатоля Баланюка (г. Цепладар Адэскай вобласці).

№ 59

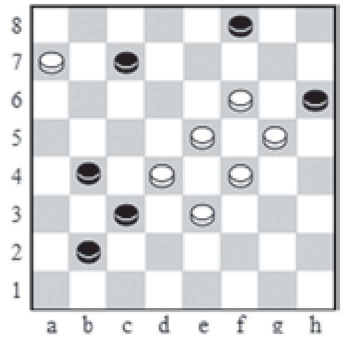

№ 59

Белыя простыя шашкі: a7, d4, e3, e5, f4, f6, g5 (7).

Чорныя простыя шашкі: b2, b4, c3, c7, f8, h6 (6).

№ 60

Белыя простыя шашкі: d4, e3, e5, g1, g5, h2, h4 (7).

Чорныя простыя шашкі: a5, b2, b4, d8, e7, f2 (6).

У шашкі-100 мініяцюры складзеныя вядучым аддзела.

№ 61

Белыя простыя шашкі: 6, 7, 13, 32, 34, 41 (6).

Чорныя простыя шашкі: 16, 21, 23, 24, 28, 31, 42 (7).

№ 62

Белыя простыя шашкі: 7, 11, 12, 32, 41 (5).

Чорныя простыя шашкі: 19, 20, 33, 34, 37, 42 (6).

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць.

Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні: выпуск № 70 ад 24.08.18.

№ 56 1...fe5 2.df6 dc7 3.fb6 hf6! (нечакана) 4.cg5 ah6+

№ 57 1.2823 1847 (трэба біць большасць шашак) 2.2419 1423 3. 3024 +

№ 58 1.3127 3849 2.3228 2321 (трэба біць большасць шашак) 3.4035 (апазіцыя)+

Правільныя адказы даслалі В. Дударэвіч (в. Новая Мыш Баранавіцкага р-на), Ф. Карпей (Мядзел), В. Статкевіч (п. Зялёны Бор Івацэвіцкага р-на), В. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), А. Шурпін (Івянец), В. Ваўчкоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі, А. Ліцьвінаў (усе Мінск), В. Таўкачоў (Клімавіцкі р-н), В. Бандарык (Мінскі р-н).

Пішыце на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, газета «Звязда»; e-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

«Са «Звяздою» не замерзнеш!»

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV квартал або II паўгоддзе 2018 года — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце да 10 кастрычніка 2018 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Сярод падпісчыкаў 11.10.2018 года будуць разыграны 7 цеплавентылятараў Normann і суперпрыз — ЭЛЕКТРАКАМІН ELECTROLUX. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 21.10.2018 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 31.12.2018 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал або II паўгоддзе 2018 года і пашпарта. Пасля 31 снежня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Са «Звяздою» не замерзнеш!» чытайце ў нумары газеты «Звязда» ад 4 верасня 2018 г.

Тэлефон для даведак (017) 263 66 73.

Тэрмін правядзення гульні — з 05.09.2018 па 31.12.2018.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 3366 ад 27.08.2018 г., выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або II паўгоддзе 2018 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

____

Падпіска аформлена і аплачана ў ____________________
(аддзяленне сувязі)

на IV квартал або II паўгоддзе 2018 года

Хатні адрас і тэлефон (абавязкова) [   ] (індэкс) ____________________

____

____

Удачы ў розыгрышы!

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

■ Сядзі і глядзі

КАДРЫ НОВАГА СЕЗОНА

«Гісторыі выратавання»
«Беларусь 1», з 9 верасня

Мастацка-публіцыстычны праект раскажа, як супрацоўнікі МНС разам з непрафесіяналамі дапамагаюць пацярпелым у крытычных сітуацыях. Тэма, заўважым, вострая: толькі за 8 месяцаў гэтага года ў Беларусі 2014 чалавек былі выратаваныя і эвакуіраваныя з месцаў прыродных і тэхнагенных надзвычайных здарэнняў. «Імёны герояў мы змянілі, але ў здымках удзельнічалі сапраўдныя сведкі, пацярпелыя і супрацоўнікі МНС, — гаворыць кіраўнік праекта Сяргей Шычко. — У кожным фільме выкарыстаныя кадры аператыўных здымак, а таму эмоцыі, якія вы ўбачыце, самыя шчырыя і непадробныя».

«Стаматолаг»
«Беларусь 2», з 6 верасня

Шматсерыйны прыгодніцкі дэтэктыў — палёт фантазіі ўкраінскага блогера і рэжысёраў, якія экранізавалі яго аповесць, — расказвае пра ўладальніка стаматалагічнай клінікі Дзмітрыя Таропкага. Герой валодае абвостраным пачуццём справядлівасці і значнай доляй самаўпэўненасці, каб, выпадкова сутыкнуўшыся са злачынствам, узяцца расследаваць яго самому. Ну, як самому — з дапамогай сяброў (толькі не смейцеся) урача-гінеколага Пятра Дзёміна і былога бандыта, а цяпер бізнесмена Сяргея Гразева. Вось тут можна смяяцца, тым больш, аўтары серыяла абяцаюць і крымінал, і гумар, і рамантычную лінію.

«Артэфакты»
«Беларусь 3», з 5 верасня

Цыкл дакументальных фільмаў распавядае аб прадметах беларускай культуры і мастацтва, многія з якіх захоўваюцца ў музеях, але ніколі не выстаўляюцца для шырокай грамадскасці, бо патрабуюць асаблівага далікатнага стаўлення. Гісторыкі, археолагі, краязнаўцы і калекцыянеры раскажуць вядучай Алене Даміевай, як трапіў да навукоўцаў кожны артэфакт, якія легенды з ім звязаныя, а таксама раскрыюць таямніцы папярэдніх уладальнікаў унікальных рэчаў.

«Лёс мой, Беларусь»
АНТ, з 8 верасня

Героі тэлепраекта, прымеркаванага да Года малой радзімы, — прадстаўнікі розных культур і нацыянальнасцяў, якія воляй лёсу трапілі ў Беларусь, даўно жывуць тут і лічаць нашу краіну другой Радзімай. Так, у першым выпуску вядучы Тэнгіз Думбадзэ наведае фальклорны калектыў «Шматгалоссе» з Барысаўскага раёна — у гэтай творчай суполцы аб'ядналіся прадстаўнікі 12 нацыянальнасцяў! Сярод іншых удзельнікаў перадачы — скульптар абхазскага паходжання Генадзь Лакоба (Гродна), сірыйскі ўрач Хасан Кутэйба (Мінск), афганцы, цыгане, армяне і нават прадстаўнікі рэдкіх нацыянальнасцяў — езіды і талышы.

«Матч-поінт»
«Беларусь 5», з 18 верасня

Пра ўсе сучасныя тэндэнцыі сусветнага тэнісу будзе расказваць гледачам Дарына Запольская. Яна таксама распытае вядучых беларускіх тэнісістаў пра сакрэты прафесійнага майстэрства і разам з імі правядзе для ахвотных майстар-класы.

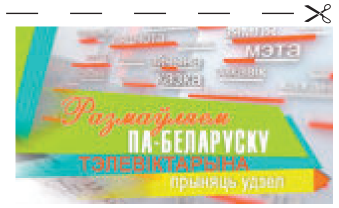

ПАХВАТНЫ ВОЧАП

Тэлевізійная гульня «Размаўляем па-беларуску», якая ідзе на тэлеканале «Беларусь 3», — з верасня пачала новы сезон. Для таго каб стаць яе ўдзельнікамі, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або 3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды». Ці ведалі вы, што:

во́чап — шост з калодзежным вядром;

зя́бліва — узаранае з восені поле;

пахва́тны (абласн.) — зручны для карыстання, лёгкі;

зва́длівы — схільны да сварак і склок;

жале́йка — дудачка з раструбам;

весніцы — вароты ў двор або ў поле;

браць ногі ў рукі — уцякаць, хутка пакідаць месца падзей (беларусы яшчэ скажуць: *даваць драла, даваць лататы;* рускія: *задавать стрекача, сматывать удочки);*

выцягвацца ў нітку — рабіць амаль немагчымае, каб дасягнуць мэты (беларускія сінонімы: *вылузвацца са скуры, зямлю грызці;* рускі адпаведнік: *разбиваться в доску).*

Для тых, хто разважае пра свой удзел у тэлепраграме, нагадаем: каб стаць удзельнікамі, неабходна зайсці на сайт http://tvrgomel.by або http://3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь 3» кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.10** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.50 «Зона Х». (16+).
9.10 Галоўны эфір.
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Кладоўка жыцця». (16+).
12.45, 13.05, 14.35, 15.25 Меладрама «Саламонава рашэнне». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Нашы. (6+).
22.10 Серыял «След». (16+).
0.30 Арэна.
1.30 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 18.30, 22.10 Тэлебарометр.
9.30, 20.00 Серыял «Зразумець. Даравать». (16+).
10.40 Капейка ў капейку. (12+).
11.20 Камень, нажніцы, папера. (16+).
11.55 «Спатканне для мамы». (12+).
13.00 «Свет навывараць». Японія. (16+).
14.00 М/с «Качыныя гісторыі». (0+).
15.15 Анімацыйны фільм «Самыя праўдзівыя гісторыі». (0+).
16.40 Камедыя «Шапаголік». (12+).
19.15 Суперлато.
21.05 «Паненка-сялянка»». (16+).
22.05 КЕНО.
22.15 Серыял «Субота». (12+).
23.20 Хадзі сюды і танцуй.
23.25 «Вярніце мне прыгажосць». (16+).
0.50 Сыграй мяне, калі зможаш. (12+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Кваcоліха.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20 «Легенды кіно». Юрый Нікулін (12+).
10.00 «Навукаманія» (6+).
10.25 «Я хачу гэта ўбачыць!» Пінск (6+).
10.55, 16.30 «Пятля». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
12.20 «Беларуская кухня». Фаршываваны шчупак.
12.50 «Запіскі на палях». Максім Гарэцкі: рукапісы не гараць.
13.15 «Наперад у мінулае».
13.40 «Падкідыш». Камедыя (6+).
14.50, 21.55 «Вызваленне». «Штурм Берліна» (12+).
15.15, 21.05 «Ліквідацыя». Маст. фільм. (16+).
16.00 «Партызаны». Бацька Мінай (12+).
17.35 «Люблю і памятаю». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Эдзі Рознер.
18.10 «Славянскі базар у Віцебску — 2018». «В горнице моей светло». Юбілейны канцэрт кампазітара Аляксандра Марозава.
20.10 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Ілона Касабуцка.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.20 «Святло далёкай зоркі». Памяці кампазітара, народнага артыста СССР Яўгена Глебава.
22.45 Канцэрт з твораў Яўгена Глебава.

Беларусь 5

7.10 Пляжны футбол. Еўраліга. Суперфінал.
8.20 Вынікі тыдня.
9.00 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Юнацтва-Мінск» (Беларусь) — ХК «Мюнхен» (Германія).
11.05 Вялікі спорт.
11.45, 14.40 Спорт-мікс.
11.55 Спартыўныя бальныя танцы. Шоу «Пара па парах».
13.00 Бадмінтон. Міжнародны турнір. Мінск.
14.50 Лёгкая атлетыка. Кантынентальны кубак—2018.
18.15 Час футбола.
19.00 Авертайм. КХЛ.
19.20 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Ёкерыт» (Хельсінкі).
21.50 Спорт-цэнтр.
22.00 Футбол. Кваліфікацыя да ЧЕ-2019. (U-21) Беларусь — Харватыя.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Контуры».
10.00 «Жыць здарова!» (12+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «А ў нас у двары...» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 0.10 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Шпік». (12+).
22.10 Серыял «Вузкі мост» (12+).
1.10 «Начныя навіны».

СТБ

5.30 «Вялікі горад».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
9.05 «Скардзіцца дазваляецца».
9.25 «Тыдзень».
10.40 Дакументальны спецпраект (16+).
12.10 Фінал Рэспубліканскага творчага конкурсу юных чытальнікаў «Жывая класіка», прысвечанага Году малой радзімы ў Беларусі.
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Схаваная пагроза» (16+).
15.35, 16.50 «Разведчыцы». Серыял (16+).
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Захоп». Серыял (16+).
22.20 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
0.40 «Мінтранс» (16+).
1.25 Маст. фільм «Не гульня». (12+).

МІР

6.35 «Культ/Турызм» (16+).
7.10 Маст. фільм «Не трэба засмучацца» (16+).
9.00, 2.00 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.15, 13.15 Серыял «Дзве легенды». (16+).
14.00, 1.05 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 3.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі»(16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2». (16+).
19.20, 3.55 Серыял «Кодэкс гонару». (16+).
22.05 Маст. фільм «Дуэль» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.40 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.50, 14.35 Маст. фільм «Зоркі свецяць усім». 2014 г. (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека» (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Чаўночніцы. Працяг». (12+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава». (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 «Сёння».
6.10 «Паедзем, паядзім!» (0+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40 «За гранню» (16+).
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Пчаляр» (16+).
13.25, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05, 16.35 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Пёс» (16+).
23.35 «НЗ.by».
0.15 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.15, 21.00, 0.05 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.20 Серыял «База» (16+).
8.00 Серыял «Ускосныя доказы» (16+).
8.50, 19.20 Серыял «Заложнік» (16+).
11.00, 17.45 Серыял «Сакратар» (16+).
12.30 Фантастыка «Філадэльфійскі эксперымент» (16+).
14.15 «Героі коміксаў на экране». Камедыя «Гісторыя дзвюх кошачак» (12+).
16.00 «Мультпарад» (0+).
16.10 Дак. фільм «Малыя» (0+).
16.55 Серыял «Дама пад вэлюмам» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Драма «Помста» (18+).

ВТБ

6.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.40, 0.30 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00, 3.00 М/ф «Тры каты» (0+).
9.25, 3.15 М/ф «Машыны казкі» (0+).
9.50, 3.40 М/ф «Наватары» (0+).
10.20, 19.10 «Уральскія пельмені» (16+).
11.30 «Проста кухня» (16+).
12.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
13.00 Серыял «Беглыя сваякі» (16+).
15.10 Камедыя «Клік: з пультам па жыцці» (12+).
17.20 Анімацыйны фільм «Балерына» (6+).
21.00 Дэтэктыў «Дваццаць адно» (16+).
23.30 Серыял «Мільёны ў сетцы» (16+).
3.40 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял.
7.05 «Пятнаццацігадовы капітан». Маст. фільм.
8.25 «Прагны багацей». «Дзед Мароз і лета». «Кентэрвільскі прывід». М/ф.
9.30 «Звычайны канцэрт».
10.00 «Скрыпач на даху». Маст. фільм.
12.55 «Пісьмы з правінцыі». Чудава.
13.20 Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк.
14.05 «Дом вучоных». Арцём Аганаў.
14.35 «Як вас цяпер называць?» Маст. фільм.
16.25 «Пешшу...» Рыбінск хлебны.
16.55 «Шукальнікі». «Дом Пікавай дамы».
17.40 «Блізкае акружэнне Юрыя Арабава».
18.35 «Рамантыка раманса». Песні і рамансы Ісаака Шварца.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Яшчэ раз пра каханне». Маст. фільм.
21.45 «Тарзан. Гісторыя легенды». Дак. фільм.
22.40 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Фільм-балет «Сон» Жан-Крыстафа Маё.
0.30 «Восеньскія раніцнікі». Маст. фільм.
2.40 «Некалі мы былі птушкамі». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1972. 1-я частка. 2012 год (12+).
7.00, 8.35, 9.45, 11.00, 13.45, 17.15, 18.40, 20.20, 23.00, 0.50, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.20 «Вакол смеху». Тэма: «Талент і прызнанне». 1981 год (12+).
9.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
12.00 Маст. фільм «Мара». (12+).
14.45 «У суботу ўвечары». 1986 год (12+).
15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
16.00 Маст. фільм «Верыш, не верыш». (16+).
18.00 «Акулы пяра». Гурт «Рондо». 1995 год (18+).
19.10 «У коле сяброў». Уладзімір Вінакур. 1986 год (12+).
21.00 Маст. фільм «Хабар». (16+).
0.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока». «Глядзячы ў цэнтр». 2006 год (16+).
1.20 Тэлефільм «Вір». (16+).
4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 17.15, 19.30 Веласпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00 Снукер. «Мастэрс».
8.55, 2.30 Снукер. «Мастэрс». Фінал.
12.00, 22.00 Конны спорт.
13.30 Аўтаспорт. Серыя WTCC.
13.45 Аўтагонкі. ESET V4 Cup.
14.00 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.
15.00 Веласпорт. «Чэлендж».
21.00 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
0.50 Аўтагонкі. Серыя Blancpain.
1.45 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.

Кінакамедыя

1.15 Бамбіза Салман. (16+).
3.10 Сёе-тое яшчэ. (16+).
5.30 Татулі без шкодных звычак. (16+).

7.25 Супермозг. (16+).
9.40 Гульня ў чатыры рукі. (16+).
11.55 Любоўны эліксір № 9. (16+).
13.50 З 13 у 30. (12+).
15.40 Тупы і яшчэ тупейшы-2. (16+).
17.45 Ажанюся з першай сустрэчнай. (16+).
19.30 8 першых спатканняў. (16+).
21.10 Бармен. (16+).
22.55 Прачнуўшыся ў Рына. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.50 «Паненка і кулінар» (12+).
10.25 «Паехалі» (12+).
11.00, 2.00 «Жыць далей». Серыял (16+).
14.40 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
16.00 «Уцёкі з таго свету». Дак. фільм (16+).
16.50 «Мой найлепшы вораг». Серыял (12+).
20.25 «Без падману» (16+).
21.20 «Уцёкі з Шаушэнка». Драма (16+).
23.55 «Асцярожна, махляры!» (16+).
0.25 «Грань». Серыял (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 17.45 Немагчымае (16+).
8.30 Сківіцы (16+).
11.05 Калі свякроў — монстр (16+).
13.15 Дарагі Джон (16+).
15.30 Паляўнічыя на прывідаў-2 (12+).
20.10 Нявеста, якая збегла (16+).
22.25 Сківіцы-2 (16+).
0.40 Целаахоўнік (18+).
2.35 Пасляясельныя разгром (18+).
4.05 Браты Блюз 2000 (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Міфы (16+).
8.10 Пра што гавораць мужчыны (16+).
10.05 Пра жонку, мару і яшчэ адну... (12+).

11.30 Рэспубліка ШКІД (0+).
13.30 Метро (16+).
16.10 Любоў-маркоў (12+).
18.20 Горад. (16+).
20.25 Вікінг (12+).
23.00 Код апакаліпсіса (16+).
1.10 Шапіто-шоу: каханне і сяброўства (18+).
3.00 Першы пасля Бога (16+).
4.45 Білет на Vegas (16+).

National Geographic

6.00, 5.35 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
6.25 Дзікі тунец. (12+).
8.50, 11.50 Неверагодны доктар Пол. (16+).
12.35, 14.55, 3.10 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
15.40 11.9 Самая доўгая вайна. (16+).
17.10, 20.25, 1.30 9/11: пажарная брыгада ў эпіцэнтры. (16+).
18.00, 22.00 Асушыць акіян. (16+).
19.35, 0.45 Секунды да катастрофы. (16+).
21.10, 2.20 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
23.35 Katie's New Face. (18+).
0.00 9.11: выратавальныя аперацыі. (16+).

Discovery

8.00, 20.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 2.00 Чыгунка Аўстраліі (16+).
12.00 Скарб Купера (12+).
13.00 Голыя і напалоханыя (16+).
14.00 Зорнае выжыванне (16+).
15.00 Мяцежны гараж (12+).
16.00 Металаломшчыкі (12+).
17.00 Бітвы за кантэйнеры (12+).
21.00 Як гэта зроблена? (12+).
21.30 Штучны інтэлект і мы (12+).
23.00 Тэхнагеніка (12+).
0.00, 7.10 Вулічныя гонкі (16+).
2.55 Найлепшы мадэліст (12+).
3.50 Махінатары (12+).
4.40 Каралі грузавікоў (12+).

У праграме магчымы змяненні.
Перадрукоўка праграмы забаронена.

Беларусь 1

6.40, 16.35 Меладрама «Патрэбны мужчына». (16+).
8.30 Маршрут пабудаваны. Лагойск. (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал». (12+).
9.45 Гісторыі выратавання. (12+).
10.25 Народная раніца. (6+).
11.05 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага». (12+).
13.10 Меладрама «Калі мяне пакахаеш ты». (16+).
15.15 Твой горад.
15.30 «Сваты». Жыццё без грыму». (12+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Меладрама «Насуперак лёсу». (16+).

Беларусь 2

6.55 Камедыя «Водные жыццё». (12+).
8.50, 19.45 Тэлебарометр.
8.55 «Свет навыварат». Японія. (16+).
9.50 «На нажах. Атэлі». (16+).
10.50 «Спатканне для мамы». (12+).
11.50 М/с «Качыныя гісторыі». (0+).
13.05 Фэнтэзі «Вялікі і добры велікан». (12+).
15.05 «Тата папаў». (16+).
17.35 «Бітва экстрасэнсаў». 17-ы сезон. (16+).
20.15 «Вяселле ўсляпую». (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
23.05 «Арол і рэшка». Юбілейны. (16+).
0.05 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).

Беларусь 3

7.35, 22.55 «Святыні Беларусі».
8.00, 12.40, 20.15 Навіны культуры.
8.15, 13.00, 20.30 «Гэты дзень».
8.20 М/ф (0+).
8.40 «Бландзінка за вуглом». Камедыя (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Ножкі ў фасолі, яблычны дэсерт.
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.50 «Майстры і куміры». Народная артыстка Беларусі Марыя Захарэвіч.
13.05 «Яны змагаліся за Радзіму». Драма (12+).
15.25 «Жывая культура». Побытавы танец «Полька спораўская» вёскі Спорава Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці.
15.50 Фальклорная група «Купалінка». Юбілейны канцэрт.
17.00 «Апошні бранявоезд». Драма (16+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Вяртанне Будулая». Маст. фільм. (12+).
22.15 «Легенды кіно». Аляксандр Абдулаў (12+).
23.20 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Барыс Луцэнка.

Беларусь 5

7.00 Тэніс. WTA. Хірасіма. Фінал.
9.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Тотэнхэм» — «Ліверпуль».
11.00, 14.45 Спорт-мікс.
11.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Крысціянстат» (Швецыя) — БГК імя Мяшкова (Беларусь).
12.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Дынама-Мінск».
14.55 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.
16.45 Гульні «навырост».
17.20 Піт-стоп.
17.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Эвертан» — «Вест Хэм». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.55 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Брэст) — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.55 Вынікі тыдня.
22.40 Барацьба. Міжнародны турнір на прызы А. Мядзведзя. Фіналы.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Дэтэктыў «Тайна «Чорных Драздоў» (12+).
08.45 М/с «Смяшарыкі. ПІН-код».
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Здароўе» (16+).
10.30 «Бесталковыя нататкі» (12+).
10.50 «Слова гонару» (12+).
11.40 «Ералаш» (6+).
12.00 Серыял «Родныя людзі» (12+).
16.20 «Я магу!» (12+).
18.20 «Лепш за ўсіх!» (6+).
20.00 «Контуры».
21.05 «Прафесійная серада» (12+).
21.25 Міжнародны музычны фестываль «Спёка». Гала-канцэрт (12+).
23.05 Маст. фільм «Палі!» (16+).

СТБ

6.25 «Схаваная пагроза» (16+).
8.05 «Няўдачнікаў. NET» Серыял (16+).
10.30 «Цэнтральны рэгіён».
11.00 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
13.40, 16.40, 20.35 «Дзяржаўная граніца». Серыял (12+).
19.30 «Тыдзень».
22.25 «Дакументальны спецпраект» (16+).
0.40 «Зялёны тэатр» у Земфіры». Фільм-канцэрт (16+).

МІР

6.00, .6.45, 8.05 М/ф (0+).
6.30 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
7.15 «Ведаем рускую» (6+).
8.30 Маст. фільм «Дамы запрашаюць кавалераў» (6+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Культ/Турызм» (16+).
11.15 «Здабытак рэспублік» (12+).
11.45 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
12.15, 16.15, 19.30 Серыял «Балабол». (16+).
18.30, 0.00 «Разам».
21.40, 1.00 Маст. фільм «Па сямейных абставінах» (6+).
1.20 Маст. фільм «Разамназаўсёды». (16+).
4.45 Маст. фільм «Садко» (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Пакой смеху».
7.30 Маст. фільм «Прабач».
08.50 Серыял «Лорд. Сабакапаліцэйскі».
10.30 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна» (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).
14.00 Пакой смеху.
14.45 Маст. фільм «Бландзінка за вуглом».
16.15 «Сваты-2012» (12+).
18.10, 21.45 Маст. фільм «Ні за што не здамся». (12+).
20.00 Весткі тыдня.
23.55 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.45 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.40 «Астрапрагноз».
5.45 «Ты супер» (6+).
8.00, 10.00, 16.00 «Сёння».
8.20 «Аднойчы...» (16+).
9.00 «Іх норавы» (0+).
9.20 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
12.05 «Дачны адказ» (0+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.15 Серыял «Двое з пісталетамі» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.10 Серыял «Шаман. Новая пагроза» (16+).
21.40 «Зоркі сышліся» (16+).
23.15 «Ты не паверыш!» (16+).
0.10 «Зразумець і абясшкодзіць». (12+).

8 канал

7.00, 16.20, 19.05, 21.00, 0.05 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15 Дак. фільм «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Красная Шапка супраць зла».
9.25 «Утрындия».
9.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
10.00 Камедыя «Геній» (12+).
12.40 Драма «Дэжавю» (16+).
14.45 Прыгоды «Смерць сярод айсбергаў» (16+).
16.25 «Стыльняшка».
16.30 «Глядзім усёй сям'ёй». Камедыя «Пастка для здані» (12+).
18.10 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.10 Драма «Харысты» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Фантастыка «Бездань» (16+).

ВТБ

6.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
7.05 М/ф «Тры каты» (0+).
7.30 М/ф «Машыны казкі» (0+).
7.55 М/ф «Наватары» (6+).
8.20 «Ералаш» (6+).
9.00, 18.00, 22.00 «Уральскія пельмені» (16+).
11.10 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.05, 3.35 Серыял «Мамачкі» (16+).
13.10, 1.30 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё» (12+).
15.50 Серыял «Вялікая гульня» (16+).
18.30 «Саюзнікі» (16+).
20.00 Камедыя «Мільянер панявольі» (12+).
23.00 Серыял «Зніклая» (16+).
0.00 Серыял «Дах свету» (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква дадная.
7.05 «Эфект матылька». Дак. серыял.
7.35 Колер часу. Павел Фядотаў.
7.50 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм.
9.00, 17.45 Гістарычныя канцэрты. Бэла Рудэнка.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 ХХ стагоддзе. «Мурманск-198». Аўтарскі фільм Ю. Візбара.
12.10 «Палех». Дак. фільм.
12.20, 18.40, 0.40 Улада факта. «Эліта і ўлада».
13.00, 16.40, 2.35 Сусветныя скарбы.
13.20 «Лінія жыцця». Ігар Скляр.
14.15 «Каця і прынц. Гісторыя адной выдумкі». Дак. фільм.
15.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
15.40 «Агора». Ток-шоу.
17.00, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
17.45 Гістарычныя канцэрты. Бэла Рудэнка.
19.45 «Галоўная роля».
20.05 «Правілы жыцця».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Ступені цывілізацыі. «Жанна д'Арк, пасланая вышэйшай сілай». Дак. фільм.
21.40 «Саці. Нясумная класіка...»
23.10 «Тыцыян і іншыя ...».
0.00 «Тэорыя выбуху. Анатоль Істратаў». Дак. фільм.
1.25 «Pro memoria». «Азы і Узы».

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Васіліса Прыгожая». (6+).
7.05, 17.25, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 1.10, 3.45 Музычная настальгія (12+).
7.40 Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Задорнавым. «У кожным жарце ёсць доля... жарту». 1992 год (12+).
8.50 М/ф «У сінім моры, у белай пене». (12+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 Маст. фільм «Ніхто не заменіць цябе». (16+).
11.10 «Музычны рынг». «АукцЫон» і «Своя игра». 1989 год (12+).
12.00 «Вакол смеху». «Спорт. Які лік?» 1980 год (12+).
13.30 «Што? Дзе? Калі?» Фінальная гульня 1985 года (тайм другі) (12+).
14.25 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
15.05 Маст. фільм «Вышэй за Радугу». (12+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Самвыдат». 2004 год (18+).
19.30 Маст. фільм «Бераг яго жыцця». 1-я серыя. (16+).
21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
0.05 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1967. 1-я частка. 2008 год (12+).
1.25 «Шынок «13 крэслаў». 1973 год (12+).
2.45 М/ф «Прыгоды парасяці Фунціка». (6+).
4.00 «Колба часу» (16+).
5.05 «Песня-87». 4-я частка (12+).

EuroSport 1

4.00, 23.30 Скачкі з трампліна. Летні Гран-пры.
5.00, 13.00 Тэніс. US Open. Мужчыны. Фінал.
6.30 Веласпорт. Гран-пры.
8.00 Тэніс. US Open. Жанчыны. Фінал.
9.30, 14.25, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
18.00, 21.00, 1.00 Велаcпорт. «Вуэльта».
18.30 Алімпійскія гульні. «Зямля легендаў».
19.00 Алімпійскія гульні. «Зала Славы».
20.00 Конны спорт. Rolex Grand Slam.
21.45 Тэніс. US Open.
22.45 Watts.
23.00, 0.30 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.

Кінакамедыя

1.00 Па версіі Барні. (16+).
3.35 Залікoвы выкладчык. (16+).
5.55 100 мільёнаў еўра. (16+).
7.45 Крывёю і потам: анаболікі. (16+).
10.15 Адной левай. (12+).
11.55 Вялікі тата. (12+).
13.40 Самы лепшы дзень. (16+).
15.45 Джэй і Маўклівы Боб наносяць удар у адказ. (16+).
17.40 З рэчамі на вылет! (16+).
19.30 Энцыклапедыя разводаў. (16+).
21.05 Каханне без перасадак. (16+).
22.55 Аднакласнікі. (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.50 «10 самых» (16+).
8.20 «Доктар І...» (16+).
8.50, 19.00, 2.10 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.30, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.10 «Асцярожна, махляры!» (16+).
12.40 «Без падману» (16+).
13.30 «Сёмы госць». Маст. фільм (12+).
15.20, 21.50 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.20 «Мой герой» (12+).
17.10 «Развітанне» (16+).
18.05 «Уцёкі з таго свету». Дак. фільм (16+).
20.45 «Мой найлепшы вораг». Серыял (12+).
22.45 «Уся праўда» (16+).
23.20 «Грань». Серыял (16+).
0.10 «Копы ў спадніцах». Камедыя (16+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

ТБ1000

6.10, 16.50 Аляксандр (16+).
9.30 Жонка падарожніка ў часе (16+).
11.35 Секс у вялікім горадзе-2 (16+).
14.25 Трошкі жанатыя (16+).
20.10 Незвычайныя прыгоды Адэль (12+).
22.15 Экстрасэнс (16+).
0.20 Скрыжалі лёсу (16+).
2.25 Анархісты (18+).
4.10 Мой хлопчык (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Востраў (16+).
8.30 Вій (12+).
11.00 Уладар сноў (16+).
12.35 Зорка і смерць Хаакіна Мур'еты (6+).
14.20 Тата (12+).
16.20, 4.20 Грамадзянка Кацярына. 1-2-я серыі (12+).
18.20 Чэмпіёны (12+).
20.20 Унук касманаўта (12+).
22.05 Сведкі (12+).
0.20 Мама, не бядуй!-2 (16+).
2.30 Блокбастар (12+).

National Geographic

6.00, 10.05, 4.55 Скануючы час. (12+).
6.45, 5.45 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25, 13.15, 17.15, 20.25, 2.40 Аўта-SOS. (12+).
9.15, 16.25, 18.45 Асушыць акіян. (16+).
10.50 Мегазаводы. (12+).
11.40, 14.05, 1.55 Золата Юкана. (12+).
12.25, 22.45 Геній. (16+).
14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
15.35, 19.35, 0.25 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.10 Тайны святых каўчэгаў. (16+).
23.35 Уварванне на Зямлю. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 0.00 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 23.00, 5.30 Бітва за нерухомасць. (12+).
10.00, 16.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00 Паляўнічыя на рэліквіі. (16+).
12.00, 18.00 Маланкавыя катастрофы. (16+).
13.00 Скарб Купера. (12+).
14.00, 3.50 Забытая інжынерыя. (12+).
19.00 Як працуюць машыны. (12+).
1.00, 4.40 Смяротны ўлоў. (16+).
2.00 Не спрабуйце паўтарыць. (16+).
2.55 Вулічныя гонкі. (16+).
6.20 Хуткія і гучныя. (12+).
7.10 Голыя і напалоханыя. (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.10** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.50 «Зона Х». (16+).
8.50 Слова мітрапаліта Паўла на дзень Усячэння галавы Іаана Прадцечы.
9.10, 22.10 Серыял «След». (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Кладоўка жыцця». (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Бяссмертнік». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж. (12+).
0.30 Сфера інтарэсаў.
1.30 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.30 Тэлебарометр.
9.05, 19.35 Серыял «Зразумець. Дараваць». (16+).
10.15, 17.25 Серыял «Стаматолаг». (16+).
12.30 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
13.35 «Спатканне з будучыняй». (16+).
14.35 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).
15.10, 22.15 Серыял «Субота». (12+).
16.15, 0.20 Нічога сабе ныоз. (12+).
16.20, 0.25 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект. (12+).
17.05 «Халі-галі». Скетчкам. (16+).
20.40 «Вяселле ўсляпую». (16+).
22.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
23.20 «Арол і рэшка»». Юбілейны. (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабрараначк».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Грыбкі.
8.05, 12.00, 20.00 Навіны культуры.
8.20, 12.15, 20.15 «Гэты дзень».
8.25, 17.40 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм. (12+).
9.35, 18.50 «Апошні дзень». Нона Мардзюкова (12+).
10.15 «Люблю і памятаю». Народны артыст РСФСР Міхаіл Казакоў.
10.55, 16.30 «Пятля». Маст. фільм. (12+).
12.50 «Запіскі на палях». Кандрат Крапіва: чалавек, які смяяўся....
13.20 «Эти глаза напротив...» Вечар памяці Валерыя Абадзінскага.
14.50, 21.55 «Вызваленне». «Штурм Рэйхстага» (12+).
15.15, 21.05 «Ліквідацыя». Маст. фільм. (16+).
16.05 «Партызаны». Канстанцін Заслонаў (12+).
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.20 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.20 «Свята далёкай зоркі». Памяці мастака Івана Карасёва.
22.45 «Залаты шлягер — 2017». Квенцін Мур. Сусветныя хіты.

Беларусь 5

7.10 Футбол. Кваліфікацыя да ЧЕ-2019. (U-21) Беларусь — Харватыя.
9.05 Легенды сусветнага спорту.
9.35 Час футбола.
10.20 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Ёкерыт» (Хельсінкі).
12.30 Спорт-мікс.
12.40 Лёгкая атлетыка. Кантынентальны кубак—2018.
16.00 Піт стоп.
16.30 Водная пола. Чэмпіянат Еўропы. U-19. 1/2 фіналу.
17.45 Трэніровачны дзень.
18.15 Спорт-кадр.
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Юнацтва-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.15 Спорт-цэнтр.
21.30 Футбол. Ліга нацый. Малдова — Беларусь. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
23.35 Футбол. Ліга нацый. Агляд гульнявога дня.
0.10 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 11 верасня. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 Серыял «А ў нас у дварь...» (12+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+).
15.35, 16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу! з «Еўраопт»».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Шпік». (12+).
22.10 Серыял «Вузкі мост» (12+).
0.10 «Вячэрні Ургант» (16+).
0.50 «Начныя навіны».

СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.25 «Захоп». Серыял (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Схаваная пагроза» (16+).
15.35, 16.50 «Разведчыцы». Серыял (16+).
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.15 «Глядзець усім!» (16+).
0.40 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00, 19.20, 3.55 Серыял «Кодэкс гонару». (16+).
6.35 «Вой, мамачкі!» (12+).
7.10 Маст. фільм «Дуэль» (12+).
9.00, 2.00 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.15, 13.15 Серыял «Дзве легенды». (16+).
14.00, 1.05 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 3.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2». (16+).
22.05 Маст. фільм «Прадказанне» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.45, 14.35, 20.40 Серыял «Чаўночніцы. Працяг» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека» (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава». (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 «Сёння».
6.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.35 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Пчаляр» (16+).
13.25, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05, 16.35 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Пёс» (16+).
0.15 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.15, 21.00, 0.20 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.35 Серыял «База» (16+).
8.00 Серыял «Ускосныя доказы» (16+).
9.00, 19.20 Серыял «Заложнік» (16+).
10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
11.00, 17.45 Серыял «Сакратар» (16+).
12.30 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Мегрэ» (16+).
14.05 «Героі коміксаў на экране». Трылер «Жанчына-кошка» (12+).
16.00 «Мультпарад» (0+).
16.10 Дак. фільм «Малыя» (0+).
16.50 Серыял «Дама пад вэлюмам» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.15 Фантастыка «Дзень незалежнасці» (12+).

ВТБ

6.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.40 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00, 3.50 М/ф «Тры каты» (0+).
9.20 М/ф «Машыны казкі» (0+).
9.45 М/ф «Наватары» (6+).
10.10 «Ералаш» (6+).
10.40 «Саюзнікі» (16+).
12.10 Анімацыйны фільм «Мартышкі ў космасе» (6+).
13.50 Фантастыка «Людзі ў чорным» (12+).

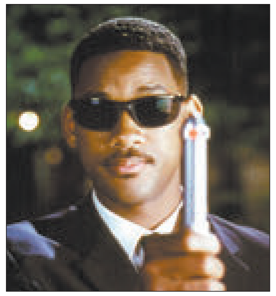

15.50 Фантастыка «Людзі ў чорным-2» (12+).
17.35 Фантастыка «Людзі ў чорным-3» (12+).
19.40 Баявік «Сацыяльная сетка» (12+).
22.10 «Уральскія пельмені» (16+).
23.50 Жахі «Шэсць дэманаў Эмілі Роўз» (18+).
2.10 «Хачу верыць!» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.05 «Восеньскія ранішнікі». Маст. фільм.
9.20 «Метамарфозы». «Мяжа». «Рыкі-Цікі-Таві». М/ф.
10.05 «Лёсы перакрыжавання». Дак. серыял.
10.35 Да юбілею Тацццяны Даронінай. «Яшчэ раз пра каханне». Маст. фільм.
12.10 «Эфект матылька». Дак. серыял.
12.35 «Чыстая перамога. Штурм Новарасійска».
13.15 «Дзікая прырода астравоў Інданезіі». Дак. фільм.
14.10 «Першыя ў свеце».
14.25 «Тарзан. Гісторыя легенды». Дак. фільм.
15.20 Канцэрт «Летнім вечарам у парку палаца Шонбрун».
16.45 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял.
17.15 Кіно на ўсе часы. «Скрыпач на даху». Маст. фільм.
20.15 «Апошні парад «Беззапаветнага».
21.00 «Агора». Ток-шоу.
22.00 Квартэт 4х4.
23.40 «2 Вернік 2».
0.35 «Як вас цяпер называць?» Маст. фільм.
2.10 «Шукальнікі». «Неверагодныя прыгоды «Балерыны» на даху».

Настальгія

6.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока». «Глядзячы ў цэнтр». 2006 год (16+).
6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 12.55, 14.30, 15.45, 17.00, 19.35, 23.15, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.20 Тэлефільм «Вір». (16+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Нараджаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1972. 1-я частка. 2012 год (12+).
13.20 «Вакол смеху». Тэма: «Талент і прызванне». 1981 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 Маст. фільм «Мара». (12+).
19.50 «У суботу ўвечары». 1986 год (12+).
21.00 «Быў час». 2009 год (16+).
22.00 Маст. фільм «Верыш, не верыш». (16+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Тацянай Візбар. 2007 год (12+).
1.00 Маст. фільм «Бераг яго жыцця». 3-я серыя. (16+).
2.05 Фільм-канцэрт «Вячэрнія мелодыі». 1985 год (12+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 14.50, 17.00, 21.05, 1.00 Веласпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00, 19.00, 0.05, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
12.05 Конны спорт.
13.35, 22.30 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
23.00 Ралі.
23.15 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.

Кінакамедыя

1.10 Змешаныя пачуцці. (16+).
2.45 Прыдуркі. (16+).
4.15 З рэчамі на вылет! (16+).
6.00 Марафон для трох грацый. (12+).
9.40 Энцыклапедыя разводаў. (16+).
11.20 Адной левай. (12+).
12.55 Самы лепшы дзень. (16+).

15.00 1 + 1. (16+).
17.15 2 + 1. (16+).
19.30 Спадарыня пакаёўка. (12+).
21.25 Дзяўчына з Джэрсі. (16+).
23.25 Каханне без перасадак. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
10.35 «Заўтра сёння» (12+).
11.05, 5.20 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
11.50, 1.15 «Усё яшчэ будзе». Серыял (12+).
15.30 «Гараж». Трагікамедыя (12+).
17.20 «Папялушка. Поўны напэрад». Анімацыйны фільм (12+).
18.45 «Вокладка» (16+).
19.20 «10 самых» (16+).
19.55 «Каралева пры выкананні». Маст. фільм (12+).
21.50 «Бітва Тытанаў». Фэнтэзі (16+).

23.40 «Грань». Серыял (16+).
4.35 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10 Адчайны (16+).
8.25 Тыгр, які крадзецца, дракон, які стаіцца (12+).
10.55 Дывергент-2: інсургент (12+).
13.25 У пагоні за шчасцем (12+).
15.55 Паляўнічыя на прывідаў (12+).
18.10 Ілгун, ілгун (12+).
20.10 Калі свякроў — монстр (16+).
22.10 Скіцы (16+).
0.30 Каханне і страсць. Даліда (18+).
2.45 Такса (18+).
4.15 Паляўнічыя на прывідаў-2 (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Нябесны суд (16+).
8.15 Вяселле (16+).
10.20 Пра любоff (16+).
12.30 Каін XVIII (6+).
14.25 Заўтра раніцай (12+).
16.05 Жаніх (12+).
17.55 Метро (16+).
20.30 Міфы (16+).
22.25 Пра што гавораць мужчыны (16+).
0.20 Горад. (16+).
2.20 Ласкавы май (16+).
4.20 Любоў-маркоў (12+).

National Geographic

6.00, 5.40 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
6.20 Дзікі тунец. (12+).
8.45 Інстынкт выжывання. (16+).
13.20, 2.35, 4.55 Аўта-SOS. (12+).
15.40, 19.35 Секунды да катастрофы. (16+).
16.25, 20.20, 1.50 9.11: выратавальныя аперацыі. (16+).
17.10, 21.10 11 верасня: вачыма сведкаў. (16+).
18.00, 22.00 Апошнія крокі Гітлера. (16+).
18.45, 22.45 Другая сусветная вайна: пекла пад вадой. (16+).
23.30 Апакаліпсіс: Другая сусветная вайна. (16+).
0.20 11.9 Самая доўгая вайна. (16+).

Discovery

8.00, 1.00 Металаломшчыкі. (12+).
9.00 Як гэта зроблена? (12+).
9.30 Штучны інтэлект і мы (12+).
11.00, 2.55 Загадкі планеты Зямля (16+).
12.00, 2.00 Забытая інжынерыя (12+).
13.00, 7.10 Найлепшы мадэліст (12+).
14.00 На краі зямлі (16+).
15.00 Тэхнагеніка (12+).
16.00 Прапажы на продаж (16+).
19.00 Тэхаскі метал (12+).
23.00 Махінатары (12+).
0.00 Зорнае выжыванне (16+).
3.50, 6.20 Голыя і напалоханыя (16+).

Беларусь 1

6.15 Існасць.
6.40 **Меладрама «Патрэбны мужчына». (16+).**
8.30 Кулінарная дыпламатыя. (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 Маршрут пабудаваны. Салігорск. (12+).
9.50 Здароўе. (12+).
10.45 Дача. (12+).
11.20 «Зона Х». Вынікі тыдня. (16+).
12.10 «50 рэцэптаў першага». (12+).
12.50, 15.45 Меладрама «Ні слова пра каханне». (16+).
15.15 Краіна.
17.25 Меладрама «Наперакор лёсу». (16+).
21.00 Панарама.
21.45 Меладрама «Хлусня дзеля выратавання». (12+).
1.05 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі». (0+).
7.15 Фільм для дзяцей «Каралеўскае абяцанне». (6+).
8.45, 21.55 Тэлебарометр.
8.50 Камень, нажніцы, папера. (16+).
9.25 «Спатканне з будучыняй». (16+)
10.20 «ЖаннаДапамажы». (16+).
11.20 Анімацыйны фільм «Монстры на канікулах». (12+).
12.50 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
13.50 Камедыя «Воднае жыццё». (12+).
15.50 Капейка ў капейку. (12+).
16.25 «Абмен жонкамі». (16+).
17.40 Трылер «Ілюзія палёту». (16+).
19.20 Фэнтэзі «Вялікі і добры велікан». (12+).
21.20 Сыграй мяне, калі зможаш. (12+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
22.05 «Вярніце мне прыгажосць». (16+).
23.20 «Арол і рэшка». Юбілейны. (16+).
0.20 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.25, 20.15 Навіны культуры.
8.15, 15.45, 20.30 «Гэты дзень».
8.20 М/ф (0+).
8.50 «Вяртанне Будулая». **Маст. фільм. (12+).**
10.00 «Жывая культура». Побытавы танец «Полька спараўская» вёскі Сporава Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці.
10.25 «Беларуская кухня». Жулікі па-далецку.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.20 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
11.45 «Апошні браняпоезд». Драма (16+).
15.00 «Навукаманія» (6+).
15.50 «Каралеўства крывых люстэркаў». Фільм — дзецям (6+).
17.05 «Класіка — гэта класна!» Праграма для дзяцей з удзелам Дзяржаўнага камернага аркестра Рэспублікі Беларусь.
17.55 «Легенды кіно». Аляксандр Абдулаў (12+).
18.35 «Бландзінка за вуглом». Камедыя (12+).
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Яны змагаліся за Радзіму». Драма (12+).
23.25 А. Рыбнікаў. «Юнона» і «Авось». Спектакль Дзяржаўнага музычнага тэатра Беларусі.

Беларусь 5

7.00 Тэніс. WTA. Хірасіма. 1/2 фіналу.
11.05 Спорт-мікс.
11.15 Вялікі спорт.
12.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
12.30 Трэніровачны дзень.
13.00 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.
14.00 Тэніс. Кубак Дэвіса. Расія — Беларусь. Матчы адзіночнага і парнага разрадаў.
18.25 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Дынама-Мінск». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.25 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Крысціянстат» (Швецыя) — БГК імя Мяшкова (Беларусь). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.05 Змешаныя адзінаборствы. UFC. А. Арлоўскі — Ш. Абдурахімаў.
23.30 Барацьба. Міжнародны турнір на прызы А. Мядзведзя. Фіналы.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 «Іграй, гармонь любімая!» (6+).
08.00 Да юбілею Міхаіла Таніча. «На тебе сошелся клином белый свет...» (12+).
9.10 М/с «Смяшарыкі. Новыя прыгоды» (0+).
9.30 «Бонсцік-квэст па Беларусі» (6+).
9.50 Фільм — дзецям «Вялікая прыгода Осі і Тэда» (6+).
11.40 «Ералаш» (6+).
12.00 «ДОстояние РЕспублики»: Міхаіл Таніч (12+).
13.45 Памяці Міхаіла Таніча (12+).
14.50, 16.20 «Не забывай». Песні Міхаіла Таніча (12+).
17.20 «Эксклюзіў» (16+).
18.50 «Сёння ўвечары» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
20.45 «Метэагід».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
21.10 «Сёння ўвечары» (16+).
22.50 «КВЗ». Прэм'ер-ліга. Фінал (16+).
0.30 Драма «Выхаванне жорсткасці ў жанчын і сабак» (12+).

СТБ

6.25 «Анфас».
6.45 «Схаваная пагроза» (16+).
8.20 «Самая карысная праграма» (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.30 «Вялікі горад».
11.00, 13.45, 16.50, 20.10 «Разведчыцы». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
20.00 «СТБ-спорт».
23.00 Дакументальны спецпраект (16+).
23.50 «Шатун». Серыял (16+).

МІР

6.00, 6.45 М/ф (0+).
6.30 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
7.15 «Саюзнікі» (16+).
7.45 «Такія дзіўныя» (16+).
8.15 Маст. фільм «Садко» (6+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Вой, мамачкі!» (12+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.45 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
12.15, 16.15, 19.15 Серыял «Балабол». (16+).
20.50 Серыял «Буду верная жонкай». (16+).
0.50 Маст. фільм «Аддам жонку ў добрыя рукі» (16+).
2.40 Маст. фільм «Налева ад ліфта» (12+).
4.10 Маст. фільм «Рассеяны» (0+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі. Субота».
11.00 Весткі.
11.20 «Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк».
11.50 «Пяцёра на аднаго» (12+).
12.35 Маст. фільм «Водпуск летам».
14.20 Маст. фільм «Страчанае шчасце».
16.00 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+).
18.05 «Суботні вечар».
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.45 «Прывітанне, Андрэй!» (12+).
22.30 Маст. фільм «Сухар». (12+).
01.30 Урачыстае закрыццё Міжнароднага конкурсу маладых выканаўцаў «Новая хваля — 2018».

НТБ—Беларусь

5.45 «Астрапрагноз».
5.50 «Ты супер» (6+).
8.00, 10.00, 16.00 «Сёння».
8.20 «НЗ.by».
8.50 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.25 «Вялікі сэлфі-тур» (12+).
10.25 «Галоўная дарога» (16+).
11.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
12.10 «Кватэрнае пытанне» (0+).
13.20 «Паедзем, паядзім!» (0+).
14.15 Серыял «Двое з пісталетамі» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
18.10, 20.45 Маст. фільм «Небяспечнае каханне» (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
23.25 Баявік «Антыкілер ДК» (16+).

8 канал

7.00, 18.55, 21.10, 1.00 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15 Дак. фільм «Дзецям пра звярынят» (6+).
7.45 М/ф «Захавальнікі сноў» (0+).
9.25 «Утрэндия» (0+).
9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
9.40 Серыял «Англійскае забойства» (12+).
11.10 Дэтэктыў «Уік-энд» (16+).
12.50 Трылер «Перавал Касандры» (0+).
15.00 «Стыльняшка».
15.05 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Упс».
16.30 Меладрама «Карнавал» (12+).
19.00 Драма «Цунамі» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.00 «Фэшн is my прафэшн».
21.15 Баявік «Перамагчы ўсляпую» (16+).
23.20 Драма «Гісторыя выратавання» (16+).

ВТБ

6.00, 0.00 Серыял «Дах свету» (16+).
7.05 М/ф «Тры каты» (0+).
7.25 М/ф «Машыны казкі» (0+).
7.50 М/ф «Наватары» (6+).
8.15 «Ералаш» (6+).
8.40, 23.00 Серыял «Зніклая» (16+).
9.45 Камедыя «Мільянер паняволі» (12+).
11.45 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.05, 3.35 Серыял «Мамачкі» (16+).
13.10, 1.30 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё» (12+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 21.55 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Вялікая гульня» (16+).
20.00 Камедыя «Вялікі тата» (12+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква Жаўтоўскага.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 Колер часу. Мікеланджэла Буанароці. «Страшны суд».
7.50 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм, заключная серыя.
9.00, 17.45 Гістарычныя канцэрты. Зураб Саткілава.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 XX стагоддзе. «Майстры мастацтваў. Народны артыст СССР Юрый Якаўлеў». 1987 год.
12.20, 18.40, 0.40 «Тым часам. Сэнсы».
13.10 95 гадоў з дня нараджэння Рыгора Баклане. «Экалогія літаратуры».
14.00 «Жанна д'Арк, пасланая вышэйшай сілай». Дак. фільм.
15.10 «Пятае вымярэнне».
15.40 Пакажам люстэрка прыродзе... «Гульні розуму». Фільм першы.
16.05 «Белая студыя». Сяргей Юрскі.
16.45 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
17.00, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Ступені цывілізацыі. «Ці была вінаватая Марыя Антуанета?» Дак. фільм.
21.40 Штучны адбор.
23.10 «Тыцыян і іншыя...»
0.00 «Падземныя палацы для праваднікоў і сініцы». Дак. фільм.
2.35 Сусветныя скарбы.

Настальгія

6.00 «Вакол смеху». «Спорт. Які лік?» 1980 год (12+).
7.30 «Што? Дзе? Калі?» Фінальная гульня 1985 года (тайм другі) (12+).
8.25 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
9.05 Маст. фільм «Вышэй за Радугу». (12+).
11.25, 12.55, 14.30, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 1.10 Музычная настальгія (12+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Самвыдат». 2004 год (18+).
13.30, 19.30 Маст. фільм «Бераг яго жыцця». (16+).
15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Міжрэгіянальная дэпутацкая група». 2005 год (12+).
0.00 Маст. фільм «Васіліса Прыгожая». (6+).
1.40 Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Задорнавым. «У кожным жарце ёсць доля... жарту». 1992 год (12+).
2.50 М/ф «У сінім моры, у белай пене». (12+).
3.00 «Быў час». 2009 год (16+).
4.00 Маст. фільм «Ніхто не заменіць цябе». (16+).
5.10 «Музычны рынг». «АукцЫон» і «Своя игра». 1989 год (12+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 15.05, 21.15, 1.00 Велаcпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00, 19.00, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
13.00 Алімпійскія гульні. «Зямля легендаў».
13.30 Стральба з лука. Чэмпіянат Еўропы.
14.35 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.
18.45 Велаcпорт. «Вуэльта»-экстра.
20.30 «Найлепшае з коннага спорту».
22.30 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche.
23.00 Аўтаспорт. Серыя WTCC.
23.15 Аўтагонкі. ESET V4 Cup.
23.30 Ралі.
0.20 Тэніс. US Open. Жанчыны. Фінал.

Кінакамедыя

0.50 Неразважлівы. (16+).
2.40 Сёе-тое яшчэ. (16+).
4.40 Змешаныя пачуцці. (16+).
6.20 Татулі без школдных звычак. (16+).
8.20 Усё або нічога. (16+).
10.30 З рэчамі на вылет! (16+).
12.15 Энцыклапедыя разводаў. (16+).
13.55 Клік: з пультам па жыцці. (12+).
15.55 Каханне без перасадак. (16+).
17.50 Прыдуркі. (16+).
19.30 Тупы і яшчэ тупейшы-2. (16+).
21.30 Прачнуўшыся ў Рына. (16+).
23.10 Тэорыя хаосу. (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.45 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.15 «Доктар І...» (16+).
8.45, 19.00, 2.30 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.20, 4.00 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 17.15 «Варажбітка» (12+).
13.00, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
14.55 «Простыя складасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Мой найлепшы вораг». Серыял (12+).
21.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.50, 5.30 «Вокладка» (16+).
23.25 «Грань». Серыял (16+).
0.15 «Байцоўскі клуб». Трылер (18+).

ТБ1000

6.10, 17.25 Дывергент (12+).
8.50 Экстрасэнс (16+).
11.00 Скрыжалі лёсу (16+).
13.10 Незвычайныя прыгоды Адэль (12+).
15.20 Мой хлопчык (12+).
20.10 Ілгун, ілгун (12+).
22.05 Паляўнічыя на прывідаў (12+).
0.15 У пагоні за шчасцем (12+).
2.35 Секс у вялікім горадзе (16+).
5.05 Загадкавая гісторыя Бенджаміна Батана (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Сведкі (12+).
8.30 Унук касманаўта (12+).
10.10 Мама, не бядуй!-2 (16+).
12.15 Герой нашага часу (Бэла) (12+).
14.35 Блокбастар (12+).
16.20, 4.40 Грамадзянка Кацярына. (12+).
18.15 Чэмпіёны: хутчэй, вышэй, мацней (6+).
20.20 Метро (16+).
23.00 Жаніх (12+).
0.55 Абудзі мяне (18+).
2.50 Ну, добры дзень, Аксана Сакалова! (16+).

National Geographic

6.00, 10.00, 5.10 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25, 13.15, 17.15, 20.25, 2.45 Аўта-SOS. (12+).
9.10 Тайны святых каўчэгаў. (16+).
10.50 Мегазаводы. (12+).
11.40, 14.05, 2.00 Золата Юкана. (12+).
12.25, 22.45 Геній. (16+).
14.50, 23.40 9/11: пажарная брыгада ў эпіцэнтры. (16+).
15.35 11 верасня: вачыма сведкаў. (16+).
16.25 Асушыць акіян. (16+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.20 Секунды да катастрофы. (16+).
18.50 9.11: выратавальныя аперацыі. (16+).
19.35, 0.25 Расследаванні авіякатастроф. (16+).

Discovery

8.00, 14.00, 17.00, 22.00, 3.50 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 23.00, 5.30 Бітва за нерухомасць. (12+).
10.00, 16.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00 Паляўнічыя на рэлпквії. (16+).
12.00, 18.00 Маланкавыя катастрофы. (16+).
13.00 Чыгунка Аўстраліі. (16+).
19.00 Як працуюць машыны. (12+).
0.00 На краі зямлі. (16+).
1.00, 4.40 Смяротны ўлоў. (16+).
2.00 Не спрабуйце паўтарыць. (16+).
2.55 Мяцежны гараж. (12+).
6.20 Хуткія і гучныя. (12+).
7.10 Голыя і напалоханыя. (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.05** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.45 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.05 Серыял «След». (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Кладоўка жыцця». (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Бяссмертнік». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 На кантролі Прэзідэнта.
0.25 Сфера інтарэсаў.
1.25 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.25 Тэлебарометр.
9.05, 19.30 Серыял «Сляпая». (16+).
10.15, 17.25 Серыял «Стаматолаг». (16+).
12.25 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
13.35 «На нажах. Атэлі». (16+).
14.35 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).
15.10, 23.30 Серыял «Субота». (12+).
16.15, 0.30 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.35 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект. (12+).
17.05 «Халі-галі». Скетчкам. (16+).
20.45, 22.05 «Тата папаў». (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабранакт».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Зацірка, мачанне.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 17.40 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм. (12+).
9.35, 18.50 «Апошні дзень». Мікалай Яроменка-мал. (12+).
10.15 «Люблю і памятаю». Народны артыст СССР Мікалай Яроменка-ст.
10.55, 16.30 «Пятля». Маст. фільм. (12+).
12.50 «Запіскі на палях». Янка Купала: адзіная Паўлінка.
13.20 Алег Молчан. Песенны цыкл «Малітва» на вершы Янкі Купалы.
14.50, 21.55 «Вызваленне».
«Пражская наступальная аперацыя» (12+).
15.15, 21.05 «Ліквідацыя». Маст. фільм. (16+).
16.05 «Партызаны». Арыядна і Марат Казеі (12+).
19.30 «Артэфакты». Знакамітая манаграфія Казіміра Семяновіча — трактат «Вялікае мастацтва артылерыі».
20.10 «Беларуская кухня». Языкі ў вушах.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.20 «Уладзімір Співакоў запрашае...» Дзяржаўны камерны аркестр «Віртуозы Масквы».

Беларусь 5

7.05 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Юнацтва-Мінск».
9.10 Гандбол. SEHA-Газпрам ліга. «Жалезнічар» (Сербія) — БГК імя Мяшкова (Беларусь).
10.45 Футбол. Ліга нацый. Малдова — Беларусь.
12.45 Футбол. Ліга нацый. Агляд гульнявога дня.
13.15 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.
14.30 Спорт-кадр.
15.00, 18.05 Легенды сусветнага спорту.
15.30 Спорт-мікс.
15.40 Водная пола. Чэмпіянат Еўропы. U-19. Фінал.
17.10 Фактар сілы.
17.45 Козел пра футбол.
18.35 Слэм-данк.
19.10 Авертайм. КХЛ.
19.25 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Спартак» (Масква).
21.50 Спорт-цэнтр.
22.00 Змешаныя адзінаборствы. UFC 228.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 12 верасня. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (12+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Шпік». (12+).
22.10 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
0.10 «Вячэрні Ургант» (16+).
0.50 «Начныя навіны».

СТБ

5.30 «Мінск і мінчане».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.25 «Захоп». Серыял (16+).
12.30 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Схаваная пагроза» (16+).
15.35, 16.50 «Разведчыцы». Серыял (16+).
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.20 «Глядзець усім!» (16+).
0.40 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.00, 19.20, 3.55 Серыял «Кодэкс гонару». (16+).
6.35 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
7.10 Маст. фільм «Прадказанне» (12+).
9.00, 2.00 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.05, 13.15 Серыял «АСА» (16+).
14.00, 1.05 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 3.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2». (16+).
22.05 Маст. фільм «Крызіс Веры» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.45, 14.35, 20.40 Серыял «Чаўночніцы. Працяг» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека» (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава». (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 «Сёння».
6.10 «Цуд тэхнікі» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.35 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Пчаляр» (16+).
13.25, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05, 16.35 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Пёс» (16+).
0.15 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.15, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 22.50 Серыял «База» (16+).
8.00 Серыял «Ускосныя доказы» (16+).
8.50, 19.20 Серыял «Заложнік» (16+).
10.15 «Здароўе».
10.50 Серыял «Сакратар» (16+).
12.25 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Каломба» (12+).
14.00 Маст. фільм «Назад у будучыню» (6+).
16.00 «Мультпарад» (0+).
16.10 Дак. фільм «Дзецям пра звярынят» (6+).
16.40 Серыял «Дама пад вэлюмам» (16+).
17.25 Камедыя «Ідэальная пара» (16+).
20.45 «Вечарніца» (0+).
21.05 Драма «Бель» (12+).

ВТБ

6.00, 0.00 Серыял «Дах свету» (16+).
7.05 М/ф «Тры каты» (0+).
7.25 М/ф «Машыны казкі» (0+).
7.50 М/ф «Наватары» (6+).
8.20 Серыял «Зніклая» (16+).
9.25 Камедыя «Іспанская англійская» (12+).

12.05, 3.35 Серыял «Мамачкі» (16+).
13.10, 1.30 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё» (12+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Вялікая гульня» (16+).
20.00 Камедыя «Клік: з пультам па жыцці». (12+).
22.10 Трылер «Здзелка з д'яблам» (16+).
0.00 «Кіно ў дэталях» (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква студэнцкая.
7.05 «Правілы жыцця».
7.30 «Капітан Нэма». Маст. фільм.
8.35, 17.45 Гістарычныя канцэрты. Пятр Шраер і Святаслаў Рыхтэр.
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Стары наезнік». Маст. фільм.
12.10, 19.10 Сусветныя скарбы.
12.30 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
13.15 «Падземныя палацы для правадыра і сініцы». Дак. фільм.
14.00 «Тампліеры: ахвяры праклятага караля?» Дак. фільм.
15.10 «Пісьмы з правінцыі». Чудава.
15.40 «Гульні розуму».
16.05 «Энігма. Эліна Ганчанча».
16.45 Колер часу. Сандра Батычэлі.
17.00, 22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
19.45 Смехаканстальгія.
20.15 «Шукальнікі». «Неверагодныя прыгоды «Балерыны» на даху».
21.05 «Лінія жыцця». Канстанцін Багамолаў.
23.20 «Кінескоп». 75-ы Венецыянскі МКФ.
0.00 «Культ кіно». «Стойкасць». Маст. фільм.
1.35 «Дзікая прырода астравоў Інданезіі».
2.30 «Пра ракаў». «Аркадзія». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Тацццяна Візбар. 2007 год (12+).
7.00, 1.30 Маст. фільм «Бераг яго жыцця». (16+).
8.05 Фільм-канцэрт «Вячэрнія мелодыі». 1985 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 12.55, 14.30, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 0.55, 2.30, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока». «Глядзячы ў цэнтр». 2006 год (16+).
13.20 Тэлефільм «Вір». (16+).
18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1972. 1-я частка. 2012 год (12+).
19.20 «Вакол смеху». Тэма: «Талент і прызванне». 1981 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).

Eurosport 1

00.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Міжрэгіянальная дэпутацкая група». 2005 год (12+).
4.00, 6.30, 14.50, 17.00, 21.05, 1.00 Веласпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00, 19.00, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
12.05 Конны спорт. Сусветныя конныя гульні. ЗША.
13.35, 22.15, 0.35 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
22.45 Ралі.
23.00 Конны спорт.

Кінакамедыя

1.30 Крывёю і потам: анаболікі. (16+).
3.55 100 мільёнаў еўра. (16+).
5.45 Бамбіза Салман. (16+).
7.40 Прачнуўшыся ў Рына. (16+).
9.25 Тупы і яшчэ тупейшы-2. (16+).
11.25, Біяграфія 1 + 1. (16+).

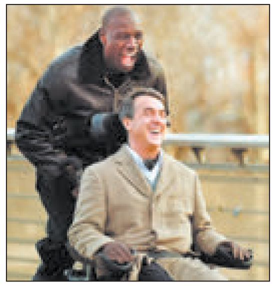

13.40 2 + 1. (16+).
15.55 Адной левай. (12+).
17.30 Джэй і Маўклівы Боб наносяць удар у адказ. (16+).
19.30 З 13 у 30. (12+).
21.20 Любоўны эліксір № 9. (16+).
23.10 Вельмі моцна закаханы. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.45 «У выдатнай форме» (12+).
8.15 «Доктар І...» (16+).
8.45 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.20, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 16.55 «Варажбітка» (12+).
13.00 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
14.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.00 «Мой герой» (12+).
18.40, 0.30 «Лекі ад старасці». Дак. фільм (12+).
20.10 «Бацькоўскае бязмежжа». Камедыя (12+).
22.10 «Бруклінскія паліцэйскія». Маст. фільм (16+).
1.55 «90-я» (16+).
2.40 «Савецкія мафіі» (16+).
3.20 «Закулісныя войны» (12+).
4.00 «Уся праўда» (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 15.45 Скрыжалі лёсу (16+).
8.25 Эрын Брокавіч — прыгожая і рашучая (16+).
11.00 Браты Блюз 2000 (12+).
13.30 Экстрасэнс (16+).
18.00 Незвычайныя прыгоды Адэль (12+).
20.10 Дывергент-2: інсургент (12+).
22.30 Адчайны (16+).
0.35 Тыгр, які крадзецца, дракон, які стаіўся (12+).
2.50 Ілгун, ілгун (12+).
4.15 Паляўнічыя на прывідаў (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Білет на Vegas (16+).
8.15 Першы пасля Бога (16+).
10.15 Агні прытона (16+).
12.35 Кароль Лір. 2-я серыя (6+).
14.05 Ласкавы май (16+).
16.20, 4.20 Мачаха. 1–2-я серыі (12+).
18.10 Сведкі (12+).
20.20 Нябесны суд (16+).
22.15 Вяселле (16+).
0.30 Пра любофф (16+).
2.40 Жаніх (12+).

National Geographic

6.00, 10.05, 4.55 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50, 5.45 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 13.20, 17.15, 20.25, 2.35 Аўта-SOS. (12+).
9.20, 15.40, 19.35, 0.20 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
10.55 Мегазаводы. (12+).
11.45, 14.05, 1.55 Золата Юкана. (12+).
12.30, 22.45 Геній. (16+).
14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
16.25 Асушыць акіян. (12+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.10 Японія: паміж небам і зямлёй. (16+).
18.50 Другая сусветная вайна: асушэнне акіяна. (12+).
23.35 Тайны гісторыі. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 0.00 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00 Бітва за нерухомасць. (12+).
10.00, 16.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00 Паляўнічыя на рэліквіі. (16+).
12.00, 18.00, 7.10 Зроблена з другаснай сыравіны. (16+).
13.00 Металаломшчыкі. (12+).
14.00, 3.50 Зорнае выжыванне. (16+).
19.00 Гіганцкія будоўлі. (12+).
23.00, 5.30 Паляўнічыя на склады. (16+).
0.00 Штучны інтэлект і мы (12+).
1.25, 4.40 Смяротны ўлоў. (16+).
2.25 Маланкавыя катастрофы. (16+).
2.55 Загадкі планеты Зямля. (16+).
6.20 Хуткія і гучныя. (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.20** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х». (16+).
8.50 Слова мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на свята Узвышэння Святога Крыжа.
9.10 Серыял «След». (16+).
10.50, 12.10, 18.40, 19.20 Серыял «Мой любімы прывід». (12+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Бяссмертнік». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Сваты». Жыццё без грыму». (12+).
21.00 Панарама.
21.50 Меладрама «Ні слова пра каханне». (16+).
1.40 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.30 Тэлебарометр.
9.05, 19.35 Серыял «Сляпая». (16+).
10.15, 17.25 Серыял «Стаматолаг». (16+).
12.20 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
13.30, 20.45 «Чалавек-невідзімка». (16+).
14.35 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).
15.10 Серыял «Субота». (12+).
16.15, 0.10 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.15 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект. (12+).
17.05 «Халі-галі». Скетчкам. (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Бітва экстрасэнсаў». 17-ы сезон. (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Смажанка з пеўнем, герас.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 17.20 «Мачаха». Драма (12+).
10.00, 18.50 «Апошні дзень». Міхай Валанцір (12+).
10.35, 16.00 «Прывітанне з фронту». Маст. фільм (12+).
12.20 «Сіла веры».
12.50 «Запіскі на палях». Пятрусь Броўка: лірыка жыцця «вольнага» паэта.
13.15 «Гэта — шчасце». Спявае Аляксандр Саладуха.
14.20 «Партызаны». Пётр Машэраў (12+).
14.50, 21.55 «ВМФ. Хроніка Перамогі». «Лінкор «Марат» (12+).
15.15, 21.05 «Ліквідацыя». Маст. фільм. (16+).
19.30 «Камертон». Оперны спявак, народны артыст Беларусі Сяргей Франкоўскі.
20.10 «Беларуская кухня». Калатуха з блінамі.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.20 «Час кіно». Работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.
22.30 «Мая дыстанцыя». Кінанавела (12+).
23.00 «Без вады». Кінанавела (12+).
23.05 «Нафта». Драма (16+).

Беларусь 5

7.00 Тэніс. WTA. Хірасіма. 1/4 фіналу.
13.30 Авертайм.
14.00, 22.00 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.
16.00 Тэніс. Кубак Дэвіса. Расія — Беларусь. Матчы адзіночнага разраду. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.30 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — ХК «Сочы». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
23.40 Хакей для ўсіх.
0.10 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 14 верасня. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (12+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
15.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20, 18.20 Меладрама «Непрыстойныя танцы» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Удача ў прыдачу!» Дзённік. Спецвыпуск (12+).
21.15 «Голас 60+» (12+).
23.15 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
1.15 «Начныя навіны».

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
9.20, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Захоп». Серыял. Заключныя серыі (16+).
12.30 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.35 «Схаваная пагроза» (16+).
15.30, 16.50 «Дзяржаўная граніца». Серыял (16+).
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Скардзіцца дазваляецца».
20.45 Дакументальны спецпраект (16+).
0.40 Майлі Сайрус: тур «Фееверкі» (16+).

МІР

6.00, 19.20, 3.40 Серыял «Кодэкс гонару». (16+).
6.35 «Як у рэстаране» (12+).
7.10 Маст. фільм «Аддам жонку ў добрыя рукі» (16+).
9.00, 1.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.05, 13.15 Серыял «Буду верны жонкай». (16+).
14.00, 0.15 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.10 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 23.10, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2». (16+).
21.05 Маст. фільм «Падарожжа ў закаханасць» (16+).
03.10 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
05.30 М/ф (0+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.45, 14.35 Серыял «Чаўночніцы. Праця» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека» (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 «Гумарына». (16+).
22.20, 23.10 «Новая хваля — 2018» (16+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
6.10 «Таямнічая Расія» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.20 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Пчаляр» (16+).
13.25, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05, 16.35 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы радзімы» (16+).
21.35 Маст. фільм «Вяртанне» (16+).
23.55 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.15, 21.00, 0.00 «На двор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.15 Серыял «База» (16+).
8.00 Серыял «Ускосныя доказы» (16+).
9.00, 19.20 Серыял «Шукальнік» (16+).
10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
11.00, 17.25 Камедыя «Ідэальная пара» (16+).
12.50 Дэтэктыў «Малінавае віно» (12+).
14.25 Камедыя «Старыя-разбойнікі» (12+).
16.00 «Мультпарад» (0+).
16.10 Дак. фільм «Дзецям пра звяранят» (0+).
16.35 Серыял «Дама пад вэлюмам» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Трылер «Анёл-ахоўнік» (16+).

ВТБ

6.00, 0.00 Серыял «Дах свету» (16+).
7.05 М/ф «Тры каты» (0+).
7.25 М/ф «Машыны казкі» (0+).
7.50 М/ф «Наватары» (6+).
8.15 «Ералаш» (6+).
8.40, 23.00 Серыял «Зніклая» (16+).
9.45 Камедыя «Вялікі тата» (12+).

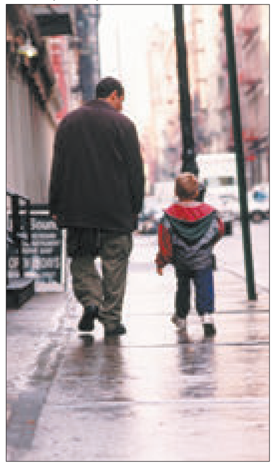

11.45 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.05, 3.35 Серыял «Мамачкі» (16+).
13.10, 1.30 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё» (12+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 22.25 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Вялікая гульня» (16+).
20.00 Камедыя «Прыкінься маёй жонкай» (12+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква тэхнічная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 Колер часу. Аловак.
7.45 «Капітан Нэма». Маст. фільм. 1-я серыя.
9.00, 17.45 Гастрольныя канцэрты. Марыя Біешу.
9.45, 13.10, 16.45 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 ХХ стагоддзе. «Вітражных спраў майстар». Фільм-канцэрт на вершы Андрэя Вазнясенскага. 1985 год.
12.20, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»
13.25 Штучны адбор.
14.05 «Ці была вінаватая Марыя Антуанета?» Дак. фільм.
15.10 «Біблейскі сюжэт».
15.40 «Гульні розуму».
16.05 «Сацы. Нясумная класіка...»
17.00, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Ступені цывілізацыі. «Праўда пра вяшчунствы Настрадамуса». Дак. фільм.
21.35 Юбілей актрысы. «Тацццяна Дароніна. Адкрыцці». Дак. фільм.
23.10 «Тыцыян і іншыя...»
0.00 «Нябесная Кача». Дак. фільм.
2.35 Сусветныя скарбы.

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Самвыдат». 2004 год (18+).
6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 12.55, 14.30, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 5.25 Музычная настальгія (12+).
7.30, 13.30, 19.00 Маст. фільм «Бераг яго жыцця» (16+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Міжрэгіянальная дэпутацкая група». 2005 год (12+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
20.05 Фільм-канцэрт «Вячэрнія мелодыі». 1985 год (12+).
0.00 «Вакол смеху». «Спорт. Які лік?» 1980 год (12+).
1.30 «Што? Дзе? Калі?» Фінальная гульня 1985 года (тайм другі) (12+).
2.25 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
3.05 Маст. фільм «Вышэй за Радугу». (12+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 13.35, 17.00, 21.05, 1.00 Веласпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00, 19.00, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
12.30 Конны спорт. Rolex Grand Slam.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
22.30 Конны спорт.
23.30 Ралі.
23.50 Веласпорт. Гран-пры Валоніі.

Кінакамедыя

0.50 Змешаныя пачуцці. (16+).
2.30 Вельмі моцна закаханы. (16+).
4.25 Ніякіх дзяцей! (16+).
6.20 Неразважлівы. (16+).
8.15 Прыдуркі. (16+).
9.55 Джэй і Маўкліві Боб наносяць удар у адказ. (16+).
11.50 Тупы і яшчэ тупейшы-2. (16+).
13.50 Прачнуўшыся ў Рына. (16+).
15.40 Вялікі тата. (12+).
17.25 Самы лепшы дзень. (16+).
19.30 Ажанюся з першай сустрэчнай. (16+).
21.10 З рэчамі на вылет! (16+).
23.00 Аксамітныя ручкі. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.45 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.15 «Доктар І...» (16+).
8.45, 19.00, 1.55 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.20, 3.20 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 17.15 «Варажбіт-ка» (12+).
13.00, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
14.55 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.50 «Мой найлепшы вораг». Серыял (12+).
21.50 «90-я» (16+).
22.45, 5.35 «Лінія абароны» (16+).
23.20 «Грань». Серыял (16+).
0.10 «Золата дурняў». Трылер (16+).

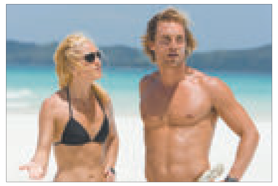

4.50 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

8.10 Паляўнічыя на прывідаў (12+).
10.15 У пагоні за шчасцем (12+).
12.30 Ілгун, ілгун (12+).
14.15 Загадкавая гісторыя Бенджаміна Батана (16+).
17.25 Секс у вялікім горадзе (16+).
20.10 Немагчымае (16+).
22.35 Паляўнічыя на прывідаў-2 (12+).
0.50 Рыцар кубкаў (18+).
3.15 Секс у вялікім горадзе-2 (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Жаніх (12+).
8.10 Метро (16+).
10.45 Космас як прадчуванне (16+).
12.30 Парожні рэйс (12+).
14.20 Ну, добры дзень, Аксана Сакалова! (16+).
16.20, 4.35 Забойства на траіх. 1–2-я серыі (12+).
18.20 ЖАRA (16+).
20.20 Любоў-маркоў (12+).
22.25 Ласкавы май (16+).
0.45 Знаходка (18+).
2.25 Вій (12+).

National Geographic

6.00, 10.05, 5.10 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50, 9.20 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 13.15, 17.15, 20.25, 2.50 Аўта-SOS. (12+).
10.55 Мегазаводы. (12+).
11.40, 14.05, 2.00 Залата Юкана. (12+).
12.25, 22.45 Геній. (16+).
14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
15.35, 19.35, 0.25 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
16.25 Асушэнне Алькатраса. (12+).
18.00, 22.00, 1.15, 4.25 Інстынкт выжывання. (16+).
18.45 Асушыць акіян. (16+).
23.40 Уварванне на Зямлю. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 0.00 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 23.00, 5.30 Бітва за нерухомасць. (12+).
10.00, 16.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00 Паляўнічыя на рэліквіі. (16+).
12.00, 18.00 Маланкавыя катастрофы. (16+).
13.00, 2.55, 7.10 Голыя і напалоханыя. (16+).
14.00, 3.50 На краі зямлі. (16+).
19.00 Як працуюць машыны. (12+).
0.00 Як устроены Сусвет. (12+).
1.00, 4.40 Смяротны ўлоў. (16+).
2.00 Не спрабуйце паўтарыць. (16+).
6.20 Хуткія і гучныя. (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.10** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.50 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След». (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Кладоўка жыцця». (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень з вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Бяссмертнік». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж. (12+).
0.30 Сфера інтарэсаў.
1.30 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.25 Тэлебарометр.
9.05, 19.30 Серыял «Сляпая». (16+).
10.15, 17.25 Серыял «Стаматолаг». (16+).
12.20 «Паненка-сялянка». Міжкантынентальны сезон. (16+).
13.35 «ЖаннаДапамажы». (16+).
14.40 «Калі мы дома». Скетчкам. (16+).
15.10, 22.05 Серыял «Субота». (12+).
16.15, 0.20 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.25 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект. (12+).
17.05 «Халі-галі». Скетчкам. (16+).
20.45 «Абмен жонкамі». (16+).
22.00 Спортлата 6 з 49, КЕНО.
23.10 «Арол і рэшка». Юбілейны. (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Печаная рыба.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 17.40 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм, заключная серыя (12+).
9.35, 18.50 «Апошні дзень». Ігар Талькоў (12+).
10.15 «Люблю і памятаю». Народны артыст БССР, народны артыст СССР Расціслаў Янкоўскі.
10.55, 16.30 «Гэта мы, Божа!..» Маст. фільм (12+).
12.50 «Запіскі на палях». Кузьма Чорны: злачынства і пакаранне.
13.20 Юбілейны канцэрт ансамбля народнай музыкі «Бяседа».
14.50, 21.55 «Вызваленне». «Капітуляцыя Германіі» (12+).
15.15, 21.05 «Ліквідацыя». Маст. фільм. (16+).
16.05 «Партызаны». Ганна Маслоўская (12+).
19.30 «Артэфакты». Статут Вялікага Княства Літоўскага 1588 года.
20.10 «Беларуская кухня». Лешч у гарчыцы.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.15 «Залаты шлягер — 2017». Нацыянальны акадэмічны канцэртны аркестр Беларусі.

Беларусь 5

7.00, 15.15 Тэніс. WTA. Хірасіма.
11.30 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Спартак» (Масква).
13.25 Легенды сусветнага спорту.
13.55 Слэм-данк.
14.25 Козел пра футбол.
14.45 Гульні «навырост».
18.20 Авертайм.
18.50 Баскетбол. Кваліфікацыя да ЧЕ-2021. Мужчыны. Беларусь — Данія. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.40 Спорт-цэнтр.
20.50 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат свету.
22.10 Змешаныя адзінаборствы. UFC 228.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 13 верасня. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (12+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Шпік». (12+).
22.10 Серыял «Доўгі шлях дадому» (16+).
0.10 «Вячэрні Ургант» (16+).
0.50 «Начныя навіны».

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Мінсчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.45 «Захоп». Серыял (16+).
12.30 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 0.05 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.35 «Схаваная пагроза» (16+).
15.30, 16.50 «Дзяржаўная граніца». Серыял (12+).
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
0.50 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00, 19.20, 3.55 Серыял «Кодэкс гонару». (16+).
6.35 «Трымайся, шоубіз!» (16+).
7.05 Маст. фільм «Крызіс веры» (16+).
9.00, 2.00 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.05, 13.15 Серыял «АСА» (16+).
14.00, 1.05 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 3.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2». (16+).
22.05 Маст. фільм «Аддам жонку ў добрыя рукі» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.45, 14.35, 20.40 Серыял «Чаўночніцы. Працяг» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека» (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава». (12+).
0.25 «Новая хваля — 2018». Бенефіс Уладзіміра Праснякова.

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 «Сёння».
6.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.35 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Пчаляр» (16+).
13.25, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05, 16.35 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Пёс» (16+).
0.15 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.45, 19.15, 21.00, 0.10 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.20 Серыял «База» (16+).
8.00 Серыял «Ускосныя доказы» (16+).
8.50 Серыял «Заложнік» (16+).
10.20 Здароўе.
11.00, 17.20 Камедыя «Ідэальная пара» (16+).
12.50 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Айцец Браўн» (16+).
13.45 Фантастыка «Зорны дэсант» (16+).
15.50 «Мультпарад» (0+).
16.00 «Мой любімы гадаванец» (0+).
16.30 Серыял «Дама пад вэлюмам» (16+).
19.05 «Фэшн is my прафэшн».
19.20 Серыял «Шукальнік» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.15 Драма «Усход» (16+).

ВТБ

6.00, 0.00 Серыял «Дах свету» (16+).
7.05 М/ф «Тры каты» (0+).
7.25 М/ф «Машыны казкі» (0+).
7.50 М/ф «Наватары» (6+).
8.15 «Ералаш» (6+).
8.30, 23.00 Серыял «Зніклая» (16+).
9.35 Камедыя «Прыкінься маёй жонкай». (12+).

12.05, 3.35 Серыял «Мамачкі» (16+).
13.10, 1.30 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё» (12+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 22.40 «Уральскія пельмені». (16+).
19.00 Серыял «Вялікая гульня» (16+).
20.00 Камедыя «Іспанская англійская». (12+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).
3.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква рачная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 Колер часу. Міхаіл Лермантаў.
7.45 «Капітан Нэма». Маст. фільм.
9.00, 17.45 Гістарычныя канцэрты. Яўген Несцярэнка.
9.40, 13.05, 18.30 Сусветныя скарбы.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 XX стагоддзе. «Слова Андроніка-ва».
12.20, 18.40, 0.40 «Гульня ў бісер». «Сяргей Даўлатаў. «Кампраміс».
13.25 «Абсалютны слых».
14.05 «Праўда пра вяшчунства Настрадамуса». Дак. фільм.
15.10 Пернікавы домік. «Рэстаўрацыя старадаўніх тканін».
15.40 «Гульні розуму».
16.05 «2 Вернік 2».
17.00, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Ступені цывілізацыі. «Тампліеры: ахвяры праклятага караля?» Дак. фільм.
21.40 «Энігма. Эліна Гаранча».
23.10 «Тыцыян і іншыя...»
0.00 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
2.25 Сімфанічны аркестр RAI. Творы С. Рахманінава.

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Міжрэгіянальная дэпутацкая група». 2005 год (12+).
6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 0.55, 2.30, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.30, 13.00, 1.30 Маст. фільм «Бераг яго жыцця» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
14.05 Фільм-канцэрт «Вячэрнія мелодыі». 1985 год (12+).
18.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока». «Гледзячы ў цэнтр». 2006 год (16+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Самвыдат». 2004 год (18+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 15.00, 17.00, 1.15 Веласпорт. «Вуэльта».
5.00, 8.00, 12.30, 19.00, 2.30 Снукер. «Мастэрс».
13.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы». Найвялікшыя тэнісісты.
14.00 Тэніс. US Open.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
20.30 Скалалажанне. Чэмпіянат свету.
22.30 Ралі.
22.45 Watts.
23.00 Конны спорт.

Кінакамедыя

0.55 100 мільёнаў еўра. (16+).
2.45 Тэорыя хаосу. (12+).
4.20 Каханне без перасадак. (16+).
6.10 Сёе-тое яшчэ. (16+).

8.20 Ажанюся з першай сустрэчнай. (16+).
10.05 Энцыклапедыя раздводаў. (16+).
11.45 Усё або нічога. (16+).
13.55 Джэй і Маўклівы Боб наносяць удар у адказ. (16+).
15.45 Самы лепшы дзень. (16+).
17.50 Адной левай. (12+).
19.30 1 + 1. (16+).
21.40 2 + 1. (16+).
23.55 Прыдуркі. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.40 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40, 19.00, 2.10 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.15, 3.40 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 17.15 «Варажбіт-ка» (12+).
13.00, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
14.55 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.45 «Мой найлепшы вораг». Серыял (12+).
21.50 «Савецкія мафіі» (16+).
22.40 «Закулісныя войны» (12+).
23.30 «Грань». Серыял (16+).
0.20 «Mamma mia». Мюзікл (16+).

5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 12.55 Жонка падарожніка ў часе (16+).
8.20 Паляўнічыя на прывідаў-2 (12+).
10.35 Немагчымае (16+).
15.05 Дарагі Джон (16+).
17.20 Секс у вялікім горадзе-2 (16+).
20.10 Браты Блюз 2000 (12+).
22.30 Эрын Брокавіч — прыгожая і рашучая (16+).
1.00 Пасляявесельны разгром (18+).
2.40 Экстрасэнс (16+).
4.25 Незвычайныя прыгоды Адэль (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Тата (12+).
8.20 Шчаслівы выпадак (16+).
10.15 Любоў-маркоў (16+).
12.25 Кароль Лір. 1-я серыя (6+).
13.50 Вій (12+).
16.20, 4.20 Забойства на траіх. (12+).
18.15 Мама, не бядуй!-2 (16+).
20.20 Першы пасля Бога (16+).
22.25 Білет на Vegas (16+).
0.15 Агні прытона (16+).
2.30 Сведкі (12+).

Discovery

6.00, 10.05, 5.10 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 13.20, 17.15, 20.25, 2.50 Аўта-SOS. (12+).
9.20 Інстынкт выжывання. (16+).
10.55 Мегазаводы. (12+).
11.45, 14.05, 2.00 Золата Юкана. (12+).
12.30, 22.45 Геній. (16+).
14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
15.40, 18.00, 19.35, 22.00, 0.25, 4.25 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
16.25 Другая сусветная вайна: асушэнне акіяна. (12+).
18.45 Асушэнне Алькатраса. (12+).
23.35 Уваранне на Зямлю. (16+).

National Geographic

8.00, 17.00, 22.00, 0.00 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 23.00, 5.30 Бітва за нерухомасць. (12+).
10.00, 16.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00 Паляўнічыя на рэлíквіі. (16+).
12.00, 18.00, 7.10 Зроблена з другаснай сыравіны. (12+).
13.00 Забытая інжынерыя. (12+).
14.00, 3.50 Як устроены Сусвет. (12+).
19.00 Як працуюць машыны. (12+).
0.00 Зорнае выжыванне. (16+).
1.00, 4.40 Смяротны ўлоў. (16+).
2.00 Не спрабуйце паўтарыць. (16+).
2.55 Найлепшы мадэліст. (12+).
6.20 Хуткія і гучныя. (12+).

ШТРАФ ЗА КВЕТНІК

Тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды накіроўваюць землекарыстальнікам патрабаванні правесці на іх тэрыторыі работу — мерапрыемствы па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці інвазійных раслін. Калі падчас кантрольных мерапрыемстваў выяўляецца, што патрабаванні не выкананы, карыстальнікі зямельных участкаў прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці па артыкуле 23.1 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях (прадугледжвае папярэджанне ці накладанне штрафу ў памеры да 20 базавых велічынь).

Па стане на 20 жніўня за невыкананне патрабаванняў па правядзенні работ з інвазійнымі раслінамі на землекарыстальнікаў складзена 242 пратаколы, накладзена штрафных санкцый на суму 28,407 тысячы рублёў.

З пэндзлем супраць клёна

Распаўсюджанне **клёна ясенялістага** — праблема даўняя. Гэта лістападнае дрэва

з'явілася ў нашай краіне дзесьці ў 1830-х гадах. З пачатку 1850-х клён вырошчвалі ў батанічным садзе г. Горкі, а з канца XIX — пачатку XX ст. ён ужо актыўна выкарыстоўваўся ў дэкаратыўных мэтах, у тым ліку і для азелянення гарадоў.

— Паступова бяскрыўдная расліна стала адной з самых агрэсіўных у флоры Беларусі, — адзначае Уладзімір Лябедзька. — З другой паловы XX стагоддзя клён стаў дзічэць і распаўсюджвацца па далінах рэк, поймённых лясах, пустках. За кошт хуткага прыросту ён прыгнятае іншыя віды дрэў, утварае густыя зараснікі, дзе больш нічога не расце.

У краіне налічваецца 4271 папуляцыя клёна ясенялістага на плошчы 350 гектараў. Максімальная колькасць месцазнаходжанняў і максімальная плошча адзначаны ў Мінскай вобласці і Мінску. Часта ён сустракаецца ў Віцебскай і Гродзенскай абласцях. Вучоны ўпэўнены: неабходна спыніць выкарыстанне гэтага віду ў азеляненні гарадоў і іншых населеных пунктаў. Аднак, на жаль, там да гэтых парад не надта прыслухоўваюцца.

Клён ясенялісты размнажаецца як насеннем, так і парасткамі. Апошняе вельмі ўскладняе барацьбу з ім: пасля звычайнай высечкі ён узнаўляецца ў выглядзе маладых парасткаў. Таму пажадана спілы дрэў апрацоўваць гербіцыдам (з дапамогай пэндзля), а маладыя расліны, парасткі можна выкопваць.

Духмяная захопніца

На тэрыторыю Беларусі **рабінія лжэакацыя (ці акацыя белая),** відаць, трапі-

ла ў канцы XVIII стагоддзя як дэкаратыўная і меданосная расліна. Пасля чаго паспяхова «ўцякла» ў прыроду. Сёння гэта цеплалюбівая расліна часцей за ўсё сустракаецца ў паўднёвых рэгіёнах краіны: найбольшая плошча распаўсюджвання рабініі адзначана ў Гомельскай вобласці — 245 гектараў — і на Брэстчыне — 161 гектар. Усяго ж зарэгістравана 1683 яе месцазнаходжанні. На некаторых участках рабінія так разраслася, што ўтварыла цэлыя лясы — так званыя акацыевікі.

— Белая акацыя выцясняе не толькі драўняныя пароды — звычайна нічога не расце і пад ярэ полагам, — адзначае навуковец. — У расліны фарміруецца шмат жыццеўстойлівага насення, акрамя таго, яна, як і клён ясенялісты, інтэнсіўна размнажаецца парасткамі. Нягледзячы на тое што яе выкарыстоўваюць у якасці меданосу, рабінія наносіць больш шкоды, чым карысці. Яна не толькі негатыўна ўплывае на абарыгенныя віды, але і з'яўляецца крыніцай распаўсюджвання шэрагу шкоднікаў і захворванняў іншых раслін. Таму рабінію вырошчваць нельга.

Простае высяканне дрэў без барацьбы з парасткамі нічога не дасць — у хуткім часе рабінія зноў адновіць папуляцыю. Дапамогуць выкопванне парасткаў на ранніх стадыях, кальцаванне дрэў, а таксама выкарыстанне гербіцыдаў (апошнія нельга прымяняць для рабініі, якая расце каля вадаёмаў і вадацёкаў).

Пагроза для поймаў

Эхінацысціс лопасцевы — аднагадовая травяністая расліна, якая селіцца ўздоўж ручаёў, у поймах рэк, а таксама ў кінутых садах, парках і на пустках.

Упершыню на Беларусі ён быў адзначаны ў 1963 годзе на прысядзібных участках у в. Камянюкі ў Белавежскай пушчы. У гэты час расліна пачала актыўна культывавацца насельніцтвам, а потым паступова стала выходзіць у прыродныя экасістэмы.

Масавае яе распаўсюджванне адбылося ў канцы 1990-х гадоў. Сёння гэта паўночнаамерыканская расліна сустракаецца па ўсёй Беларусі, але найбольш часта ва ўсходняй яе частцы — у Віцебскай, Магілёўскай і Гомельскай абласцях. Пакутуюць ад інвазіі поймы буйных рэк — Дняпра, Сожа і Бярэзіны. А ўвогуле на тэрыторыі краіны зарэгістравана 1318 яе месцазнаходжанняў на плошчы 135 гектараў.

— Эхінацысціс робіць вялікі цень, у выніку чаго гінуць усе травяністыя расліны, прыгнятаюцца хмызнякі, якія ён абвівае, — расказвае Уладзімір Лябедзька. — Яго слабае месца — цеплалюбівасць. Гэта расліна баіцца ранневясновых замаразкаў і часта гіне. Але дзякуючы вялікай колькасці насення на наступны год лёгка аднаўляе сваю папуляцыю.

На прысядзібных участках з эхінацысцісам справіцца можна — дапамагае звычайная праполка. А вось для поймаў меры барацьбы пакуль не распрацаваны: там немагчыма знішчыць расліну ручным спосабам. Мабыць, там неабходна арганізоўваць экалагічныя суботнікі.

Фота з архіва лабараторыі флоры і сістэматыкі раслін Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В. Ф. Купрэвіча.

У краінах Еўрасаюза эканамічная шкода ад біялагічных інвазій ацэньваецца прыкладна ў 12,5—20 млрд еўра ў год. Шмат дзе дзейнічаюць спецыяльныя праграмы па абмежаванні распаўсюджвання і вынішчэнні гіганцкіх баршчэўнікаў і іншых чужародных шкодных раслін і жывёл. Але цалкам вынішчыць інвазійныя расліны немагчыма, можна толькі значна паменшыць іх колькасць.

НА АСАБЛІВЫМ КАНТРОЛІ

Змагацца нельга чакаць

Чаму да вырашэння праблем распаўсюджвання інвазійных раслін трэба падключацца кожнаму?

Каля дзесяці гадоў таму вучоныя з НАН Беларусі склалі прагноз экспансіі інвазійных відаў. Самы горшы з трох варыянтаў (калі нічога з гэтым не рабіць) мог прывесці да таго, што плошча распаўсюджвання, напрыклад, баршчэўніку Сасноўскага праз 5-10 гадоў вырасла б у тры разы.

— Нашы сумесныя дзеянні, у тым ліку з мясцовымі органамі ўлады, дапамаглі спыніць распаўсюджванне гэтай расліны, — расказвае **начальнік аддзела біялагічнай разнастайнасці Мінпрыроды Аляксандр ГІРАЕЎ.** — Але сёння неабходна больш актыўна працаваць і з іншымі інвазійнымі відамі — паступова набіраюць сілы сумнік канадскі і клён ясенялісты, рабінія лжэакацыя. Не дапусціць пашырэння арэалу гэтых відаў — наша галоўная задача.

З баршчэўнікам Сасноўскага як самай агрэсіўнай інвазійнай раслінай у флоры Беларусі змагаюцца ў межах рэалізацыі Рэспубліканскага плана мерапрыемстваў па навядзенні парадку на зямлі. На аснове палявых даследаванняў фарміруюцца заданні па рэгуляванні яго распаўсюджвання і колькасці. За кожны «захоплены» ўчастак адказваюць землекарыстальнікі.

— Тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды ўважліва сочаць за выкананнем плану на месцах і штодзённа падаюць гэту інфармацыю кіраўніцтву, — тлумачыць спецыяліст. — Калі землекарыстальнікі своечасова не праводзяць неабходныя мерапрыемствы па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці баршчэўніку Сасноўскага, яны прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці.

Барацьба ж з астатнімі небяспечнымі інвазійнымі раслінамі ідзе ў адпаведнасці з Палажэннем аб парадку правядзення мерапрыемстваў па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці відаў раслін, распаўсюджванне і колькасць якіх падлягае рэгуляванню.

Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы падчас палявых даследаванняў выяўляюць месцы росту гэтых раслін, распрацоўваюць і зацвярджаюць (штогод да 15 красавіка) раённыя планы адпаведных мерапрыемстваў.

Сёлета міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй Худык узяў гэту працу на асаблівы кантроль. Згодна з яго даручэннем, тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды павінны прасачыць, каб мясцовыя ўлады ўключылі мерапрыемствы па рэгуляванні распаўсюджвання і колькасці сумнікаў канадскага, гіганцкага і іншых інвазійных раслін з пераліку ў раённыя планы на 2019 год. Неабходна таксама праверыць, наколькі поўна праведзены палявыя даследаванні на месцах.

— Толькі тады, калі ў мясцовых планах будуць пазначаны мерапрыемствы з усімі інвазійнымі раслінамі, якія ёсць на тэрыторыі раёна, гэтыя дакументы пройдуць узгадненне ў тэрытарыяльных органах Мінпрыроды, — падкрэсліў Аляксандр Гіраеў.

На барацьбу з інвазійнымі раслінамі выдзяляюцца сродкі як з мясцовых бюджэтаў, так і ўласныя сродкі землекарыстальнікаў. Але, на думку прадстаўніка Мінпрыроды, галоўнае не тое, колькі грошай выдзелена на правядзенне запланаваных мерапрыемстваў, а наколькі поўна і своечасова апошнія выконваюцца. Нават невялікае прамаруджанне дае час інвазійнай расліне вырасці, і тады, напрыклад, для яе эфектыўнай апрацоўкі будзе патрабавацца больш хімічных прэпаратаў, а значыць, і больш фінансавых сродкаў.

Сёння ў працэс барацьбы з інвазіямі актыўна ўключана і навука. У Інстытуце эксперыментальнай батанікі імя В. Ф. Купрэвіча вывучэннем «агрэсараў» займаюцца тры лабараторыі, у тым ліку кірунку працуе і Цэнтральны батанічны сад НАН Беларусі. Навукоўцы пры неабходнасці дапамагаюць мясцовым органам улады і землекарыстальнікам ацаніць распаўсюджанне інвазійных раслін і выбраць найбольш эфектыўныя спосабы барацьбы з імі.

Спецыялісты ўпэўнены: працаваць над вырашэннем гэтай праблемы трэба ўсім: навукоўцам, рэспубліканскім і мясцовым органам улады, землекарыстальнікам і кожнаму грамадзяніну. Бо сумесная барацьба тут не высокае слова — залог эфектыўнасці, а вось абыякавасць — галоўны фактар, які спрыяе распаўсюджванню інвазійных раслін і іх шкоднаму ўздзеянню на наша жыццё.

АД АЛЕРГІІ ДА АСТМЫ

Калі сярод інвазійных раслін у флоры Беларусі выбіраць тыя, што наносяць значную шкоду чалавеку, то тут другое і трэцяе месцы (пасля баршчэўнікаў) зоймуць амброзія палыналістая і цыклахена дурнічнікалістая.

Амброзія палыналістая пакуль не ўваходзіць у пералік відаў, якія патрабуюць рэгулявання. Але цяпер у Мінпрыроды прапрацоўваюць гэта пытанне, бо расліна нясе сур'ёзную пагрозу здароўю чалавека.

Як і большасць агрэсіўных інвазійных раслін, амброзія — выхадзец з Паўночнай Амерыкі. Адзначаная ўпершыню ў Мазырскім раёне, сёння гэта расліна значна распаўсюдзілася і па іншых раёнах Гомельскай вобласці — Рэчыцкім, Гомельскім, Калінкавіцкім.

— Цвіце амброзія ў канцы лета — пачатку восені. Менавіта ў гэты час яна становіцца небяспечнай для людзей, бо яе пылок — адзін з наймацнейшых алергенаў, які выклікае сянную ліхаманку. Акрамя таго, яна ўнесена ў спіс каранцінных раслін, — расказвае **навуковы супрацоўнік Інстытута эксперыментальнай батанікі Сяргей САЎЧУК.** — Каб выдаліць яе з прыроднага асяроддзя, неабходна прымяняць механічныя спосабы (праполку, пераворванне, выпальванне). Можна таксама выкарыстоўваць і гербіцыды, бо амброзія расце далёка ад вадаёмаў.

Па сваіх шкодных уласцівасцях падобная да амброзіі і цыклахена дурнічнікалістая, якая з 1970-х гадоў пачала актыўна распаўсюджвацца па поўдні краіны. Яна з'яўляецца прычынай масавых палінозаў (сезонных алергічных рэакцый) і нават здольная выклікаць вострыя страўнікавыя захворванні буйной рагатай жывёлы.

Для барацьбы з цыклахенай падыдуць вышэйназваныя спосабы ўтылізацыі амброзіі. Акрамя таго, трэба абавязкова ўтылізаваць фітамасу і не дапускаць цвіцення і плоданашэння расліны.

Матэрыялы падрыхтавала Вераніка КОЛАСАВА.

МЯСЦОВЫ ДОСВЕД

ГЕРБІЦЫДАМІ І РЫДЛЁЎКАМІ

Як у Чарнаўчыцкім сельсавеце Брэсцкага раёна баршчэўнік перамагаюць

Вясной тут праводзілі суботнік. Высякаць баршчэўнік сабраліся дзясяткі людзей. Названая мясціна побач з аграгарадком Вістычы — асаблівая.
Побач размешчаны адзін з водазабораў абласнога цэнтра. Таму працаваць, напрыклад, з дапамогай гербіцыдаў нельга. Застаецца самы надзейны спосаб — рыдлёўка і рукі.

Як паявіўся ў гэтым маляўнічым месцы баршчэўнік Сасноўскага, ніхто дакладна сказаць не можа. Уздоўж алеі, якая засталася ад былой панскай сядзібы, раптам сталі паднімацца зараснікі шкоднай расліны. Яны і раней тут альбо ў іншым месцы вясной вылазілі. Але ж гадоў дваццаць і больш таму любы свабодны лапік зямлі старанна выкошваўся, бо ў людзей на кожным падворку была карова. А там, дзе скошвалася і вытоптвалася трава, нічога непажаданага не расло. Цяпер па прычыне рэзкага памяншэння прыватнага статка сітуацыя памянялася і зялёны чужынец адчуў сябе вольна.

А гады два таму наогул здарыўся непрыемны інцыдэнт. Хлопчыкі малодшага школьнага ўзросту прыбеглі сюды пагуляць у вайну. Узброіўшыся палкамі, дзеці сталі збіваць высокія сцяблíны «зялёнага ворага». Пасля гэтага ўсе малыя «ваяры» атрымалі такія апёкі, што давялося кожнаму прайсці курс лячэння ў бальніцы. Вось і пачалося мэтанакіраванае вынішчэнне зялёнай навалы і ў Вістычах, і ў іншых вёсках.

— Сёлета вырашана было выкарчаваць шкодную рас-

Старшыня Чарнаўчыцкага сельскага Савета дэпутатаў Аляксандр САЛАНЕВІЧ паказвае тэрыторыю, якую ачысцілі на суботніку.

ліннасць да адзінага каліва, — расказвае **старшыня Чарнаўчыцкага сельскага Савета дэпутатаў Аляксандр САЛАНЕВІЧ**. — На наш заклік адгукнуліся многія прадпрыемствы і ўстановы. І ў вызначаны дзень на пляцоўцы побач з водазаборам сабраліся работнікі водаканала, прадстаўнікі абласной і раённай устаноў аховы прыроды, супрацоўнікі сельвыканкама і сельгаспрадпрыемства. Мы сталі ў рад і выкапалі з каранямі кожную расліну. Цікава, што корань баршчэўніку знешне вельмі нагадвае корань жэнь-шэню. Выкопвалі старанна і ўважліва, каб не пакінуць у зямлі нават малых карэньчыкаў. Расліны потым вывезлі на палігон і ўтылізавалі. І вось цяпер, амаль праз паўгода, дзе-нідзе з зямлі выглядваюць асобныя парасткі. Такая гэта каварная рэч. Але перад зімой зноў усё вычысцім. І думаю, налета гэту тэрыторыю можна будзе лічыць чыстай.

Пад'язджаем да электрападстанцыі, і кіраўнік мясцовай улады расказвае, што тут непажаданую расліну літаральна выпалілі з карэннем з дапамогай ядахімікатаў. Аказваецца, у гэтым месцы зараснікі былі ў рост чалавека, нібы ў джунглях. Склалася ўражанне, што на кожным квадратным сантыметры расце баршчэўнік... Цяпер тут таксама вылазяць парасткі, але ўжо на некалькі квадратных метраў можна заўважыць усяго адзін.

Летась падобную работу праводзілі ў Чарнаўчыцах. Сёлета намаганні па знішчэнні шкоднай расліны прыклалі ў вёсках, якія адносяцца да сельгаспрадпрыемства «Агра-сад «Рассвет» — маюцца на ўвазе аграгарадок Вістычы і вёска Казловічы. На набыццё гербіцыдаў у гэтым годзе выдзелена з раённага бюджэту 2000 рублёў. Летась такая ж сума выдзялялася на работу ў чарнаўчыцкай зоне.

Галоўны аграном ААТ «Аграсад «Рассвет» Алег ЦЫОЛТА гаворыць, што найбольшы эфект яны атрымалі, калі пачалі працаваць з гербіцыдамі «тэрсан», «кілеа». Можна нават змешваць ядахімікаты, якіх баіцца гэтая расліна. Алег Аляксандравіч згадвае, што яшчэ 5-6 гадоў таму на ўзбочынах дарог, па берагах меліярацыйных каналаў, на пустках і няўдобіцах баршчэўніка Сасноўскага было даволі шмат. Цяпер ад той колькасці застаецца літаральна 1-2 працэнты. І гаспадарка будзе рабіць усё магчымае, каб пазбавіцца ад яго зусім, бо калі страціць пільнасць...

— Мы можам назіраць сумны вопыт суседзяў у блізкім замежжы, — гаворыць Алег Цыолта. — Мне давадзілася бачыць, як зараснікі баршчэўніку ўздоўж узбочын дасягаюць трох метраў у вышыню. Там ужо давядзецца патраціць вялікія сродкі на барацьбу. А кожнае пападанне насення ў глебу павялічвае шанцы расліны. Насенне можа ўзрасці і праз гады.

Старэйшыя людзі ў Вістычах згадалі, што гэты злашчасны баршчэўнік завезлі ў суседні калгас і вырошчвалі ў якасці кармавой культуры. Але хутка адмовіліся, бо каровы сталі даваць горкае малако. Адмовіцца адмовіліся, а выкараніць не змаглі да гэтай пары...

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Пётр БРЫШ, начальнік Брэсцкай гарадской і раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя:

— Мы трымаем пад кантролем усе ачагі прарастання баршчэўніку Сасноўскага. У суме па вёсках Брэсцкага раёна шкодная расліна займае плошчу 5,8 гектара. Да нядаўняга часу яго было шмат на тэрыторыі Чарнаўчыцкага сельсавета. Занепакоенасць выклікаюць плантацыі ў асобных вёсках Мухавецкага сельсавета, сустракаецца непажаданая расліна на землях ляснога фонду, асабліва ахвотна яна расце ўздоўж меліярацыйных каналаў. Апошняе становіцца клопатам ПМК меліяратараў. Мы рэкамендуем гаспадарнікам у барацьбе з праслінай выкарыстоўваць гербіцыды, гэта найбольш дзейсны спосаб знішчэння. Бо, напрыклад, у вёсцы Падлессе Радваніцкае баршчэўнік скошвалі ўжо пяць разоў, а ён зноў расце. Вельмі жывучае яго насенне, знішчыць якое ядахімікатамі больш шанцаў.

Яшчэ хачу звярнуць асаблівую ўвагу на праблему сумніку. Некаторыя грамадзяне ўзялі за моду вырошчваць яго ў якасці дэкаратыўнай культуры. Расліну з дробнымі жоўтымі кветачкамі можна сустрэць каля клубаў і магазінаў. Гэта няправільная і шкодна. Развядзём чужынца — будзем мець такія ж праблемы, як з баршчэўнікам.

Извещение о проведении 25 сентября 2018 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «БЕЛРЫБА»

Предмет торгов
Здание многофункциональное – А 4/к Административно-бытовое здание (инв. № в ЕГРНИ 500/С-29686, общая площадь – 1209 кв. м). Здание неустановленного назначения – Одноэтажное ж/б каркасное здание (блок вспомогательных цехов) (инв. № в ЕГРНИ 500/С-29688, общая площадь – 746 кв. м). Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ – Б 1/кп-м Здание холодильника (инв. № в ЕГРНИ 500/С-29193, общая площадь – 1826 кв. м). Капитальное строение – Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ – Д 1/К Склад масел и аммиака (инв. № в ЕГРНИ 500/С-29684, общая площадь – 68 кв. м). Здание специализированное иного назначения – Компрессорный цех (инв. № в ЕГРНИ 500/С-64435, общая площадь – 50,8 кв. м). Здание неустановленного назначения – Здание дежурного (инв. в ЕГРНИ №500/С-64436, общая площадь – 7,9 кв. м). Металлический блок-модуль размер 6*3*2,5м (инв. № 001.00.06.1393). Туалетная кабина «Стандарт» в сборе (инв. № 001.00.08.2179). Сооружение специализированное коммунального хозяйства – Тепловые сети (инв. № в ЕГРНИ 500/С-1022483). Электрокабельная линия (инв. № 003.00.85.142). Автопарковка (инв. № 002.00.09.2768). Вывеска надкрышная с буквами объемными и неоновым наполнением (инв. № 007.00.09.3040). Гостевая автостоянка (инв. № 002.00.09.2709). Сооружение специализированное железнодорожного транспорта – железнодорожный путь (инв. № 002.00.85.118). Ограждение территории (инв. № 002.00.85.121). Сооружение специализированное коммунального хозяйства – Ливневая канализационная сеть (очистные сооружения) (инв. № в ЕГРНИ 500/С-1022484). Перегородка металлическая (инв. № 002.00.09.2658). Сооружение специализированное железнодорожного транспорта – Подъездная железнодорожная ветка (инв. № 002.00.86.122). Проезды и площадка (инв. № 002.00.86.123). Проезды и площадки (инв. № 002.00.85.119). Связь (инв. № 002.00.86.124). Сеть радиофикации (инв. № 002.00.86.125). Шлагбаум (инв. № 002.00.09.3037). Шлагбаум (инв. № 002.00.09.3038). Озеленение (инв. № 009.00.86.433). Автоматический сигнализатор паров аммиака АСПА-01М (инв. № 004.15.05.1037). Автоматический сигнализатор паров аммиака АСПА-01М (инв. №004.15.05.1011). Аппаратно-программный комплекс (инв. № 004.21.07.1983). Камера КХН 7,71 (инв. № 007.00.09.2927). Кнопка тревожной сигнализации компрессорный, участок Радиальная, 56 (инв. № 004.00.09.3042). Кондиционер AQ18A41ME (инв. № 004.18.08.2157). Кондиционер EACS 12HD (инв. № 004.15.09.2958). Кондиционер LG S07LHP к.404 (инв. № 004.21.06.1325). Кондиционер LG S09LHP к.301 (инв. № 004.21.06.1327). Кондиционер LG S09LHP к.303 (инв. № 004.21.06.1326). Кондиционер LG S12LHP конф. зал (инв. № 004.00.06.1264). Кондиционер LG S18LHP к. 309 (инв. № 004.00.06.1267). Кондиционер LG SO7LHP к.101-транспорт (инв. № 004.00.06.1258). Кондиционер LG SO7LHP к.204 (инв. № 004.21.06.1262). Кондиционер LG SO7LHP к. 308 (инв. № 004.00.06.1253). Кондиционер LG SO7LHP к.310 (инв. № 004.00.06.1254). Кондиционер LG SO7LHP к.312 (инв. № 004.00.06.1255). Кондиционер Midea MCA-48HR (магазин Рад) (инв. № 004.21.07.1439). Кондиционер Midea MCA-48HR (магазин Рад) (инв. № 004.21.07.1438). Кондиционер MUB 36 HR ОБ-202-КОНД (инв. № 004.15.10.3093). Кондиционер ACS-127 HR к.101 (инв. № 004.00.08.2070). Контрольно-пропускная система с парковочным модулем (инв. № 004.00.08.2281). Локальная система оповещения «Белрыбы» (инв. № 004.15.07.2030). Охранная сигнализация (инв. № 004.17.06.1250). Пожарная автомная сигнализация и система оповещения (инв. № 004.00.09.2681). Полугерметичный поршневой компрессор 4CC-6,2Y (инв. № 004.00.09.2477). Прибор учета ТЭМ-05М2 и системы РТМ-02 Струмен (инв. № 004.00.03.699). Система видеонаблюдения № 2 ул. Радиальная, 56 (инв. № 007.00.08.2194). Система газоанализаторных извещателей на утечку аммиака Камеры замораживания ул. Радиальная 56 (инв. № 004.17.09.2987). Система наблюдения ул. Радиальная, 56 (инв. № 004.21.06.1280). Структура «Неман 250» 2ОВ-800100-22 2-уров. с подсветкой (инв. № 004.00.08.2419). Структура «Неман 250» 2ОВ-800100-22 2-уров. с подсветкой (инв. № 004.00.08.2418). Здание специализированное энергетики – трансформаторная подстанция (ТП №1372) инв. № 500/С-64700, общая площадь – 46,4 кв. м, (инв. № 004.03.85.415). Узел учета теплоэнергии (инв. № 004.17.05.1164). Холодильная витрина «Двина 120» ВСн-0,37-0,9-2-4Е (инв. № 004.00.08.2420). Холодильная витрина «Двина 120» ВСн-0,37-0,9-2-4Е (инв. № 004.00.08.2421). Холодильная витрина «Неман 375 П» ВС-2,8-12,2-2-1Г (инв. № 004.00.08.2417). Холодильная витрина «Неман 375 П» ВС-2,8-12,2-2-1Г (инв. № 004.00.09.2416). Холодильная витрина «Неман 240» ОВ ВН-1,3-4,1-2-ОХ (инв. № 004.00.09.2414). Холодильная витрина «Неман 240» ОВ ВН-1,3-4,1-2-ОХ (инв. № 004.00.09.2415). Холодильное оборудование (инв. № 004.12.85.398). Вывеска Белрыба (входная административная) (инв. № 004.00.09.2546). Дюралайт с контролером (инв. № 004.00.10.3126). Козырек технологический 4000мм (инв. № (инв. № 004.00.09.2547). Перегородка шестисекционная с 2-мя дверями (инв. № 002.00.09.3035). Полотно на банерной сетке (инв. № 007.00.09.2776). Стеллаж 10000*250 (инв. № 007.00.03.700). Стеллажная система Склад № 1, ул. Радиальная, 56 (инв. № 004.00.07.1432). Стеллажная система на 210 паллетомест (инв. № 004.00.08.2053). Флагшток Nordic с перекладиной 9 м (инв. № 007.00.08.2255). Флагшток Nordic с перекладиной 9 м (инв. № 007.00.08.2256). Флагшток Nordic с перекладиной 9 м (инв. № 007.00.08.2257). Шкаф комбинированный (инв. № 007.00.05.3149). Штора ПВХ 2,7*2,8 м (инв. № 007.00.10.3149). Штора ПВХ 2,7*2,8 м (инв. № 007.00.10.3150). Штора ПВХ 2,7*2,8 м (инв. № 007.00.10.3151). Штора ПВХ 2,7*2,8 м (инв. № 007.00.10.3152). Холодильник Sharp NBE-641 (инв. № 007.00.08.2212). хозяйственно-бытовая канализация (инв. № 003.00.85.141)
Местонахождение – г. Минск, ул. Радиальная, 56
Начальная цена – 5 401 785,50 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка – 540 000,00 бел. руб.

Продавец имущества – ОАО «БЕЛРЫБА», 220024, г. Минск, пер. Стебенева, 2, тел. (017) 365-79-24.

Организатор торгов – государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, тел. (017) 327-05-62.

Условие торгов – победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «БЕЛРЫБА», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, не позднее окончания срока приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 25 сентября 2018 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 07.09.2018 по 21.09.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 201-99-72 (ОАО «БЕЛРЫБА»)

НА СВАЕ ВОЧЫ

ШКОДНАЯ КВЕЦЕНЬ КАЛЯ МУРОЎ

Сумнік бярэ ў кола старажытны Свяцк

ІНВАЗІЙНАЯ расліна ўжо ахапіла ўзбярэжжа некалькіх вадаёмаў. Вось-вось жоўтая квецень падступіць да старой алеі, якая захавалася з даўніх часоў. А там і да самога палаца недалёка...

Ён ужо набліжаецца

Палацава-паркавы комплекс «Свяцк» на Гродзеншчыне называюць жамчужынай Прынёманскага краю. І нездарма. Былы палац магнатаў Валовічаў будаваўся па праекце італьянскага архітэктара Джузепэ Сака ў другой палове XVIII стагоддзя. Старажытнаму будынку амаль 240 гадоў. Зараз тут вядуцца маштабныя работы па рэканструкцыі.

Непаўторны выгляд замку надае навакольная прырода. Асабліва ўражваюць вадаёмы і старажытная алея з векавымі дрэвамі. Але... гэтыя мясціны апанаваў сумнік канадскі — расліна, якая ўнесена ў рэестр інвазійных відаў, распаўсюджванне і колькасць якой падлягаюць рэгуляванню.

Возера пад уплывам сумніку.

Як паведамілі ў Гродзенскім абласным камітэце аховы прыроды, менавіта каля Свяцка сумнік пачаў распаўсюджвацца вельмі хутка. Літаральна за год тут з'явіліся сапраўдныя зараснікі. Яны пачынаюцца ад трасы, якая вядзе да палацавага комплексу, і «атачаюць» азёры. З-за гэтых жоўтых плантацый вадаёмы набылі запушчаны выгляд, хоць некалькі гадоў таму тут праводзілася вялікая работа па добраўпарадкаванні берагоў і навакольнай тэрыторыі. Расліна літаральна сцяной падступае і да старажытнай алеі. Калі сумнік падыдзе да стагадовых дрэў, знішчыць яго будзе цяжка з-за шчыльнай пасадкі.

Ці не апынецца ў зарасніку і сам палац? Дарэчы, ён праходзіць рэканструкцыю — пад турыстычна-забаўляльны комплекс з гасцініцай, рэстаранам, катаннем на брычках, пракатам веласіпедаў, лодак і шэрагам іншых відаў адпачынку. Праўда, на аб'екце паведамілі, што хутка пачнецца добраўпарадкаванне тэрыторыі, магчыма, дабярэцца і да шкоднага сумніку.

Перайшоў на агароды

Свяцк — гэта яшчэ і невялікая вёска каля палацавага комплексу. Алея выводзіць на дарогу, якая вядзе да населенага пункта. Відаць, што жоўтыя сукавецці красуюцца і каля агародаў і нават парасці на мяжы, якая раздзяляе ўчасткі. Мясцовыя жыхары стараюцца не дапусціць расліну на свае градкі. Сабіна Феліксаўна, якой ужо 70 гадоў, сама абкошвае тэрыторыю каля ўчастка, але гаворыць, што сумнік вельмі хутка расце. І сапраўды, згодна з даведкай камітэта аховы прыроды, кожны куст стварае да 100 тысяч адзінак насення, якое мае вельмі высокую ўсходжасць — 95 %.

Жыхарка Свяцка Сабіна ФЕЛІКСАЎНА паказвае зараснікі сумніку каля агарода.

> «Дарэчы, скошваць расліну рэкамендуецца даволі часта — 3-4 разы за сезон. Можна абмежавацца і адным скошваннем — тады рабіць гэта трэба ў другой палове жніўня, да паспявання насення. У гэтым выпадку скошаную траву трэба ўтылізаваць.

Сабіна Феліксаўна не ведае, калі апошні раз тут абкошвалі тэрыторыю. Зрэдку такія работы вядуцца. Але сёлета такіх захадаў, па яе словах, ніхто не рабіў. Не бачылі касцоў і жыхары суседняга дома. Можа, таму, што вёска зусім малая — усяго сем дамоў, а можа, з-за шырокамаштабнай будоўлі палацавага комплексу... А між тым у канцы вёскі сумнік ужо разросся даволі буйна: ён апанаваў былы сад, поўнасцю ахапіў поле. Зараз ужо не зразумець, што тут расло раней, якое прызначэнне мела гэта зямля і наогул, ці будзе тут яшчэ што-небудзь расці? Эколагі лічаць, што гэты від небяспечны для асяроддзя, і хоць ён не пагражае здароўю, як баршчэўнік, але выцясняе звыклую для гэтых мясцін флору і фауну.

Як гэта спыніць?

Часткова плошчы пад сумнікам належаць Сапоцкінскаму пасялковаму Савету. Яго старшыня Лілія Шаматовіч лічыць, што сумнік прыжыўся з-за свайго дэкаратыўнага выгляду. Яго нават высаджвалі некалі на магілках і ўласных палісадніках. А зараз гэты від патрабуе кантролю.

Дарэчы, скошваць расліну рэкамендуецца даволі часта — 3-4 разы за сезон. Можна абмежавацца і адным скошваннем — тады рабіць гэта трэба ў другой палове жніўня, да паспявання насення. У гэтым выпадку скошаную траву трэба ўтылізаваць. Там, дзе сумнік займае значныя плошчы, эфектыўным будзе пераворванне глебы і падсеў шматгадовых траў. Хімічны метад, раяць эколагі, лепш выкарыстоўваць для маладых раслін вышынёй 10—15 сантыметраў.

На думку Ліліі Шаматовіч, сумнік займае тыя плошчы, якія не выкарыстоўваюцца. Калі іх заараць і акультурыць, расліна сама сабой знікне. Абкошванне не дае патрэбных вынікаў, хоць яно і праводзіцца. Дарэчы, Сапоцкінскі пасялковы Савет — далёка не адзіны, дзе разросся сумнік, яго хапае і па ўсім Гродзенскім раёне.

Значныя плошчы расліна займае ў Ваўкавыскім раёне. У мясцовай экалагічнай інспекцыі расказалі, што зараз збіраецца інфармацыя аб месцах распаўсюджвання шкоднага віду. Ужо відавочна, што сумнік апанаваў тыя вёскі, дзе шмат пустых дамоў. Раней гэту зямлю апрацоўвалі самі сяляне, зараз жа яна з'яўляецца добрым «плацдармам» для распаўсюджвання інвазійных відаў. Дарэчы, да іх адносяцца не толькі сумнік і баршчэўнік, але і клён, канапля, мак, ілжэакацыя, эхінацысціс.

Трэба сказаць, што плошчы баршчэўніку за апошнія чатыры гады знізіліся на 50 га і складаюць 134 га па вобласці. Напэўна, свой плён дала адпаведная пастанова ўрада, прынятая ў 2016 годзе. На яе аснове быў зацверджаны абласны план. Сумнік жа, наадварот, пачаў хутка запаўняць палі і лугі.

У Ваўкавыскай інспекцыі адзначылі, што гэты від пачаў наступленне і на лясы, асабліва на маладыя пасадкі. Ёсць участкі, дзе нават не відаць высаджаных дрэўцаў. Зразумела, што ў такіх умовах цяжка весці з ім барацьбу — абкошваць ці апрацоўваць глебу, бо можна загубіць маладыя дрэвы. У лесе пад татальным жоўтым покрывам амаль нічога не расце — ні грыбы, ні ягады.

Як правіла, барацьба з інвазійнымі відамі вядзецца ў межах добраўпарадкавання тэрыторый. Але цяпер сітуацыя значна пагоршылася — і ў першую чаргу з-за распаўсюджвання сумніку. Праблема набывае, можна сказаць, дзяржаўны размах. Мясцовыя ўлады тэрмінова пачалі інвентарызацыю расліны. Маштабы яе распаўсюджвання сапраўды ўражваюць. Асабліва выклікаюць занепакоенасць выпадкі, калі шкодная расліна пачынае гаспадарыць у населеных пунктах альбо псуе наваколле старажытных пабудоў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703
Продавец	Узденское РАЙПО, Минская обл., г. Узда, пер. К. Маркса, 7

Предмет аукциона

Лот № 1

Наименование Назначение	**Общ. пл.**	**Инв. номер**
Административное здание, кондитерский цех Здание административно-хозяйственное	646,2 кв. м	623/С-58122
Адрес	Минская обл., Узденский р-н, г. Узда, пл. Свободы, 9	
Составные части и принадлежности	Подвал, кирпичная пристройка	
Сведения о земельном участке	Земельный участок, общ. пл. 0,1481 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания административно-производственного здания. Ограничения (обременения) прав: охранная зона ЛЭП до 1000 вт, площадь – 0,0104 га	
Начальная цена с НДС 20 %	**44 098,82 белорусского рубля (снижена на 80 %)**	

Лот № 2

Здание магазина Здание специализированное розничной торговли	188,5 кв. м	623/С-58402
Адрес	Минская обл., Узденский р-н, Хотлянский с/с, д. Любяча, ул. Центральная, 80	
Сведения о земельном участке	Предоставлен Продавцу общ. пл. 0,1395 га, на праве постоянного пользования для обслуживания магазина.	
Начальная цена с НДС 20 %	**12 115,07 белорусского рубля (снижена на 40 %)**	

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 25.07.2018 г.

Дата и время проведения аукциона	**27.09.2018** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**25.09.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by**

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Несвижское РАЙПО, Минская обл., г. Несвиж, ул. Советская, 5/1

Предмет аукциона

Наименование, общая площадь, инвентарный номер	**Назначение**	**Адрес**
Магазин «Уцененный», 78,1 кв. м, 621/С-21696	Здание специализированное розничной торговли	Минская обл., Несвижский р-н, г. п. Городея, ул. Шоссейная, 8Б
Составные части и принадлежности	Пристройка, крыльцо, сарай № 1, сарай пристройкой № 2	
Сведения о земельном участке	Земельный участок общей площадью 0,0316 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания магазина «Уцененный»	

Начальная цена с НДС 20 % – 3 720,00 бел. руб. (снижена на 50 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **10 (десяти)** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 25.07.2018

Дата и время проведения аукциона	**19.09.2018** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**17.09.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**Тел: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by**

ИЗМЕНЕНИЕ К ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ
по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (2-я очередь строительства). Жилой дом № 16 по генплану», опубликованной в газете «Звязда» № 193 (28557) от 06.10.2017

«Предполагаемый срок ввода жилого дома в эксплуатацию – 5 ноября 2018 года».

УНП 192400611

Утерянный бланк страхового полиса формы 2РН, 2 РП, серия КЕ № 0108086, ЗАСО «КЕНТАВР» считать недействительным.

КАРЦІНКІ З ГЛЫБІНКІ

БЛІЖЭЙ ДА ПРЫРОДЫ

Абласны экалагічны фэст «Гамоняць пушчы беларускія...» стаў візітнай карткай Свіслацкага раёна. Паўдзельнічаць у ім арганізатары запрашаюць усіх ахвотных, але асабліва рады сваім суседзям. Таму прадстаўнікі Берастаўіцкага раёна — у ліку пастаянных гасцей.

Тамара Касьян, загадчыца аддзела рамёстваў і традыцыйнай культуры раённага цэнтра культуры і народнай творчасці, правяла на мерапрыемстве майстар-клас па асновах саломапляцення. Таксама ў рамках фестывалю адбылося падвядзенне вынікаў абласной выстаўкі-конкурсу пано з прыроднага матэрыялу пад назвай «У гармоніі з прыродай». Твор мастачкі адзначаны дыпломам II ступені.

ПРАФЕСІЯ БЕЗ ВЫПАДКОВЫХ ЛЮДЗЕЙ

На працягу 14 гадоў Любоў Аўдзеюк працуе сацыяльным работнікам Маларыцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Карэспандэнт мясцовай газеты «Голас часу» сустрэўся з ёй каля крамы ў вёсцы Збураж, дзе яна закупляе прадукты для васьмі сваіх падапечных.

У асноўным пад наглядам Любові Аўдзеюк бабулі, якім больш за 70 гадоў. Кожнай неабходна не толькі прынесці прадукты ці лекі, але і прыбраць у хаце, дапамагчы з дровамі, прыгатаваць ежу, памыць адзенне, калі трэба. Заглядвае да іх яна тры разы на тыдзень, але штодзень яшчэ сазвоньваецца. Многія падапечныя пражываюць у дамах без выгод, сама ж сацработнік таксама ўжо на пенсіі і ў снежні адзначыць юбілей — 60 гадоў. На пытанне, што самае цяжкае ў яе прафесіі, адказвае так: «Страчваць людзей, пра якіх ты клапаціўся не адзін год, з якімі зрадніўся душой. На жаль, шэсць маіх падапечных пайшлі з жыцця. Калі ў памерлага няма блізкіх сваякоў, пахаванне арганізоўвае сацыяльная служба».

АДПАЧЫЛІ НА БУЛЬБАФЭСЦЕ

У рамках раённага праекта Дзятлаўшчыны «Дбайных людзей славім — весела час бавім» у аграгарадку Хвінявічы прайшло Свята бульбы. На ім пабываў і карэспандэнт газеты «Перамога».

Са шчырымі словамі прывітання і віншавання звярнуўся да землякоў і гасцей свята старшыня Парэцкага сельвыканкама Аляксандр Ядэйка. Ён пажадаў вяскоўцам мець штогод багатыя ўраджаі «другога беларускага хлеба», а ў час святочнага мерапрыемства — добра адпачыць ад штодзённага клопату.

Выклікала шчырае захапленне і ў дзятвы, і ў дарослых прадстаўленне ў выкананні артыстаў Дзятлаўскага раённага цэнтра культуры і народнай творчасці пад назвай «Гасцёўня БульбаЁсціка». У час свята ладзілася дэгустацыя бліноў і іншых традыцыйных страў, выстаўка творчых работ навучэнцаў, супрацоўнікі Дзятлаўскай раённай бібліятэкі прадставілі часопісы з рэцэптамі розных страў з бульбы. Пастараліся арганізатары свята і для самых маленькіх удзельнікаў мерапрыемства: працавалі надзіманыя горкі, батуты, цір, карусель, рознакаляровы Color Fest.

Хутка на старт паклікаў раённы этап рэспубліканскага сямейнага сельскагаспадарчага праекта «Уладар сяла — 2018». Удзел у спартыўных спаборніцтвах прынялі чатыры сям'і: Абражэй з вёскі Гірычы, Санцэвіч і Муха з Хвінявічаў, Качмарык з Вензаўца. Сем'і актывізавалі ўсе свае сілы і кемлівасць, спрытна дапамагалі дарослым дзеці. Па выніках усіх выпрабаванняў перамогу атрымала сям'я Качмарык.

Надзея АНІСОВІЧ.

Альтанкі для сталых...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Сёння ўжо пяць двароў у самым буйным раёне горада над Сожам развіваюцца дзякуючы таму, што іх жыхары аддалі невялікую частку свайго прыбытку на агульную справу, знайшлі падтрымку ў раённай адміністрацыі і дэпутатаў. Пачынаў гэты рух у раёне камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Сонечны».

Цяпер яго старшыня Ірына Піскун прыехала на сход жыхароў, каб адказаць на пытанні людзей. Ірына Мікалаеўна прызналася, што першымі быць няпроста. Пакуль працэс пайшоў, толькі ў КЖРЭУП «Савецкае» прыйшлося напісаць 14 лістоў. Затое не дарэмна. У пачатку года двор КТГС «Сонечны» прызнаны найлепшым у Гомелі і вобласці. На новай пляцоўцы правялі ўжо пяць раённых дзіцячых свят, а ў звычайныя дні гуляць на Давыдаўскую вуліцу прыходзяць дзеці з усяго мікрараёна.

На Мінскай вуліцы на сход прыйшло няшмат мам і татаў. Затое бабуль і дзядуляў было дастаткова. Дарэчы, менавіта яны і з'яўляюцца асноўным насельніцтвам гэтага мікрараёна.

Падчас сходу жыхароў.

Дырэктар камунальнага прадпрыемства Міхаіл Прус заўважыў, што арэлі ці горка — не самае галоўнае ў праекце добраўпарадкавання двароў тэрыторыі. Рашэнне пра закуп абсталявання ў любым выпадку будуць прымаць жыхары. І калі на Давыдаўскай двор разбілі на зоны для дзяцей малодшага і падлеткавага ўзросту, то ў іншым месцы могуць арганізаваць пляцоўкі для адпачынку не толькі дзяцей, але і людзей сталага ўзросту. Для гэтага можна паставіць прыгожыя лаўкі і альтанкі.

Тым, хто хоча на свае вочы пераканацца, як гэта ўжо зроблена на іншых тэрыторыях, кіраўнік КЖРЭУП прапанаваў арганізаваць паездку ва ўжо добраўпарадкаваныя жыхарамі двары. Шмат пытанняў было пра збор сродкаў, кантроль за іх выкарыстаннем. Людзі ўдакладнялі, які канкрэтны ўнёсак зробяць камунальныя службы. Адразу прымаць рашэнне жыхары пакуль не сталі. Вырашылі, што праз пэўны час правядуць яшчэ адзін сход і тады ўжо агучаць агульны настрой суседзяў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПРАЕКТ

ЧЫМ ПАГРАЖАЕ ХАТНЯЯ ХІМІЯ?

Шведы будуць даследаваць беларускія сцёкі

Праект, нацэлены на змяншэнне паступлення небяспечных хімічных рэчываў у сцёкавыя воды, яшчэ мала распаўсюджаны ў нашай краіне. Але ў яго кіраўнікоў вялікія планы на Беларусь.

Пад слоганам «Бяспечныя тавары, бяспечныя гарады» першапачатковы праект NonHazCity аб'яднаў 18 партнёраў у рэгіёне Балтыйскага мора, уключаючы мясцовыя і рэгіянальныя органы ўлады, навукова-даследчыя інстытуты, прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць ачыстку сцёкавых вод, і іншых. На працягу праектнага перыяду партнёры маюць магчымасць самастойна выяўляць крыніцы небяспечных рэчываў, вызначаць іх прыярытэтнасць і ўдзельнічаць у распрацоўцы планаў дзеянняў па хімічнай бяспецы для гарадоў, каб дапамагчы ім змагацца з гэтымі выкідамі.

Дзейнасць праекта сканцэнтравана на малых і сярэдніх прадпрыемствах і падсобных гаспадарках. Апошнія могуць праверыць сваю тэрыторыю і даведацца, якія небяспечныя хімічныя рэчывы ёсць на ўчастках. Такім чынам шырокая грамадскасць будзе ўцягнутая ў інфармацыйна-асветніцкую кампанію і атрымае неабходныя экалагічныя матэрыялы. Спецыялісты ўпэўнены, што толькі інфармаваныя грамадзяне ў стане выправіць сітуацыю, якая склалася, змяніўшы спажывецкія паводзіны на экалагічныя.

— У рамках згаданага праекта мы правялі скрынінг небяспечных хімічных рэчываў і даведаліся, адкуль яны бяруцца і як трапляюць у водныя аб'екты, — расказала прадстаўніца ўпраўлення навакольнага асяроддзя і аховы здароўя муніцыпалітэта Стакгольма, **менеджар праекта Тоні ВІКМАН.** — Найбольшую цікавасць для вывучэння ў Беларусі ўяўляюць Вілейка і Іўе. На жаль, даных пра колькасць і склад небяспечных рэчываў з гэтых раёнаў пакуль няма, але мы плануем правесці даследаванні, якія дапамогуць сабраць неабходную інфармацыю.

Небяспечныя рэчывы — гэта цяжкія металы, арганічныя рэчывы і фармацэўтычныя прэпараты. Пра шкоду металаў вядома даўно, пра іншыя рэчывы даных менш. Многія з іх адзначаны ў Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках як рэчывы, колькасць якіх трэба кантраляваць і зніжаць іх канцэнтрацыю. Яны ўплываюць на здароўе і могуць пашкодзіць эндакрынную сістэму, справакаваць алергічныя рэакцыі, выклікаць праблемы з памяццю і г. д.

— Не варта забываць, што гэтыя рэчывы ўплываюць не толькі на людзей, але і на прадстаўнікоў фауны, у прыватнасці на рыб, — адзначае Тоні Вікман. — Праблема ў тым, што нават пры малых канцэнтрацыях гэтыя рэчывы аказваюць негатыўнае ўздзеянне.

Удзельнікі праекта даследавалі метал кадмій, алкілфенолы, нанілфенолы і актылфенолы, фталаты, бісфенол А, фармацэўтычныя прэпараты дзіклафенак, эстрадыёл, этынілэстрадыёл (не ўсе рэчывы, прааналізаваныя ў скрынінгу NonHazCity, уздзейнічаюць на эндакрынную сістэму, у гэтым матэрыяле прыведзены толькі тыя, якія аказваюць такое ўздзеянне. — **Аўт.**).

Былі сабраны пробы сцёкавых вод з жылых і прамысловых раёнаў (і з некаторых прадпрыемстваў), ліўневых сцёкаў, воды са станцыі водаачысткі і асадкі сцёкавых вод. Пробы прааналізавалі ў лабараторыях Гданьскага і Шведскага сельскагаспадарчага ўніверсітэтаў.

Спецыялісты выявілі вышэйпералічаныя рэчывы ва ўсіх пробах.

Адкуль яны бяруцца? Часцей за ўсё з прамысловых тавараў: пластыкавых матэрыялаў, касметыкі і сродкаў асабістай гігіены, мыйных сродкаў, фарбаў, канцылярскіх прылад, цацак, мэблі, адзення і многага іншага. А яшчэ могуць трапляць у навакольле як на этапе вытворчасці і ў працэсе выкарыстання прадуктаў і вырабаў, так і пры іх утылізацыі.

Шведскі праект у Беларусі толькі пачынае сваю дзейнасць, але любая экалагічная ініцыятыва карысная і для стану навакольнага асяроддзя, і для змены свядомасці людзей. Усім варта ведаць, што шкодныя рэчывы прысутнічаюць паўсюдна і трапляюць у воднае асяроддзе з гарадскіх тэрыторый, а некаторыя з іх нават могуць негатыўна ўплываць на здароўе чалавека. Крыніцамі такога забруджвання часта з'яўляюцца спажывецкія тавары. Таму неабходна прымаць дадатковыя меры па скарачэнні колькасці небяспечных рэчываў у сцёкавых водах на ўваходзе ў ачышчальныя збудаванні для таго, каб забяспечыць належны ўзровень абароны Балтыйскага мора.

Вольга ПРАЛЮК.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 6 верасня 2018 года.